

**Uchwała Nr XXX/224/2006
Rady Powiatu Mińskiego
z dnia 6 września 2006 r.**

**w sprawie przyjęcia „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
na lata 2006-2016” dla Powiatu Mińskiego**

Na podstawie art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.), Rada Powiatu Mińskiego uchwała, co następuje:

§ 1

Ustala się „Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006-2016” dla Powiatu Mińskiego w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3

Uchwałę podaje się do wiadomości publicznej poprzez zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
Sylwester Zbrzezny
Sylwester Zbrzezny

**POWIATOWA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
NA LATA 2006-2016
DLA POWIATU MIŃSKIEGO**

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr XXX/224/2006
Rady Powiatu Mińskiego
z dnia 6 września 2006 r.

1. Wprowadzenie	3
2. Zgodność celów Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych z celami polskich strategii na różnych poziomach oraz z polskim ustawodawstwem.	4
2.1 Zgodność z krajowymi i lokalnymi strategiami	4
2.2 Podstawy prawne w zakresie planowania polityki społecznej w Unii Europejskiej	6
2.3 Wykaz aktów prawnych odnoszących się do polityki społecznej	6
3 Charakterystyka Powiatu Mińskiego	9
3.1 Położenie geograficzne powiatu mińskiego.	9
3.2 Demografia.....	9
3.3 Klimat.....	12
3.4 Rynek pracy	12
3.5 Ochrona zdrowia	17
3.6 Środowisko kulturowe	18
3.7 Edukacja	24
4. Diagnoza sytuacji społecznej na terenie Powiatu Mińskiego	30
4.1 Pomoc społeczna na terenie Powiatu Mińskiego	30
4.2 Organizacje non profit działające na terenie Powiatu Mińskiego	35
4.3 Bezrobocie	37
4.4 Ubóstwo	46
4.5 Niepełnosprawność.....	47
4.6 Uzależnienia	59
4.7 Rodzina dysfunkcyjna.....	62
4.7.1 System opieki nad dzieckiem.....	67
4.8 Bezdomność.....	70
4.9 Przeszłość	74
5. Analiza SWOT.....	78
6. Wdrażanie Strategii. Misja, Priorytety i Cele operacyjne. Harmonogram realizacji celów strategicznych.....	85
7. Wdrażanie strategii	122
7.1 Zasady realizacji strategii.....	122
7.2 Zasady współpracy z organizacjami pozarządowymi.....	124
8. Zakończenie	125

1. Wprowadzenie

Wraz z zaliczeniem Polski w poczet państw Unii Europejskiej, samorzady powiatowe stanęły przed obowiązkiem przejęcia na siebie wielu zadań na obszarze polityki społecznej. Podstawę prawną stanowi tu art. 19 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593), która weszła w życie z dniem 1 maja 2004 roku. Znajdujemy w niej zapis, mówiący, iż: „...*opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami*” – jest zadaniem własnym powiatu.

Zwiększająca się ilość problemów społecznych, a także ich specyfika, uzależniona od typu społeczeństwa, jak i warunków prawno-ekonomicznych, stawiają jednostkę samorządu terytorialnego, jaką jest powiat przed niezwykle ważnym, jak i trudnym zadaniem. Od efektywności rozwiązywania problemów społecznych zależy bowiem funkcjonowanie społeczności lokalnej. Pełnię osiąga ona, gdy jest w stanie skutecznie realizować swoje cele oraz zaspokajać potrzeby swych członków na różnych płaszczyznach.

Specyfika problemów społecznych leży w jej złożonej strukturze. Bardzo często wiele trudności przysparza identyfikacja problemu. Powodem tego jest fakt, iż problemy społeczne nie występują w pojedynkę. Zazwyczaj pojawienie się jednego problemu implikuje powstanie innego, np. bezrobocie powoduje ubóstwo, ubóstwo zaś przygotowuje dobry grunt pod rozwój patologii, które, z kolei, przyczyniają się do dysfunkcji rodziny, problemów wychowawczych itp. Zatem, by w jak największym stopniu minimalizować skutki problemów społecznych, należy dobrze zdiagnozować ich źródło, by podjęte działania były efektywne od samego początku. Istnieją 4 mechanizmy rozpoznawania problemów społecznych:

1. odwołanie się do opinii publicznej, np. poprzez przeprowadzanie cyklicznych sondaży;
2. odwołanie się do opinii osób piastujących eksponowane pozycje;
3. odwołanie się do opinii ekspertów (socjologów);
4. odwołanie się do istnienia w danym społeczeństwie ruchów indywidualnych i społecznych, powstałych spontanicznie jako reakcja ludzi na problemy, np. Monar, Markot

Również zdefiniowanie problemu społecznego nie jest, wbrew pozorom, sprawą łatwą. W socjologii istnieje wiele szkół podejścia do problemów społecznych. Jednakże w przypadku polskiej rzeczywistości społecznej najtrafniejsza wydaje się być definicja prof. B. Misztal (2000), zgodnie z którą problemy społeczne są efektem procesu społecznego, który jest niezgodny z systemem wartości i ocen charakteryzujących dany etap rozwoju społeczeństwa ze względu na swoje natężenie, zakres występowania lub widzialność społeczną, oceniany jako uciążliwy dla całego społeczeństwa albo niektórych jego grup.¹

2. Zgodność celów Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych z celami polskich strategii na różnych poziomach oraz z polskim ustawodawstwem.

2.1 Zgodność z krajowymi i lokalnymi strategiami

Strategia rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Mińskiego zgodna jest z innymi dokumentami strategicznymi, wśród których wskazać można:

1. Narodowa Strategia Integracji Społecznej to dokument przygotowany przez Zespół Zadaniowy d.s. Reintegracji Społecznej. Cele pracy nad Strategią określono jako pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej UE stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Realizacja konkretnych działań prowadzić ma do następujących efektów:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Mińskiego zgodne są z priorytetami Narodowej Strategii Integracji Społecznej określonymi jako:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym;

¹ Misztal B. „Teoria socjologiczna a praktyka społeczna”, Towarzystwo Autorów i Wydaw. Prac Naukowych

- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym;
- upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy;
- rekompensowanie deficytu rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci;
- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego;
- ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych;
- ograniczenie bezrobocia długookresowego;
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży;
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych;
- zwiększenie liczby uczestników w Aktywnej Polityce Rynku Pracy – ALMP (z ang. Active Labor Market Policy);
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego;
- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności;
- powszechne ubezpieczenie zdrowotne;
- kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego;

2. Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej uwzględni najpilniejsze potrzeby, wskazane do zrealizowania w latach 2004 – 2006.

W przypadku tego dokumentu Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Mińskiego zachowuje zgodność na gruncie wskazanych priorytetów określonych jako:

- działania edukacyjne, socjalne i zdrowotne zapobiegające wykluczaniu oraz wspierające równy start dzieci i młodzieży;
- budowa sieci bezpieczeństwa socjalnego i przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu;
- aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- rozwój służb społecznych oraz instytucjonalny rozwój usług społecznych i ich koordynacji;

3. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego określa priorytetowe dziedziny, których rozwój wpłynie na poprawę wizerunku województwa mazowieckiego, jak i na wzrost standardu życia jego mieszkańców. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Mińskiego zgodna jest głównie z jej celem długookresowym 1.2, określonym jako Przeciwdziałanie nadmiernym, społecznie nieakceptowanym dysproporcjom w poziomie rozwoju gospodarczego i warunkach życia ludności w województwie, oraz z celem: 1.4, zapisanym jako: Wydłużenie życia mieszkańców województwa mazowieckiego poprzez zmianę stylu życia oraz zmniejszenie

rozpowszechniania chorób, ze szczególnym uwzględnieniem chorób cywilizacyjnych i uzależnień. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Mazowieckiego zgodna jest również ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego na gruncie następujących celów średniookresowych i operacyjnych: 2.1 Wzmocnienie mechanizmów dyfuzji procesów rozwojowych z aglomeracji warszawskiej na otoczenie regionalne; z celem 2.2 zapisanym jako Przyspieszenie procesów rozwoju społeczno – gospodarczego opartego na wiedzy i innowacjach; z celem 2.4 Aktywizacja i modernizacja obszarów pozametropolitalnych oraz z celem 2.6 Poprawa stanu zdrowia mieszkańców województwa mazowieckiego.

4. Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Mińskiego, w której określone zostały następujące cele strategiczne:

- I. Kreowanie Miasta Mińsk Mazowiecki na ponadlokalne centrum administracyjno – usługowe.
- II. Wzmocnienie tempa Rozwoju gospodarczego uwzględniającego funkcje tranzytowo – logistyczne i rolnicze powiatu.
- III. Dbalność w procesach przemian powiatu o zachowanie rozwoju zrównoważonego.
- IV. Budowanie postaw aktywności, ustawicznej edukacji i podmiotowości obywatelskiej mieszkańców powiatu.
- V. Przygotowanie powiatu do absorpcji wzmózonego osadnictwa z innych terenów.
- VI. Rozwój funkcji turystycznych, uzdrowiskowych i rekreacyjnych na terenie powiatu.
- VII. Podniesienie poziomu świadczonych usług bytowych, oświatowych i zdrowotnych.

2.2 Podstawy prawne w zakresie planowania polityki społecznej w Unii Europejskiej

1. Strategia Lizbońska, a zwłaszcza jej konkretyzacja określona w Celach Nicejskich, sformułowanych jako:

- Zapewnienie dostępu do pracy, zasobów, praw, dóbr i usług dla wszystkich.
- Zapobieganie ryzyku wykluczenia.
- Pomoc najbardziej narażonym (wspieranie najsłabszych).
- Mobilizacja wszystkich aktorów/organizacji ze sfery polityki, gospodarki oraz życia społecznego.

2.3 Wykaz aktów prawnych odnoszących się do polityki społecznej

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004r., Nr 64, poz. 593)

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001)
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2003r. Nr 122, poz. 1143)
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 1964 r. Nr 9, poz. 59 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (D.U z 1993 r. Nr. 17, poz. 78 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002 r. Nr. 11, poz. 109 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 1997 r. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 1994 r. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U z 2003 r. Nr 135, poz. 1268)
- Ustawa z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemców ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2003 r. Nr 128, poz. 1176)
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego (Dz.U. z 2001 r. Nr 71, poz. 733 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U z 2001 r. Nr 71, poz. 734 z późn. zm.)
- Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003 r. Nr 96, poz. 873)

- Uchwała Nr 105 Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2000 r. w sprawie przyjęcia Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2001-2006 (M.P. z 2000 Nr 43, poz. 851)
- Ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2003 r. nr 228, poz.2255; z 2004 r. nr 35, poz. 305, nr 64, poz. 593, nr192, poz. 1963 oraz z 2005 r. nr 64, poz. 565, nr 86, poz732, nr94, poz. 788 i nr 95, poz. 806; Dz. U. 143 poz. 1199; Dz. U. 164 poz. 1366; Dz. U. 267 poz. 2260)
- Ustawa z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. z 2005 r. nr 86 poz. 732, Dz. U. 164 poz. 1366)
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 2 czerwca 2005 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. Nr 105, poz.881, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2005 roku (Dz. U. Nr 116, poz. 968) zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu przekazywania środków finansowych na wypłaty świadczeń rodzinnych oraz sposobu sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych

3 Charakterystyka Powiatu Mińskiego

3.1 Położenie geograficzne powiatu mińskiego.

Powiat Miński powstał 01 stycznia 1999r. na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 1998 r. w sprawie utworzenia powiatów (Dz. U. Nr 103, poz. 652). stanowi on jeden z największych powiatów w województwie mazowieckim, obejmując swym zasięgiem obszar 1 164 km². w jego skład wchodzi 2 gminy miejskie: Mińsk Mazowiecki i Sulejówek, 2 gminy miejsko – wiejskie: Halinów i Kałuszyn oraz 9 gmin wiejskich: Cegłów, Dębe Wielkie, Dobre, Jakubów, Latowicz, Mińsk Mazowiecki, Mrozy, Siennica i Stanisławów.

Od północy powiat miński sąsiaduje z powiatem wołomińskim, od północnego wschodu - powiatem węgrowskim, od wschodu – z powiatem siedleckim, od południa – z powiatem garwolińskim, a od zachodu – z powiatem otwockim i powiatem warszawskim.

3.2 Demografia

Według danych statystycznych, powiat miński na dzień 31.12.2004 r. zamieszkiwało 138 927 osób. Stan ludności w latach 2002 – 2004 przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 1 Stan ludności powiatu mińskiego w latach 2002 – 2004.

Województwo mazowieckie	2002	2003	2004
Powiat miński	137 843	138 410	138 927
Mińsk Mazowiecki – miasto	36 484	36 440	36 664
Sulejówek – miasto	18 277	18 233	18 308
Stanisławów – gmina	6 198	6 172	6 209
Cegłów – gmina	6 458	6 444	6 411
Dębe Wielkie – gmina	8 107	8 007	8 069
Dobre – gmina	5 993	5 984	5 981
Halinów – gmina	11 737	11 972	12 168
Jakubów – gmina	5 027	5 008	4 954
Kałuszyn – gmina	6 247	6 217	6 163
Latowicz – gmina	5 663	5 635	5 636
Mińsk Mazowiecki – gmina	12 520	12 594	12 724
Mrozy – gmina	8 864	8 776	8 713
Siennica – gmina	7 064	6 928	6 927

Źródło: dane Urzędu Statystycznego; www.stat.gov.pl

Tabela 2 Stan ludności powiatu mińskiego na dzień 31.12.2004r z uwzględnieniem płci

Województwo mazowieckie	ludność	ludność
Powiat miński	70 899	68 028

Źródło: dane Urzędu Statystycznego; www.stat.gov.pl

Analiza powyższego zestawienia wskazuje ciągły wzrost ludności powiatu mińskiego. Jednakże wzrost ten generują głównie większe gminy (głównie miejskie i miejsko – wiejskie) z terenu powiatu, tj. gmina miejska Mińsk Mazowiecki, gmina miejska Sulejówek, czy gmina Halinów. Natomiast małe gminy wiejskie odnotowują ubytek ludności.

Przyczyny wzrostu liczby ludności w gminach nie należy upatrywać w dodatnim przyroście naturalnym, lecz w wewnętrznych migracjach, polegających na przenoszeniu się ludności z małych ośrodków wiejskich do większych miasteczek lub miast (patrz: tabela nr 5).

Tabela 3 Struktura wieku ludności w powiecie mińskim na dzień 31.12.2004

Wiek (lat)	2002	2003	2004
Przedprodukcyjny	32 900	32 086	31 290
Produkcyjny	84 043	85 421	86 440
Poprodukcyjny	21 696	21 694	21 906

Zródło: dane Urzędu Statystycznego; www.stat.gov.pl

Tabela 4 Obciążenie społeczne: liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 1 osobę w wieku produkcyjnym na dzień 31. 12. 2004

Obciążenie społeczne	2002	2004
Obciążenie społeczne	0,25	0,26

Zródło: dane Urzędu Statystycznego; www.stat.gov.pl

Analizując powyższe tabele zauważyć można stale zmniejszającą się liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym i równocześnie zwiększającą się liczbę mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Wielkości procentowe nie wykazują tu zbyt dużych dysproporcji w poszczególnych latach, kiedy to jednocześnie zwiększała się liczba mieszkańców powiatu. Rozkład procentowy udziału osób w wieku przedprodukcyjnym dla lat 2002, 2003, 2004 przedstawia się następująco: 23,9%, 23,2%, 22,5%. Natomiast dla wieku poprodukcyjnego odpowiednio: 15,7%, 15,7% i 15,8%. Natomiast liczby rzeczywiste wskazują na dość duże różnice, gdyż liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w roku 2004 w stosunku do roku 2002 zmalała o 1 610 osób (4,9%), a liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 210 osób (1%).

Tabela 5 Dane demograficzne (stan na 31.12.2004)

Współczynnik	2002	2004
Gęstość zaludnienia osoby/km²	119	144
Współczynnik feminizacji	104	109
Przyrost naturalny na 1000 ludności		
Saldo migracji na 1000 ludności	+3,7	+2,1
Ludność w wieku	22,5%	20,2%

przedprodukcyjnym		
Ludność w wieku produkcyjnym	62,2%	63,3%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	15,8%	16,8%

Źródło: dane Urzędu Statystycznego; www.stat.gov.pl

Tabela 6 Liczba zawieranych małżeństw w powiecie mińskim

2002	2003	2004	
Liczba małżeństw	712	717	716

Źródło: dane Urzędu Statystycznego; www.stat.gov.pl

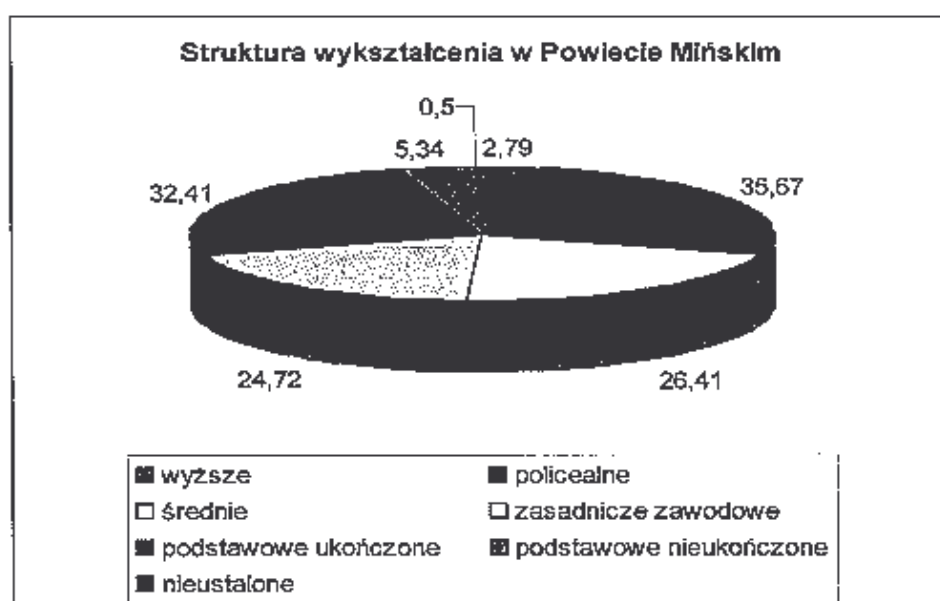
Powyższa tabela przedstawia rozkład ilości zawieranych związków małżeńskich w latach 2002 – 2004. Ciekawym zjawiskiem jest co prawda mały, ale wzrost liczby zawieranych małżeństw przy spadku przyrostu naturalnego lub nawet przy jego ujemnym wskaźniku.

Tabela 7 Poziom wykształcenia w Powiecie Mińskim na koniec 2002r.

Ogółem	Poziom wykształcenia								
	Wyższe	Policealne	Średnie			Zasadnicze zawodowe	Podst. ukończone	Podst. nieukończone i bez wykształcenia	Nieustalone
			Razem	Zawodowe	Ogólnokształcące				
100 402	2804	35814	26518	19714	6804	24818	32543	5 362	502

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych www.stat.gov.pl

Rysunek 1 Struktura wykształcenia w Powiecie Mińskim (2002 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych www.stat.gov.pl

3.3 Klimat

Położenie powiatu mińskiego na Nizinie Środkowopolskiej decyduje o podstawowych cechach klimatu. Obszar leżący w zachodniej części powiatu odznacza się klimatem nieco bardziej łagodnym niż w części wschodniej, zwłaszcza ku północnemu – wschodowi pojawiają się pewne cechy kontynentalizmu, wyrażone przede wszystkim w ostrzejszych zimach i skróconej długości okresu wegetacyjnego. Średnia temperatura powietrza wynosi 6,9°C do 7,1°C. Najchłodniejszym miesiącem jest grudzień lub styczeń ze średnią temperaturą około -4,1°C, a najcieplejszym lipiec od 17,6°C do 18,0°C. Lokalny wpływ na wahania temperatury ma występowanie wód powierzchniowych oraz występowanie podmokłości.

Wiatry mają przeważający kierunek zachodni, latem wzrasta udział wiatrów północno-zachodnich, zimą zaś południowo – zachodnich. W przejściowych porach roku pojawiają się wiatry z sektora wschodniego, a jesienią z południowo – zachodniego.

Według rejonizacji rolniczo – klimatycznej Polski obszar powiatu leży w zasięgu dzielnicy, która charakteryzuje się niskimi opadami. Średnia roczna suma opadu mierzonego dla Siedlec wynosiła 550 mm (1951–1965), 520 mm (1981-1985), 530 mm (1991-1995). Obszary wzdłuż Wisły miały sumy opadów około 500 mm. Wielkość i częstość występowania opadów atmosferycznych ma istotny wpływ nie tylko na zasoby wód powierzchniowych i stosunki wodne w glebie ale również na wilgotność powietrza i wymywanie zanieczyszczeń pyłowo-gazowych z atmosfery. Parowanie terenowe wynosiło ponad 500 mm/rok, a więc niewiele mniej niż wynoszą opady roczne, co oznacza, że nawet przy normalnych opadach może występować deficyt wody w glebie oraz bardzo niskie stany wody w rzekach zasilanych lokalnie.²

3.4 Rynek pracy

Powiat Miński leży w granicach regionu o charakterze rolniczo-przemysłowym. W związku z tym podstawową funkcją powiatu jest podejmowanie działań wspierających rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz przemysłu. Funkcją uzupełniającą jest lokalne rolnictwo. Preferuje się przemysł oparty na czystych ekologicznie technologiach. Lokalna podaż pracy jest na średnim poziomie, co wynika ze znacznej ilości podmiotów

² Program Ochrony Środowiska w Powiecie Mińskim, 2005

gospodarczych mających swoją siedzibę w powiecie. Zdecydowanie więcej ofert pracy pojawia się w Warszawie.

Główne czynniki wpływające na funkcje gospodarcze powiatu:

- dominacja sektora MSP, przemysłu oraz usług, handlu i gastronomii,
- możliwość rozwoju rekreacji, turystyki, agroturystyki, produkcji nieuciążliwej dla środowiska, logistyki i spedycji,
- niewiele zakładów pracy będących w dobrej kondycji finansowej deklaruje chęć rozwoju działalności i tworzenia nowych miejsc pracy,
- zdecydowana większość podmiotów gospodarczych to zakłady osób fizycznych,
- powiat wykazuje korzystne położenie komunikacyjne i geograficzne,
- występują niewykorzystane obiekty do prowadzenia działalności gospodarczej,
- konieczna jest rozbudowa infrastruktury technicznej (wodociągi, kanalizacja, drogi)
- niezbędne jest dostosowanie kierunków kształcenia młodzieży do potrzeb lokalnego rynku pracy.³

Tabela 8 Rodzaje podmiotów gospodarczych sektora publicznego w Powiecie Mińskim

rodzaje podmiotów sektora publicznego	2002	2003	2004
jednostki prawa budżetowego państwowe i komunalne ogółem	2002	192	
	2003	225	
	2004	231	
przedsiębiorstwa państwowe	2002	1	
	2003	1	
	2004	0	
spółki prawa handlowego	2002	7	
	2003	7	
	2004	7	
spółki z udziałem kapitału zagranicznego	2002	0	
	2003	0	
	2004	0	
gospodarstwa pomocnicze	2002	5	
	2003	4	
	2004	5	

Zródło: dane Urzędu Statystycznego; www.stat.gov.pl

³ Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Mińskiego, 2004

Tabela 9 Rodzaje podmiotów gospodarczych sektora prywatnego w Powiecie Mińskim

Źródło: publikacja: "Statystyka przedsiębiorstw"	lata	liczność
osoby fizyczne	2002	9 621
	2003	9 647
	2004	9 084
spółki prawa handlowego	2002	369
	2003	394
	2004	420
spółki z udziałem kapitału zagranicznego	2002	84
	2003	90
	2004	97
spółdzielnie	2002	59
	2003	59
	2004	60
fundacje	2002	15
	2003	21
	2004	25
stowarzyszenia i organizacje społeczne	2002	166
	2003	178
	2004	195

Zródło: dane Urzędu Statystycznego; www.stat.gov.pl

Tabela 10 Struktura zatrudnienia w poszczególnych gminach powiatu mińskiego w latach 2002 – 2003 (REGON)

Jednostka terytorialna	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003
Mińsk Mazowiecki	38	30	3 664	3 450	4 974	5 047	2 239	2 308	2 735	2 738				
Cegłów	34	27	50	67	371	378	47	49	324	329				
Dębe Wielkie	0	0	597	663	305	444	103	252	202	192				
Dobre	15	22	94	32	287	305	154	176	133	129				
Halinów	11	0	473	657	548	470	355	241	193	229				
Jakubów	0	0	45	52	190	172	48	31	142	141				
Keluszyn	7	0	186	132	361	453	235	308	126	145				
Latowicz	0	0	22	22	184	192	63	74	121	118				
Mińsk Mazowiecki	25	18	554	604	540	525	257	232	283	293				
Mrozy	4	4	204	152	535	546	82	102	453	444				
Siennica	1	1	119	100	359	332	62	61	297	271				
Stanisławów	16	14	499	452	209	202	56	53	153	149				
Sulejówek	b.d.	b.d.	b.d.	1 028	b.d.	1 316	b.d.	54	b.d.	437				

Źródło: dane Urzędu Statystycznego; www.stat.gov.pl

Tabela 11 Struktura zatrudnienia w poszczególnych sektorach w powiecie mińskim w latach 2003 - 2004

Ogółem	37 725	38 033
Sektor rolniczy	9 550	9 593
Sektor przemysłowy	7 411	7 230
Sektor usługowy (razem)	10 382	10 605
Sektor usługowy (usługi rynkowe)	4 767	5 042
Sektor usługowy (usługi nierynkowe)	5 615	5 563

Źródło: dane Urzędu Statystycznego; www.stat.gov.pl

Tabela 12 Bezrobotni w powiecie mińskim na koniec 2005 roku

Bezrobotni	
Kobiety	3 641
Mężczyźni	3 894
Ogółem	7 535

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim

Sytuacja mieszkaniowa

Tabela 13 Sytuacja mieszkaniowa w Powiecie Mińskim

mieszkalnictwo		izby		powierzchnia użytkowa w mieszkalnictwie	
2003	2004	2003	2004	2003	2004
[miesz.]	[miesz.]	[izba]	[izba]	[m2]	[m2]
45 461	45 874	168 854	170 857	3 330 781	3 363 760

Zródło: dane Urzędu Statystycznego; www.stat.gov.pl

Tabela 14 Liczba mieszkań, izb i powierzchni użytkowej mieszkań na terenie Powiatu Mińskiego w latach 2003-2004

Jednostka terytorialna	mieszkalnictwo		izby		powierzchnia użytkowa w mieszkalnictwie	
	2003	2004	2003	2004	2003	2004
	[miesz.]	[miesz.]	[izba]	[izba]	[m2]	[m2]
Mińsk Mazowiecki	13 101	13 311	46 966	47 751	814 060	827 349
Cegłów	2 133	2 140	7 811	7 852	160 171	160 839
Dębe Wielkie	2 387	2 406	8 901	9 011	183 030	184 736
Dobre	1 949	1 956	6 800	6 841	142 846	143 563
Halinów	3 835	3 887	14 852	15 194	306 148	311 692
Jakubów	1 436	1 438	5 291	5 306	114 155	114 440
Kałuszyn	2 224	2 232	7 456	7 501	146 408	147 128
Łatowicz	1 834	1 840	6 265	6 292	143 778	144 233
Mińsk Mazowiecki	3 833	3 878	14 183	14 466	287 570	292 043
Mrozy	2 956	2 963	10 533	10 565	220 100	220 588
Siennica	2 007	2 012	7 906	7 933	167 413	167 893
Stanisławów	1 867	1 875	6 685	6 704	137 520	138 081
Sulejówek	5 899	5 935	25 225	25 441	507 582	511 175

Zródło: dane Urzędu Statystycznego; www.stat.gov.pl

Tabela 15 Średnia wielkość mieszkania na terenie Powiatu Mińskiego

Jednostka terytorialna	Średnia wielkość mieszkania [m2]
Mińsk Mazowiecki	62,15
Sulejówek	86,13
Cegłów	75,16
Dębe Wielkie	76,78
Dobre	73,4
Halinów	80,19
Kałuszyn	65,92
Jakubów	79,53
Łatowicz	78,39
Mińsk Mazowiecki	75,31

Mrozy	74,45
Siennica	83,44
Stanisławów	73,64
Ogółem powiat	75,73

Zródło: dane Urzędu Statystycznego; www.stat.gov.pl

Analizując dane zawarte w powyższej tabeli, zauważyć można, iż sytuacja mieszkaniowa w Powiecie Mińskim jest dobra. Średnie mieszkanie liczy 81,56m², a zamieszkują je 3 osoby. Średnio, na jednego domownika przypada 24,21 m². Jest to metraż wystarczający, zapewniający komfortową sytuację domownika.

3.5 Ochrona zdrowia

Tabela 16 Świadczenia zdrowotne na terenie Powiatu Mińskiego

Termin realizacji	Wzrost realizujący świadczenia zdrowotne
Mińsk Mazowiecki	NZOZ CENTRUM PIELEGNIARSTWA ŚRODOWISKOWO-RODZINNEGO CARITAS DIECEZJI WARSZAWSKO- PRASKIEJ STACJA OPI PRZYCHODNIA REJONOWA W MIŃSKU MAZOWIECKIM
	OGÓLNA PRZYCHODNIA LEKARSKA PRZY PBDIM SP. Z O.O.
	PORADNIA MEDYCYNY RODZINNEJ
	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ PRZYCHODNIA LEKARSKA "MELISA" S.C. M.KRĘT- WOŹNIEWICZ, M.WOŹNIE
	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ PRZYCHODNIA LEKARSKA "MELISA" S.C. M.KRĘT- WOŹNIEWICZ, M.WOŹNIE
Sulejówek	PORADNIA POZ
	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ SULEJÓWEK
	PORADNIA MEDYCYNY RODZINNEJ
Stanisławów	GMINNY OŚRODEK ZDROWIA W STANISŁAWOWIE
	GMINNY OŚRODEK ZDROWIA W PUSTELNIKU
Cegłów	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ W CEGŁOWIE
Sulejówek	PORADNIA POZ
	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ SULEJÓWEK
	PORADNIA MEDYCYNY RODZINNEJ
Dębe Wielkie	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ W DĘBEM WIELKIM
Dobre	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ W DOBREM
Halinów	NZOZ PRAKTYKA GRUPOWA LEKARZY RODZINNYCH W HALINOWIE
	INDYWIDUALNA SPECJALISTYCZNA PRAKTYKA LEKARSKA TOMASZ DZIECIOŁ

Jakubów	GMINNY OŚRODEK ZDROWIA W JAKUBOWIE
Kałuszyń	SP ZOZ W KAŁUSZYNIE - PRZYCHODNIA OPIEKI ZDROWOTNEJ
Latowicz	GMINNY OŚRODEK ZDROWIA W LATOWICZU WIEJSKI OŚRODEK ZDROWIA W WIELGOLESIE
Mrozy	NZOZ SAN-MEDICA S.C. PULS SP. Z O.O. NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "PULS"
Siennica	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ

Zródło: dane Urzędu Statystycznego; www.stat.gov.pl

Na terenie miasta Mińsk Mazowiecki funkcjonuje również Szpital Powiatowy, w którym pomoc chorym udzielana jest na następujących oddziałach:

- chirurgicznym – 90 łóżek
- dziecięcym – 40 łóżek
- ginekologiczno – położniczym – 65 łóżek
- noworodków – 34 łóżka
- kardiologiczno – wewnętrznym – 90 łóżek
- anestezjologii i intensywnej terapii – 6 łóżek

3.6 Środowisko kulturowe I Zabytki:

Mińsk Mazowiecki:

- XVI – wieczny kościół p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny
- pałac barokowo – klasycystyczny z początku XVII w. położony w parku krajobrazowym
- budynek murowany projektu Henryka Marconiego z lata 1847 – 1853
- budynek poczty w stylu klasycystycznym z początku XIX w.
- budynek szkolny z połowy XIX w – objęty ochroną konserwatorską
- Kościół Mariawitów z początku XX w. w stylu neogotyckim – objęty ochroną konserwatorską

Gmina Mińsk Mazowiecki:

- kościół rzymsko-katolicki p.w. Św. Antoniego Padewskiego w Ignacowie, wykonany w latach 1898-1902 według projektu Stanisława Adamczewskiego,
- budynek graniczący z kościołem w Ignacowie, w którym mieści się Specjalny Ośrodek Wychowawczy założony w 1895 roku
- dwór w Mariance z XIX w.

- dwór w Starej Niedziałce z XIX w. wraz z przylegającym do niego parkiem oraz zespół dworski w Janowie z malowniczym parkiem z 1914 r.

Gmina Mrozy

- dworek murowany z XIX w.,
- pomnik Św. Antoniego z 1864 r.,
- figurka barokowa Św. Jana Nepomucena,
- dzwonnica z XVIII w., plebania z początku XIX w. i organistówka z XIX w. w Kuflewie, kościół p.w. Św. Wojciecha wzniesiony w XVIII w.
- drewniana dzwonnica z XVIII w.
- mauzoleum Floriana Cieszkowskiego z XVIII w. w Jeruzalu,
- dworek w Łukowcu z początku XIX w.,
- drewniana kapliczka w Woli Rafałowskiej pochodząca z 1851 r.

Gmina Jakubów

- zespół sakralny p.w. Św. Anny w Jakubowie,
- zespół sakralny parafii mariawickiej w Wiśniewie
- drewniany młyn wodny z 1924 r. w Woli Polskiej.

Gmina Ceglów

- kościół katolicki p.w. Św. Jana Chrzciciela z XVI w. w stylu gotyckim, częściowo przebudowany w XVII wieku. W jego wnętrzu mieści się gotycki, drewniany ołtarz mistrza Lazarusa (ze szkoły Wita Stwosza)
- zabytkowa dzwonnica z XVIII wieku
- kościół parafialny Starokatolickiego Kościoła Mariawitów z 1906 r, gdzie obecnie mieści się jedna z większych parafii tego wyznania na Mazowszu.
- XVIII wieczny, drewniany kościół katolicki p.w. Św. Anny oraz XIX wieczny dwór otoczony pięknym parkiem w Kiezkach

Gmina Dobrze

- Kościół Rzymsko-Katolicki p.w. Św. Mikołaja w stylu gotyckim, konsekrowany w 1880 roku.
- muzeum Konstantego Laszczki wielkiego artysty-rzeźbiarza, mieszczące się w Gminnym Ośrodku Kultury w Dobrem.
- zespoły dworskie w Nowej Wsi, Piwkach Ruda- Pniewnik, Rudzienku i Kobylance oraz młyn wodny w Makówcu Małym.

Gmina Siennica

- zespół sakralny - kościół rzymsko-katolicki i klasztor poreformatorski z XVIII wieku mieszczący się w samej Siennicy, w Żakowie jest dwór z XIX w. wraz z aleją dojazdową,
- dwór klasycystyczny w Pogorzeli wraz z parkiem z XVIII w.,
- dwór z parkiem z XIX w. w Grzebowilku,
- zespół dworsko-parkowy (dwór z 1901 roku natomiast park z I połowy XIX w.) w Dłużewie, zespół dworski w Bożej Woli, w którego skład wchodzi dwór murowany z połowy XIX w. oraz park dworski z XIX w.,
- zespół dworski z II połowy XIX w. w miejscowości Kały Zdroje, w którego skład wchodzi dwór murowany oraz park z układem wodnym, natomiast w Starogrodzie jest park podworski założony w II połowie XIX wieku.

Gmina i Miasto Halinów:

- rzymsko-katolicki kościół z początku XIX w. położony w Okuniewie wraz z plebanią i kaplicą cmentarną,
- drewniana dzwonnica i murowana plebania w Długiej Kościelnej
- zespół dworski w Okuniewie.

Miasto Stanisławów:

- zabytkowy układ urbanistyczny rynku,
- rzymsko-katolicki kościół p.w. Św. Jana Chrzciciela i Stanisława Biskupa z początku XVI w., dzwonnica drewniana z XVIII w.,
- plebania murowana z końca XIX w.,
- zajazd murowany z początku XIX w.,
- dwór drewniany z I połowy XIX w. wraz z parkiem.

Gmina Stanisławów:

- kapliczka murowana z 1943 r. w Cisówce,
- kapliczka murowana z 1914 r. w Lubominie,
- kapliczka murowana z 1905 r. w Ładzyniu,
- młyn wodny z początku XX w. w Łęce,
- plebania murowana z początku XX w. oraz dom parafialny drewniany w Pustelniku,
- czworak murowany z końca XIX w. w Szymankowszczyźnie,
- kapliczka murowana z przełomu XIX/XX w. w Wólce Wybranieckiej,
- dwór murowany z przełomu XIX/XX wieku w Zawiesiuchach.

Gmina Dębe Wielkie:

- zespół dworski w miejscowości Olesin z dworem murowanym, parkiem, gdzie rosną stuletnie drzewa oraz kaplicą z połowy XIX w. położoną na wysepce stawu parkowego,
- park podworski z połowy XIX w. w miejscowości Ruda, założony w stylu angielskim, wkomponowany w malownicze rozlewiska, stawy i kanały wodne.
- rzymsko-katolicki kościół parafialny z 1906 roku p.w. Świętych Piotra i Pawła zbudowany w stylu neogotyckim a zaprojektowany przez znakomitego architekta Józefa Piusa Dziekońskiego oraz park dworski w Dębem Wielkim.

Gmina Latowicz:

- neorenesansowy murowany pałac z II połowy XIX w. z zabudowaniami folwarcznymi ogrodzony murem z przełomu XIX/XX w. oraz z dużym parkiem krajobrazowym w miejscowości Dębe Małe,
- dwór murowany z II połowy XIX w. z zabytkowym parkiem z II połowy XIX w. w miejscowości Waliska,
- murowany spichlerz z II połowy XIX w. wraz z zabytkowym parkiem dworskim z połowy XIX wieku w Oleksiance,
- neorenesansowy murowany pałac z połowy XIX wieku, malowniczy park krajobrazowy z pierwszej połowy XIX w. z okazami starodrzewu w Wielgolesie,
- drewniany kościół Mariawitów z początku XX w w Kamionce.
- kościół p.w. Św. Walentego i Św. Trójcy w Latowiczu, zbudowany w stylu neogotyckim w latach 1899-1911. W świątyni ciekawymi zabytkami sakralnymi są: barokowa chrzcielnica oraz obraz bizantyjsko-włoski Matki Bożej z Dzieciątkiem z II połowy XVII w. Kościół otoczony jest murem z początków XX w. a kapliczki będące nieopodal są z II połowy XIX w. Na terenie gminy występują liczne zabytkowe kapliczki, figury, krzyże przydrożne datowane od XIX w. do lat 40 XX wieku.

Gmina Kałuszyn:

- kościół rzymsko-katolicki p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, który został zbudowany w latach 1889-1897 zaprojektowany przez Józefa Dziekońskiego i murowany budynek plebanii z II połowy XIX w.,
- murowana poczta z końca XIX w.,
- budynek Ochotniczej Straży Pożarnej pochodzący z 1918 roku,
- budynek oberża - dawne koszary królewskie,
- kamieniczki położone przy ul. Warszawskiej pochodzące z przełomu XIX i XX w.,

- figura Jezusa Dźwigającego Krzyż ustawiona w 1600 rocznicę wydania Edyktu Mediolańskiego.
- pomnik ku czci poległych żołnierzy I Dywizji Piechoty Legionów im. Józefa Piłsudskiego na cmentarzu parafialnym,
- pomnik "Bojownikom o Niepodległość" przy ul. Warszawskiej odsłonięty 11 listopada 1938 roku w 20 rocznicę odzyskania niepodległości.
- zespół dworsko-parkowy w Sinołęce pochodzący z około 1830 r.,
- zespół dworsko-folwarczny w Gołębiówce wybudowany w latach 1923-1927,
- park dworski w Gołębiówce założony na początku XX w.,
- kapliczka ku czci Najświętszej Marii Panny z XIX w. w Olszewicach.

Miasto Sulejówek:

- zespół willowy, w którego skład wchodzi: murowana willa "Milusin", zbudowana wg projektu architekta Kazimierza Skórewicza z 1923 roku,
- budynek mieszkalny "Otrando" z początku XX w.,
- budynek murowany - willa "Bzów" z początku XX w.
- budynek mieszkalny "Dworek Siedziba" zbudowany w 1911 roku a rozbudowany w 1934.

II. Ośrodki życia kulturalnego

Mińsk Mazowiecki – miasto:

- Miejski Dom Kultury
- Miejska Biblioteka Publiczna
- Biblioteka Pedagogiczna
- Muzeum Ziemi Mińskiej
- Muzeum 7 Pułku Ułanów Lubelskich
- Towarzystwo 7 Pułku Ułanów Lubelskich
- Mińskie Towarzystwo Muzyczne
- Towarzystwo Przyjaciół Mińska
- Garnizonowy Klub Oficerski
- Miejska Szkoła Artystyczna
- Fundacja Edukacji Artystycznej
- Kino

Sulejówek:

- Miejska Biblioteka Publiczna oraz Filia nr 1 i nr 2 Miejskiej Biblioteki Publicznej
- MILUSIN – dom rodzinny Marszałka Józefa Piłsudskiego
- Miejski Ośrodek Kultury

Mińska Mazowiecki – gmina:

- Gminna Biblioteka Publiczna
- Gminny Ośrodek Kultury

Stanisławów:

- Gminna Biblioteka Publiczna
- Gminny Ośrodek Kultury

Ceglów:

- Gminna Biblioteka Publiczna
- Gminny Ośrodek Kultury

Dębe Wielkie:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Dębie Wielkich
- Filia biblioteczna w Cygance
- Gminny Ośrodek Kultury

Dobre:

- Gminna Biblioteka Publiczna,
- Gminny Ośrodek Kultury,
- Muzeum Konstantego Łaseczki

Halinów:

- Domy Kultury w Halinowie i Okuniewie

Jakubów:

- Gminna Biblioteka Publiczna
- Gminny Ośrodek Kultury

Katuszyn:

- Dom Kultury
- Biblioteka Publiczna

Latowicz

- Gminna Biblioteka Publiczna
- Gminny Ośrodek Kultury

Mrozy:

- Gminny Ośrodek Kultury

Siennica:

- Gminna Biblioteka Publiczna wraz z filiami w Grzebowilku i Nowym Zgłechowie oraz punkt biblioteczny w Dłużewie
- Gminny Ośrodek Kultury

3.7 Edukacja

Wykaz szkół znajdujących się na terenie Powiatu Mińskiego:

Mińsk Mazowiecki – miasto:

- Przedszkole Miejskie Nr 1 im. St. Jachowicza w Mińsku Mazowieckim
- Przedszkole Miejskie Nr 2 w Mińsku Mazowieckim
- Przedszkole Miejskie Nr 3 w Mińsku Mazowieckim
- Przedszkole Miejskie Nr 4 im. Urszuli Smoczyńskiej w Mińsku Mazowieckim
- Przedszkole Miejskie Nr 5 w Mińsku Mazowieckim
- Przedszkole Miejskie Nr 6 w Mińsku Mazowieckim
- Przedszkole Prywatne „Mini Raj”
- Przedszkole Prywatne „Domowe Przedszkole”
- Przedszkole Prywatne „Krasnalek”
- Przedszkole Prywatne „Chatka Puchatka”
- Przedszkole Prywatne „Klub Malucha”
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Mikołaja Kopernika
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Dąbrówki
- Szkoła Podstawowa nr 5 im. Józefa Wybickiego
- Szkoła Podstawowa nr 6 im. Henryka Sienkiewicza
- Gimnazjum Miejskie nr 1 im. Gen. Władysława Andersa
- Gimnazjum Miejskie nr 2 im. Jana Pawła II
- Gimnazjum Miejskie nr 3 im. Janusza Kusocińskiego
- Gimnazjum Salezjańskie im. św. Jana Bosko
- Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące im. Polskiej Macierzy Szkolnej
- Zespół Szkół nr 1 im. Kazimierza Wielkiego: Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna,
- Zespół Szkół Zawodowych nr 2 im. Powstańców Warszawy: Liceum Profilowane, Technikum, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Szkoła Policealna,
- Zespół Szkół im. Marii Skłodowskiej Curie: Liceum Ogólnokształcące, Liceum Profilowane, Zasadnicza Szkoła Zawodowa,

- Zespół Szkół Ekonomicznych: Technikum Ekonomiczne, Technikum Handlowe, Liceum Plastyczne, Liceum Profilowane, Liceum Ogólnokształcące, Szkoła Policealna o specjalności – administracja samorządowa,
- Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stanisława Staszica: Szkoła Podstawowa dla Dorosłych, Gimnazjum dla Dorosłych, Liceum Ogólnokształcące na podbudowie gimnazjum, Liceum Ogólnokształcące uzupełniające na podbudowie zasadniczej szkoły zawodowej, Technikum uzupełniające na podbudowie szkoły zawodowej, Szkoła Policealna na podbudowie szkoły średniej, Powiatowy Ośrodek Doskonalenia i Doskonalenia Zawodowego, Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli
- Centrum Kształcenia Praktycznego
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka.

Sulejówek:

- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stefana Czarnieckiego,
- Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego,
- Zespół Szkół Nr 1: Szkoła Podstawowa Nr 1 im. P. M. P. Józefa Piłsudskiego i Gimnazjum Nr 1,
- Gimnazjum Nr 2 im. Janusza Korczaka,
- Zespół Szkół Licealnych: Liceum Ogólnokształcące i Liceum Profilowane
- Miejskie Przedszkole Nr 1
- Miejskie Przedszkole Nr 2.

Mińsk Mazowiecki – gmina:

- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Brzózem,
- Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Cygance,
- Szkoła Podstawowa w Ludwinowie,
- Szkoła Podstawowa im. ks. Antoniego Tyszki w Janowie,
- Szkoła Podstawowa im. Gen. Józefa Hallera w Mariance,
- Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej w Starej Niedziałce,
- Szkoła Podstawowa im. Rotmistrza Henryka Zandbanga w Stojadłach,
- Gimnazjum im. Rodziny Sażyńskich w Starej Niedziałce,
- Zespół Szkół Agrotechnicznych w Janowie: Liceum Profilowane, Liceum i Technikum Agrobiznesu, Technikum Architektury Krajobrazu, Technikum Hotelarskie oraz Studium Hotelarskie,
- Zespół Szkół w Hucie Mińskiej z siedzibą w Cielechowiźnie,
- Zespół Szkół w Zamieniu: Szkoła Podstawowa i Gimnazjum,

- Zespół Szkół Specjalnych im. Janiny Porazińskiej w Ignacowie,
- Publiczne Przedszkole „Akwarelka” w Nowych Osinach.

Stanisławów:

- Gimnazjum im. Cypriana Kamila Norwida w Stanisławowie,
- Zespół Szkolny w Stanisławowie im. Henryka Sienkiewicza,
- Zespół Szkolny w Ładzyniu – Szkoła Podstawowa im. K. K. Baczyńskiego i Przedszkole,
- Zespół Szkół w Pustelniku: Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej i Gimnazjum,
- Szkoła Podstawowa w Rządzy.

Cegłów:

- Zespół Szkolny w Cegłowie: Publiczne Gimnazjum, Publiczna Szkoła Podstawowa oraz Publiczne Przedszkole,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Podcierniu,
- Szkoła Podstawowa im. Gen. Ignacego Prądzyńskiego w Wiciejowie,
- Zespół Szkolny w Piasecznie: Szkoła Podstawowa oraz Przedszkole.

Dębe Wielkie:

- Szkoła Podstawowa im. Wołyńskiej Brygady Kawalerii w Dębem Wielkim,
- Szkoła Podstawowa im. Gen. Józefa Bema w Rudzie,
- Szkoła Podstawowa im. Szarych Szeregów w Górkach,
- Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Cygance,
- Gimnazjum Gminne im. Bohaterów Powstania Listopadowego w Dębem Wielkim
- Gminne Przedszkole Publiczne w Dębem Wielkim.

Dobre:

- Przedszkole w Dobrem,
- Szkoła Podstawowa im. Konstantego Laszczki w Dobrem,
- Szkoła Podstawowa im. Piotra Wysockiego w Dropiu,
- Szkoła Podstawowa im. Janka Krasickiego w Męcinie,
- Gimnazjum w Dobrem.

Halinów:

- Zespół Szkół w Halinowie: Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego, Gimnazjum i Przedszkole,
- Zespół Szkolno – Przedszkolny w Okuniewie: Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy, Gimnazjum i Przedszkole,
- Szkoła Podstawowa w Brzezinach,

- Szkoła Podstawowa w Cisiu,
- Szkoła Podstawowa w Chobocie
- Niepubliczne Przedszkole „Brzezinka” w Brzezinach.

Jakubów:

- Szkoła Podstawowa im. Władysława Broniewskiego w Jakubowie,
- Szkoła Podstawowa w Mistowie,
- Szkoła Podstawowa im. Aleksandra Zawadzkiego w Wiśniewie,
- Szkoła Podstawowa w Jędrzejowie Nowym,
- Publiczne Gimnazjum w Jakubowie.

Kałużyn:

- Przedszkole Publiczne w Kałużynie,
- Szkoła Podstawowa im. Bolesława Prusa w Kałużynie,
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Nowych Groszkach,
- Filia Szkoły Podstawowej w Chrościcach,
- Gimnazjum im. 6 Pułku Piechoty Legionów Józefa Piłsudskiego w Kałużynie.

Latowicz:

- Szkoła Podstawowa im. Władysława Broniewskiego w Transborze,
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Dębem Małym,
- Zespół Szkół w Latowiczu: Przedszkole, Szkoła Podstawowa, Gimnazjum,
- Szkoła Filialna w Redzyńskim: Szkoła Podstawowa I – III,
- Zespół Szkół w Wielgolesie im. Rodziny Wyleżyńskich: Szkoła Podstawowa oraz Gimnazjum.

Mrozy:

- Zespół Szkół w Mrozach im. Adama Mickiewicza: Gimnazjum i Liceum,
- Zespół Szkół im. Henryka Sienkiewicza w Jeruzalu: Gimnazjum i Szkoła Podstawowa,
- Szkoła Podstawowa im. Romualda Traugutta w Mrozach,
- Szkoła Podstawowa w Grodzisku,
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Lipinach,
- Przedszkole Gminne w Mrozach.

Siennica:

- Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dłużewskiego w Dłużewie,
- Szkoła Podstawowa im. Edwarda Szymańskiego w Grzebowilku,

- Szkoła Podstawowa im. Absolwentów Siennickich Szkół Pedagogicznych w Nowej Pogorzeli,
- Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Siennicy,
- Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Starogrodzie,
- Szkoła Podstawowa im. Józefa Chełmońskiego w Kośminach,
- Szkoła Podstawowa w Nowym Zglechowie,
- Zespół Szkół im. Zawiszy Czarnego w Żakowie: Publiczna Szkoła Podstawowa oraz Publiczne Gimnazjum,
- Gminne Przedszkole w Siennicy,
- Zespół Szkół im. H. i K. Gnoińskich w Siennicy.

Tabela 17 Liczba uczniów w szkołach na terenie Powiatu Mińskiego w latach 2002-2006

Miejscowość, teren powiatu	Liczba uczniów			
	2002	2003	2004	2006
Mińsk Mazowiecki - miasto	2 765	2 707	2 638	2 635
Cegiów	422	408	504	585
Dębe Wielkie	666	669	651	608
Dobre	517	518	478	483
Halinów	970	983	958	1113
Jakubów	469	435	410	462
Kałużyn	527	501	465	466
Latowicz	427	422	421	504
Mińsk Mazowiecki – obszar wiejski	993	986	1 012	1001
Mrozy	762	739	600	1 127
Siennica	695	663	628	594
Stanisławów	625	617	599	601
Sulejówek	1 451	1 410	1 369	1 372
RAZEM	10 527	10 441	10 733	10 424

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz Urzędu Statystycznego; www.stat.gov.pl

Analiza danych z powyższej tabeli wskazuje na malejącą liczbę uczniów w oddziałach szkół podstawowych. W przedszkolach nastąpił niewielki wzrost liczby powierzanych pod opiekę dzieci. Jednakże fakt ten nie musi świadczyć o zwiększającym się przyroście demograficznym. Przyczyną może być zwiększona konieczność szybkiego powrotu matek do życia zawodowego, co związane jest ze znalezieniem opieki dla dziecka.

Ponadto, na terenie Powiatu Mińskiego funkcjonują dwie Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne. W poradniach zatrudnieni są psychologowie, logopedzi, pedagodzy – reedukatorzy, pedagodzy specjaliści, doradcy zawodowi, lekarz neurolog i psychiatra dziecięcy oraz surdopedagog i tyflopädagog. Celem Poradni jest wspomaganie rozwoju i efektywności uczenia się dzieci i młodzieży, pomoc uczniom w wyborze kierunku kształcenia i zawodu

oraz udzielanie dzieciom i młodzieży, ich rodzicom lub opiekunom, nauczycielom i wychowawcom pomocy psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej.

W Poradniach działają Zespoły Orzekające do spraw szkolnictwa specjalnego, nauczania indywidualnego, wczesnego wspomagania rozwoju. Poradnie proponują szeroką ofertę zajęć terapeutycznych indywidualnych i grupowych. Są to między innymi: terapia zaburzeń mowy, zajęcia grupowe dla dzieci jękających się, ćwiczenia z logopedii artystycznej, reedukacja indywidualna i grupowa, zajęcia z zakresu kinezylogii edukacyjnej, zajęcia stymulacyjne dla dzieci 5 i 6-letnich, "Program Oregoński" dla dzieci ze sprzężoną niepełnosprawnością, "Trening Zastępowania Agresji", "Szkoła dla Rodziców", terapia młodzieży z zaburzeniami w odżywianiu, nerwic dziecięcych i młodzieżowych, grupa wsparcia dla osób z obniżonym nastrojem, grupa wsparcia dla nauczycieli klas integracyjnych, grupa psychoedukacyjna dla wolontariuszy i in. Prowadzimy także zajęcia profilaktyczne i psychoedukacyjne na terenie szkół i placówek. Organizujemy konferencje i szkolenia np. "Forum Nauczycieli Twórczych i Poszukujących", "Szkoła dla profilaktyki", "Dziecko o specjalnych potrzebach edukacyjnych w szkole masowej" i in.

Poradnie współpracują z innymi placówkami i instytucjami działającymi w interesie dziecka i szkoły.

Reasumując przedstawione powyżej informacje, stwierdzić można, iż Powiat Miński posiada dość dobrze rozbudowaną bazę edukacyjną. Jednakże problem stanowi niedostateczna liczba zasadniczych szkół zawodowych oraz techników dopasowanych profilem do potrzeb mińskiego rynku pracy, co stanowi jednak bolączkę nie tylko powiatu, ale wielu jednostek terytorialnych na terenie kraju.

4. Diagnoza sytuacji społecznej na terenie Powiatu Mińskiego

Świat wokół nas zmienia się w zawrotnym, zaskakującym nas tempie. Niejednokrotnie sami zaskoczeni jesteśmy tym, jak sytuacja w dniu obecnym inna jest od tego, z czym mieliśmy do czynienia wczoraj. Czasami zdajemy sobie sprawę, jak niewielki kroczek potrzebny jest ku temu, by radykalnie zmienić swoje życie na lepsze, ale jeszcze prościej – na gorsze. Wiele z problemów społecznych, z którymi borykają się ludzie jest wynikiem takich właśnie zmian – zmian nagłych, zaskakujących, do których nie byli oni przygotowani. Innym powodem jest wrodzona bezradność, dziedziczenie niemożności radzenia sobie w życiu, wyuczona bierność w dążeniu do poprawy swego bytu. Innym jeszcze – nieszczęśliwy wypadek, splot niesprzyjających okoliczności.

Bez względu na to, jakie źródło mają przedstawione poniżej problemy społeczne, z którymi borykają się mieszkańcy Powiatu Mińskiego, faktem jest, iż trzeba dołożyć wszelkich możliwych starań, by sytuacje te przezwyciężyć oraz pomóc dotkniętym tymi problemami ludziom w rozpoczęciu życia godnego, ludzkiego.

4.1 Pomoc społeczna na terenie Powiatu Mińskiego

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim jest jednostką organizacyjną Powiatu Mińskiego utworzoną uchwałą Nr IV/23/99 Rady Powiatu Mińskiego z dnia 16 lutego 1999 r.

PCPR wykonuje zadania powiatu z zakresu:

- pomocy społecznej (własne i z zakresu administracji rządowej),
- polityki prorodzinnej,
- wspierania osób niepełnosprawnych.

PCPR jest samodzielną jednostką organizacyjno – budżetową, podporządkowaną bezpośrednio Zarządowi Powiatu Mińskiego i wchodzącą w skład powiatowej administracji zespolonej. PCPR prowadzi gospodarkę finansową w formie jednostki budżetowej. Starosta przy pomocy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie sprawuje nadzór nad działalnością, w szczególności w zakresie spraw finansowych i administracyjnych, rodzinnej opieki zastępczej, ośrodków adopcyjno – opiekuńczych, jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i placówek opiekuńczych.

Zakres działania PCPR

Do zakresu działania PCPR należy:

1. Wykonywanie zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej:
 - o prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób,
 - o opracowywanie i realizacja powiatowej strategii integracji i polityki społecznej obejmującej w szczególności programy pomocy społecznej, polityki prorodzinnej, ochrony zdrowia, edukacji publicznej, wspierania osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy,
 - o udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach,
 - o organizowanie i prowadzenie specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego dla rodzin naturalnych i zastępczych, a także terapii rodzinnej,
 - o prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej,
 - o zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców w szczególności poprzez prowadzenie i organizowanie ośrodków adopcyjno – opiekuńczych, placówek opiekuńczo – wychowawczych, w tym placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym dla dzieci młodzieży, a także tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie,
 - o zapewnienie szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu,
 - o doradztwo metodyczne dla ośrodków pomocy społecznej i pracowników socjalnych,
 - o prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

- o pomoc w integracji ze środowiskiem osób opuszczających zakłady karne oraz niektóre rodzaje placówek opiekuńczo – wychowawczych, resocjalizacyjnych, zakłady dla nieletnich i rodziny zastępcze,
 - o przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie oraz pokrywanie wydatków związanych z kontynuowaniem nauki osobom opuszczającym niektóre typy placówek opiekuńczo – wychowawczych, schroniska, zakłady poprawcze, domy pomocy społecznej i rodziny zastępcze,
 - o organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci,
 - o pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w rodzinach zastępczych, również na terenie innego powiatu,
 - o podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb,
 - o organizowanie i zapewnianie funkcjonowania powiatowych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
 - o pomoc uchodźcom.
2. Wykonywanie zadań powiatu wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych:
- o opracowywanie i realizacja, zgodnych ze strategią rozwoju województwa, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych
 - o współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej w opracowywaniu i realizacji programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
 - o udostępnianie na potrzeby pełnomocnika i samorządu województwa oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie uchwalonych przez radę powiatu

programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz rocznej informacji z ich realizacji,

- o podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności,
- o opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa,
- o współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej tych osób,
- o dofinansowanie:
 - uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
 - zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
 - likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
 - rehabilitacji dzieci i młodzieży,
- o dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- o udzielanie osobom niepełnosprawnym pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej,
- o umarzanie pożyczek udzielanych osobom niepełnosprawnym,
- o udzielanie dofinansowania do oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego przez osoby niepełnosprawne na kontynuowanie działalności gospodarczej lub prowadzenia gospodarstwa rolnego

- o dokonywanie zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę w związku: - z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla osób, stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności, - z rozpoznaniem przez służby medycyny pracy ww. potrzeb, - ze szkoleniem osób niepełnosprawnych,
 - o przygotowywanie sprawozdań rzeczowo – finansowych o zadaniach zrealizowanych z otrzymanych z PFRON środków,
3. Współpraca z organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi:
- o w zakresie organizowania pomocy społecznej,
 - o w celu udzielania pomocy i doprowadzania do integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.
4. Prowadzenie postępowania egzekucyjnego w sprawach należących do zakresu działania PCPR.

W skład struktury organizacyjnej PCPR wchodzi samodzielne stanowiska pracy do spraw:

- domów pomocy społecznej,
- domów dziecka i ognisk,
- rodzin zastępczych,
- osób niepełnosprawnych,
- poradnictwa specjalistycznego,
- finansowo – księgowych i kadr.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi też:

- Specjalistyczną Poradnię Rodzinną oraz
- Punkt Informacyjny – Konsultacyjny ds. Uzależnień.

Rodzaje pomocy świadczonej przez Specjalistyczną Poradnię Rodzinną:

- wspieranie rodziny w sytuacjach kryzysowych
- poradnictwo (interwencyjne, indywidualne, par małżeńskich itp.)
- terapię psychologiczną
- usługi edukacyjne i wspierające (rozwijanie umiejętności rodzicielskich, prospołecznych, radzenia sobie ze swoimi uczuciami itp.)

- mediacje
- informacje i pomoc w załatwianiu spraw służących prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny

Rodzaje pomocy świadczonej przez policjanta, prawnika, terapeutę uzależnień oraz psychologa w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjny ds. Uzależnień:

- pomoc prawną
- pomoc w przypadku uzależnienia któregoś z członków rodziny
- pomoc w przypadku własnego uzależnienia
- pomoc dla ofiar przemocy
- pomoc w problemach rodzinnych
- pomoc w problemach wychowawczych
- informacje na temat związane z problemem uzależnień

Na terenie Powiatu Mińskiego działają ponadto następujące jednostki z zakresu pomocy społecznej:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stanisławowie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cegłowie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębem Wielkim
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrem
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jakubowie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kałuszynie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Latowiczu
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrozach
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy

4.2 Organizacje non profit działające na terenie Powiatu Mińskiego

Powiat Miński poszczycić się może wielkim zaangażowaniem społecznym w pomoc ludziom potrzebującym. Oprócz prężnie działającego Powiatowego Centrum Pomocy rodzinie oraz Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej wraz z wykwalifikowaną kadrą i jednostkami pomocniczymi, na terenie powiatu działa wiele organizacji

pozarządowych, których celem jest pomoc ludziom najbardziej jej potrzebującym. Wymienić należy tu następujące organizacje:

1. „Caritas” Diecezji Warszawsko – Praskiej, która
 - niesie pomoc najuboższym,
 - organizuje wypoczynek letni dla dzieci,
 - prowadzi świetlicę socjoterapeutyczną dla dzieci z rodzin patologicznych
 - prowadzi dom dziennego pobytu
 - prowadzi domowe hospicjum
 - prowadzi kuchnię dla ubogich
 - prowadzi warsztaty terapii zajęciowej
2. Fundacja „Nasz Dom”, prowadząca rodzinny dom dziecka.
3. Fundacja „Sławek”, która
 - prowadzi noclegownię dla bezdomnych
 - niesie pomoc osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej
 - niesie pomoc osobom wychodzącym na wolność z zakładów karnych
 - niesie pomoc młodzieży wywodzącej się z patologicznego środowiska
4. Polski Związek Niewidomych, który
 - pomaga w załatwianiu spraw członków związku
 - organizuje spotkania okolicznościowe
5. Polski Związek Inwalidów, Emerytów i Rencistów, który
 - pomaga w załatwianiu spraw życiowych członków związku
 - niesie pomoc rzeczową i pieniężną osobom potrzebującym pomocy
 - organizuje wycieczki krajowe i zagraniczne
 - organizuje spotkania okolicznościowe
 - współpracuje z innymi organizacjami i jednostkami pomocy społecznej
6. Polski Czerwony Krzyż
 - niesie pomoc rzeczową osobom jej potrzebującym
 - prowadzi zbiórki odzieży, sprzętu, makulatury
 - organizuje spotkania okolicznościowe
 - współpracuje z innymi organizacjami i jednostkami pomocy społecznej
7. Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci z Mózgowym Porażeniem Dziecięcym
 - pomaga rodzinom wychowującym dziecko niepełnosprawne
 - integruje niepełnosprawnych ze zdrowym środowiskiem społecznym

- pomaga w pokonywaniu barier psychologicznych i społecznych
 - organizuje turnusy rehabilitacyjne
 - współpracuje z innymi organizacjami
8. Krajowe Towarzystwo Autyzmu
- pomaga osobom autystycznym i ich rodzinom
 - prowadzi świetlicę terapeutyczną
 - integruje niepełnosprawnych ze zdrowym środowiskiem społecznym
 - współpracuje z innymi organizacjami
9. Związek Kombatantów
- pomaga w załatwianiu spraw członków związku
 - pomaga w sposób finansowy i rzeczowy członkom związku
 - organizuje spotkania okolicznościowe
10. Grupy Samopomocowe AA, Al.-Anon
- prowadzą grupy samopomocowe alkoholików (AA)
 - prowadzą grupy samopomocowe rodzin alkoholików (Al. – Anon)
11. Siostry zg. Najświętszego Serca Jezusa w Siennicy
- prowadzą dom dziecka

Ponadto, na terenie powiatu działają stowarzyszenia tematyczne, np. grupujące miłośników dziedzin sportowych, bądź stowarzyszenia przyrodnicze, zrzeszające miłośników przyrody.

4.3 Bezrobocie

W wyniku przekształceń własnościowych w Polsce po 1989 roku zmienił się system ekonomiczny. Ukształtował się podział na sektor publiczny i prywatny. Sektor prywatny stał się na obszarze całego kraju dominującym we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego. Większość zakładów przemysłowych, państwowych lub spółdzielczych wykazała spadek produkcji, zmniejszenie zatrudnienia i rosnące zadłużenie.

Jawne bezrobocie pojawiło się w Polsce w 1990 roku po kilkudziesięciu latach przerwy i zaskoczyło społeczeństwo polskie swoją dynamiką i wielką liczbą bezrobotnych. Zaskoczenie było spowodowane lawinowym wzrostem liczby bezrobotnych oraz brakiem doświadczeń społecznych w tym zakresie.

W analizach zjawiska bezrobocia najczęściej wyróżnia się 10 podstawowych przyczyn kreujących bezrobocie w Polsce. Przytoczenie ich wydaje się konieczne, gdyż uwzględniają ekonomiczno – społeczne uwarunkowania zjawiska:

- a) Recesja gospodarcza, spadek produkcji przemysłowej w 1990 roku o blisko jedną czwartą - zmuszające zakłady pracy sfery materialnej (pośrednio w jakimś stopniu także sfery budżetowej) do redukcji zatrudnienia;
- b) Restrukturyzacja gospodarki;
- c) Redukcja zatrudnienia socjalnego (tzw. bezrobocia ukrytego).
- d) Przedsiębiorstwa poddawane rygorom gospodarki rynkowej i międzynarodowej konkurencji są zmuszane do bardziej racjonalnego zatrudnienia;
- e) Zaniedbania rozwojowe: dekapitalizacja i tzw. zużycie moralne środków produkcji, słabość strategicznej polityki gospodarczej w makro i mikroskali, złe przygotowanie przedsiębiorstw do efektywnego funkcjonowania i utrzymania miejsc pracy w przyszłości;
- f) Niedorozwój gospodarczy całych regionów kraju ("Ściany Wschodniej" i nie tylko) przy jednoczesnym ukrytym bezrobociu agrarnym i brak możliwości migracji na bardziej chłonne rynki pracy;
- g) Przyjęty sposób ograniczania funduszu płac przedsiębiorstw, utrwalający recesję i osłabiający motywacje do pracy;
- h) Fiskalizm, wysokie czynsze, bariera popytu, nadmierna zmienność warunków działania i inne ograniczenia, będące przyczyną regresu także w znacznej części sektora prywatnego;
- i) Pasywność postaw i zachowań wielu podmiotów i ludzi, brak przygotowania merytorycznego i psychologicznego do działania w warunkach gospodarki rynkowej, konkurencji i ryzyka;
- j) Słabość systemu pośrednictwa pracy i luki informacyjne. Zmiana charakteru rynku pracy sprawia, że indywidualne poszukiwanie pracy jest nie wystarczające. Utworzona w 1990 r. sieć urzędów pracy jest zbyt słaba i posiada za mało ofert pracy;
- k) Niedostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Z najnowszych danych Eurostatu wynika, że spośród 25 państw Unii Europejskiej najwyższa stopa bezrobocia występuje w Polsce – 18,3%. Dla porównania w Czechach – 8,3%, na Węgrzech – 6,2%, a na Słowacji – 16,9%. Przeciętna stopa bezrobocia w strefie euro wyniosła po uwzględnieniu czynników sezonowych 8,9%. Najwyższą odnotowano

w Hiszpanii – 10,4%, Francji – 10,4%, Niemczech – 10,0%. Najniższą odnotowano w Irlandii – 4,3% i Luksemburgu – 4,4%.⁴

Bezrobocie odcisnęło swe piętno również w województwie mazowieckim, w tym w Powiecie Mińskim. W województwie mazowieckim na koniec 2004 roku stopa bezrobocia kształtowała się na poziomie 15%, a na koniec 2005 - 14,1 %.

Przystępując do analizy problemu bezrobocia w Powiecie Mińskim, należy przedstawić definicje z nim związane⁵:

Bezrobociem w skali makro jest pozostawanie poza zatrudnieniem, na określonym obszarze geograficznym, znacznej liczby osób zdolnych do podjęcia pracy.

Bezrobociem w skali mikro jest utrata pracy z powodu braku kwalifikacji lub zaniku innych umiejętności pozwalających objąć i utrzymać stanowisko.

Bezrobocie rejestrowane to liczba osób bezrobotnych, czyli posiadających określone w ustawie cechy i zarejestrowanych w urzędach pracy.

Bezrobocie ukryte to pewna – nieokreślona – liczba osób, które w myśl ustawy nie mogą zarejestrować się jako bezrobotne, które albo nie są zatrudnione de facto albo wykonywana przez nich praca nie jest niezbędna z punktu widzenia zatrudniającego.

Stopa bezrobocia to ukazywana w procentach relacja pomiędzy liczbą zarejestrowanych osób bezrobotnych a liczbą osób czynnych zawodowo (to jest zdolnych w prawnie określonych warunkach do podjęcia pracy).

Poszukujący pracy to osoby nie zatrudnione poszukujące zatrudnienia oraz osoby zatrudnione zgłaszające zamiar i gotowość podjęcia zatrudnienia w wyższym wymiarze czasu pracy albo dodatkowego lub innego zatrudnienia, zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy.

Pracujący w gospodarce narodowej to osoby wykonujące pracę przynoszącą im zarobek lub dochód, bez względu na miejsce i czas trwania tej pracy; do pracujących zalicza się: osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania, właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców (łącznie z bezpłatnie pomagającymi członkami rodzin) gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z bezpłatnie pomagającymi członkami rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą, osoby pracujące na własny rachunek, agentów pracujących na podstawie umów

⁴ www.stat.gov.pl

⁵ www.infoobywatel.gov.pl

agencyjnych i umów na warunkach zlecenia (łącznie z pracującymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów), osoby wykonujące pracę nakładczą, członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych (łącznie z pracującymi członkami ich rodzin), pracujących na działkach pracowników państwowych gospodarstw rolnych i na działkach przyzagrodowych członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, duchownych wszystkich wyznań, pracowników jednostek budżetowych MON i MSW (siły zbrojne).

Zatrudnieni (pracownicy najemni) w gospodarce narodowej to:

osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy na czas określony i nie określony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy;

Do pracowników najemnych zalicza się osoby:

- zatrudnione na podstawie umowy o pracę,
- zatrudnione na podstawie powołania, wyboru lub mianowania,
- pracujące w zakładach pracy w formie zorganizowanych grup roboczych (np. jednostki wojskowe, junacy obrony cywilnej, junacy straży przemysłowej i pożarnej).

Ludność bierna zawodowo to część społeczeństwa w wieku 15 lat i więcej, nie pracująca i nie będąca bezrobotną; wśród ludności biernej zawodowo wyróżnia się następujące kategorie:

- osoby otrzymujące emeryturę, rentę, alimenty, stypendium, pomoc opieki społecznej lub posiadające inne nie zarobkowe źródło utrzymania,
- uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę na okres nauki zawodu lub przyuczenia do określonej pracy,
- osoby odbywające karę pozbawienia wolności,
- osoby przebywające w domach opieki,
- zakonników i zakonnice,
- osoby uzyskujące dochód m.in. z dzierżawy, wynajmu lokali, sprzedaży rzeczy własnych, bądź z kapitału,
- osoby przebywające na urlopie wychowawczym,
- osoby pozostające na utrzymaniu innych osób.

Ludność aktywna zawodowo to część społeczeństwa w wieku 15 lat i więcej, zdolna do wykonywania zajęć zarobkowych i:

- wykonująca pracę, która przynosi zarobek lub dochód bez względu na miejsce i czas trwania tej pracy,
- bezpłatnie pomagająca w prowadzeniu rodzinnej działalności gospodarczej,

- poszukująca pracy i zdolna do jej podjęcia (bezrobotni).

Strukturę bezrobocia w Powiecie Mińskim w latach 2003-2005 prezentują poniższe tabele i wykresy.

Tabela 18 Zarejestrowani bezrobotni w Powiecie Mińskim w latach 2003-2005

Lata 2003-2005	Rok	Liczba bezrobotnych		Stopy bezrobocia w %	
		ogółem	z wykształceniem wyższym		
Powiat Miński	2003	9,38%	8 010	3 868	44,9
	2004	9,31%	8 048	3 887	48,3
	2005	8,72%	7 535	3 641	48,3

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Mińsku Mazowieckim

Tabela 19 Liczba bezrobotnych w poszczególnych gminach Powiatu Mińskiego

Zamieszkałość	2003	2004	2005	Stopy bezrobocia w %
m. Mińsk Mazowiecki	2 402	2 480	2 248	9,7
m. Sulejówek	796	767	698	b.d.
g. Ceglów	339	322	320	8,4
g. Dębe Wielkie	492	523	496	10,3
g. Dobrze	317	300	282	8,6
g. Halinów	692	618	614	8,1
g. Jakubów	239	260	257	9,1
g. Kałuszyn	417	448	408	12,1
g. Latowicz	337	313	273	9,6
g. Mińsk Mazowiecki	794	827	826	10,5
g. Mrozy	471	439	429	8,3
g. Siennica	379	399	374	9,6
g. Stanisławów	335	352	310	9,5
Ogółem	8 010	8 048	7 535	-

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Mińsku Mazowieckim

Analiza powyższej tabeli wskazuje, iż największa liczebnie ilość osób bezrobotnych znajduje się na terenie Miasta Mińsk Mazowiecki – w 2004 r – 2 480 osób. Jednakże stopa bezrobocia wynosiła tam w 2004 r. 9,7 % i nie był to wskaźnik najwyższy z terenu powiatu. Procentowo, największa stopa bezrobocia ogarnęła gminę Kałuszyn, gdzie w 2004 r. odnotowano 12,1 % bezrobotnych z populacji osób w wieku produkcyjnym. Następna pod tym względem jest gmina wiejska Mińsk Mazowiecki oraz gmina Dębe Wielkie.

Tabela 20 Zarejestrowani bezrobotni w Powiecie Mińskim w latach 2003-2005 wg wieku

Lata 2003-2005	Rok	Wiek bezrobotnych w %					
		15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+
Powiat Miński	2003	2 240	2 009	1 650	1 777	282	52
	2004	2 115	2 052	1 578	1 901	340	62
	2005	1 758	1 857	1 486	1 936	431	67

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Mińsku Mazowieckim

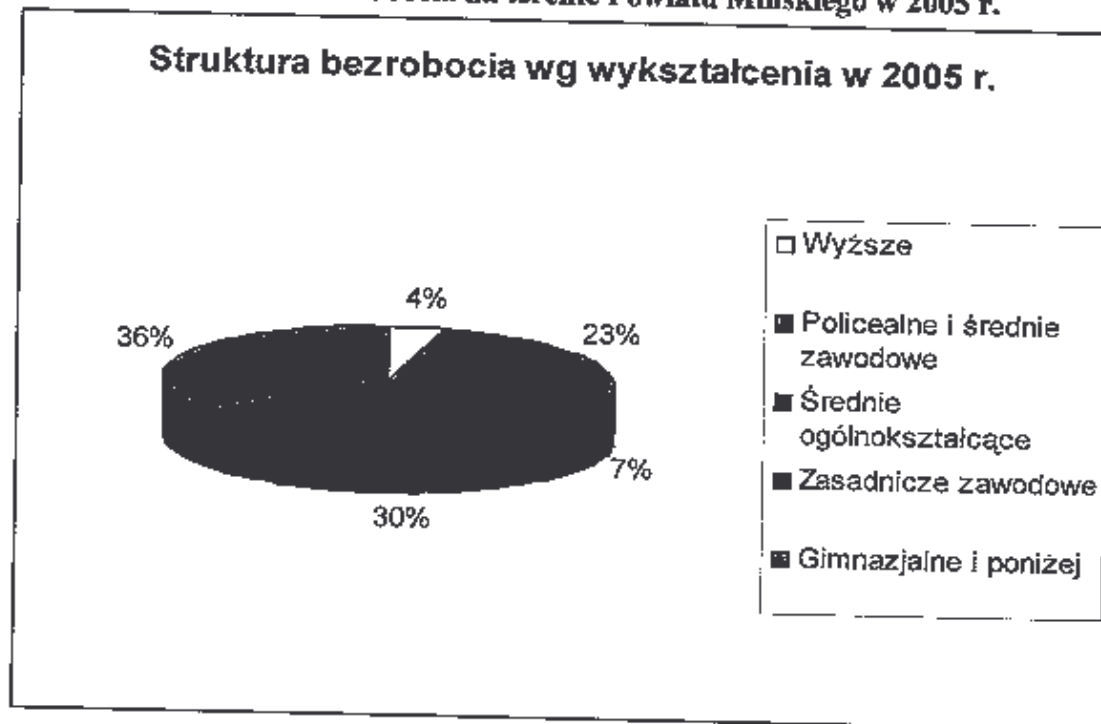
Lata	Liczba bezrobotnych	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych		Liczba bezrobotnych z wykształceniem		Liczba bezrobotnych z wykształceniem wyższym				
		Liczba	Procent ogółu bezrobotnych	Liczba	Procent ogółu bezrobotnych					
Powiat Miński	2003	246	3,07%	1 842	23%	475	2 645	33,02%	2 802	34,98%
	2004	294	3,65%	1 876	23,31%	524	2 569	31,92	2 785	34,6%
	2005	286	3,79%	1 763	23,4%	534	2 278	30,23%	2 674	35,49%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Mińsku Mazowieckim

Dane z tabel wskazują, że sukcesywnie z roku na rok zmniejsza się liczba bezrobotnych. Na przestrzeni 3 lat liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 475 osób. Zmiana ta związana jest ze spadkiem liczby zarejestrowanych kobiet.

Analizując rozkład bezrobocia wg wykształcenia, zauważyć można, iż największa stopa bezrobocia jest wśród osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. Drugą, co do wielkości grupą bezrobotnych są osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe, a następnie – policealne i średnie zawodowe. Pokazuje to jak ważne jest dalsze kształcenie i podejmowanie studiów (osoby z wykształceniem wyższym stanowiły w ciągu analizowanego okresu średnio 3,5% ogółu bezrobotnych).

Rysunek 2 Struktura bezrobocia na terenie Powiatu Mińskiego w 2005 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Mińsku Mazowieckim

Powody bezrobocia na terenie Powiatu Mińskiego są bardzo zróżnicowane. Do najczęstszych zalicza się:

- zbyt wysokie koszty utrzymania pracowników;
- likwidacja firmy, bądź pewnego jej działu;
- ciężkie warunki pracy i wysokie wymagania pracowników lub pracodawcy;
- niedostateczne wykształcenie;
- brak dodatkowych funduszy do zatrudnienia.

W ramach przeciwdziałania bezrobociu w roku 2005 w Powiecie Mińskim bezrobotni kierowani byli:

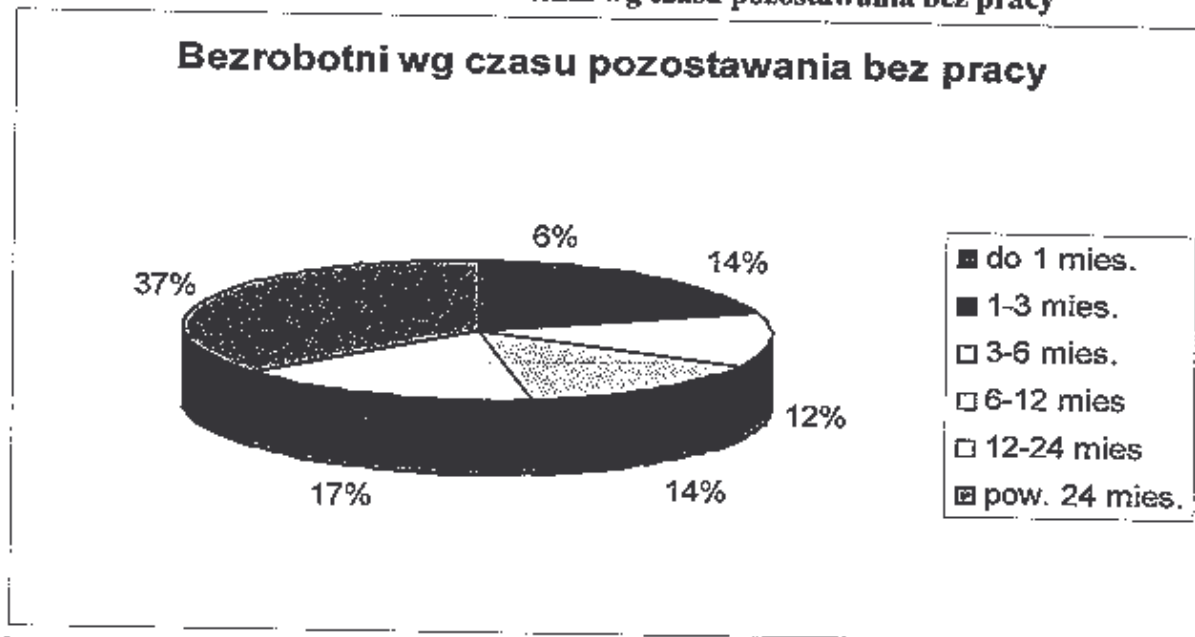
- do robót publicznych,
- na prace interwencyjne,
- na staż,
- umowy absolwenckie,
- pożyczki,
- szkolenia.

Tabela 21 Bezrobotni w Powiecie Mińskim w latach 2003-2005 według czasu pozostawania bez pracy

okres pozostawania bez pracy (miesiące)	2003	2004	2005
do 1	537	535	488
1-3	1 082	1 066	1 029
3-6	1 042	964	935
6-12	1 330	1 289	1 087
12-24	1 603	1 461	1 268
Powyżej 24	2 416	2 733	2 728
Ogółem	8 010	8 048	7 535

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Mińsku Mazowieckim

Rysunek 3 Bezrobotni w Powiecie Mińskim wg czasu pozostawania bez pracy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Mińsku Mazowieckim

Na podstawie analizy powyższego rysunku oraz wykresu zauważyć można, iż wg czasu pozostawania bez pracy najliczniejszą grupę stanowią osoby długotrwale bezrobotne, pozostające bez pracy powyżej 24 miesiące. W tym i tak złożonym problemie jest to tym bardziej negatywne zjawisko, świadczące o ciągłej potrzebie doskonalenia instrumentów rynku pracy, a tym samym zmniejszające szanse na znalezienie pracy przez osoby tak długo bezrobotne. Osoby nie pracujące przez tak długi okres wymagają ponownego przeszkolenia przez potencjalnego pracodawcę, a tym samym zwiększenia nakładów na niego. W dobie ciągłego dążenia do ograniczenia kosztów osobowych przez pracodawcę, bardziej skłonni są oni do zatrudniania osób, które w miarę na bieżąco poszerzają swoje informacje branżowe, a tym samym są bardziej efektywni. Tak więc bardzo ważne jest organizowanie kompleksowej pomocy osobom długotrwale bezrobotnym.

Tabela 22 Bezrobocie jako powód przyznania pomocy społecznej

Powód przyznania pomocy społecznej	2006	2007	2008
Bezrobocie	1 911	2 053	2 083

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej

Bezrobocie wywołuje negatywne skutki społeczne - w sferze ekonomicznej i psychospołecznej, które nasilają się w miarę wydłużenia się okresu pozostawania bez pracy.

W przypadku zazwyczaj trwale bezrobotnych osób prowadzi do m.in.:

- pogorszenia standardu i jakości życia, poprzez trudności finansowe, które nie tylko prowadzą do obniżenia standardu życia i potęgowania biedy, lecz także pobawienia bezrobotnego możliwości nabywania dóbr, które są symbolami statusu, co prowadzi do obniżenia samooceny;
- narastania problemu związanego z zagospodarowaniem czasu wolnego;
- pojawienia się poczucia krzywdy, frustracji;
- izolacji społecznej;
- powstania stresu i utraty stabilizacji prowadzącą do niemożności podejmowania racjonalnych decyzji;
- utraty kwalifikacji zawodowych;
- pogorszenia stanu zdrowia osób bezrobotnych;
- rozszerzenia sfery ubóstwa;
- obniżenia poczucia własnej wartości, utraty autorytetu w rodzinie;
- powstania dyskomfortu psychicznego i poczucia bezsilności, apatii, zniechęcenia;
- wzrostu konfliktów społecznych oraz zjawisk niepożądanych (zachowań patologicznych) takich jak: alkoholizm, narkomania, przestępczość, samobójstwa;
- ograniczenia lub zaniechania uczestnictwa w życiu politycznym i kulturalnym.

Długotrwałe bezrobocie powoduje szybką degradację ekonomiczną osoby i rodziny. Zdarza się, że objęta tym zjawiskiem jest nawet cała rodzina, w której z upływem czasu pojawia się bierność i zjawisko patologii, głównie nadużywanie alkoholu i która nie potrafi przystosować się do zmieniających się zasad funkcjonowania na rynku.

Piętno bezrobocia wpływa nie tylko na bezrobotnych dorosłych, ale także i na ich dzieci, które odczuwając własną sytuację materialną jako gorszą, stopniowo mogą izolować się, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Zawęża się krąg wspólnych zainteresowań rówieśniczych, dzieci przestają być zapraszane do wspólnej nauki i zabawy. Zdarza się także, że jednocześnie z odrzuceniem przez rówieśników, z powodu trudnej sytuacji materialnej rodziny, dzieci popadają w sytuacje konfliktowe w szkole z wychowawcami i nauczycielami. Odbija się to wszystko bardzo silnie na postawach dzieci i młodzieży, na ich zachowaniu oraz wartościowaniu zjawisk i osób. Skutkiem bezrobocia w rodzinie jest także osłabienie autorytetu rodziców. W opinii dzieci, zwłaszcza nastolatków, taka sytuacja jest przejawem

braku zaradności, nieumiejętności dostosowania się do nowej rzeczywistości społeczno - ekonomicznej czy życiowego nieudacznictwa. Powoduje to zachwianie systemu wartości młodego pokolenia i obniżenie w hierarchii takich wartości jak wykształcenie, uczciwa praca, solidarność.

Rodziny, w których żyją osoby bezrobotne, szczególnie długotrwale pozostające bez prawa do zasiłku, z konieczności stają się klientami pomocy społecznej. Równowaga lokalnego rynku pracy to jeden z najważniejszych celów polityki rozwoju społeczno-gospodarczej każdego miasta, tak w wymiarze czasu bieżącego jak i wymiarze wielu lat, bliższej dalszej przyszłości.

Mimo, iż wspomniano wcześniej, iż zmniejsza się stopa bezrobocia na terenie Powiatu Mińskiego, nie oznacza to, iż jest to problem, który nie potrzebuje już ingerencji w celu jego niwelacji. Ciągłe średnio 8,72 % populacji powiatu w wieku produkcyjnym pozostaje bez pracy, a tym samym bez środków do godnego, ludzkiego życia. Tak więc trzeba dołożyć wszelkich starań, by problem ten wciąż minimalizować do tego stopnia, by zatrudnienie mogły znaleźć wszystkie osoby, które rzeczywiście pracy szukają.

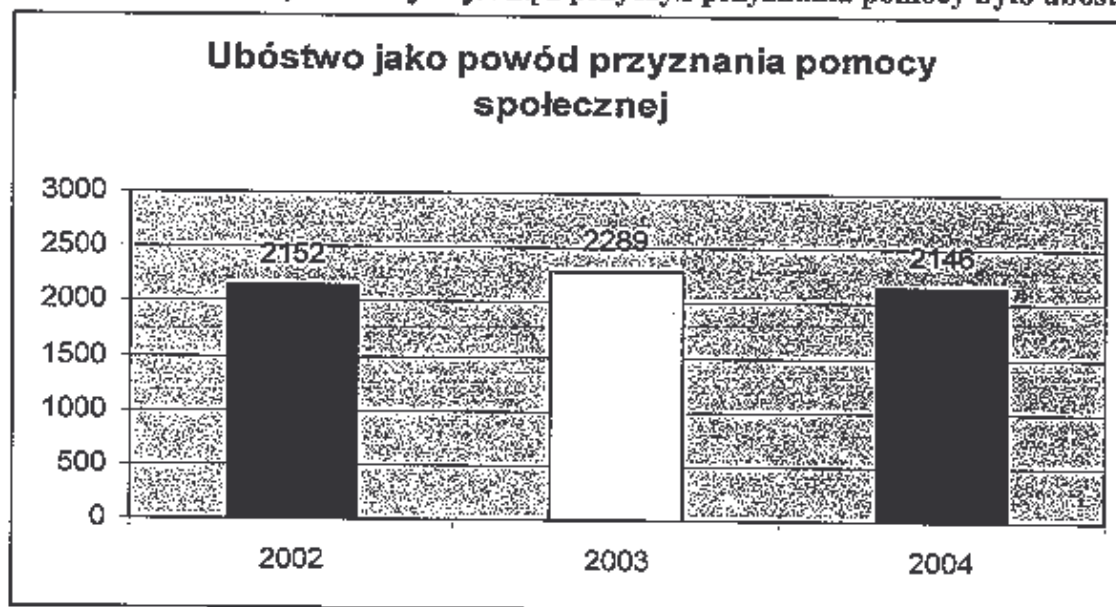
4.4 Ubóstwo

Ubóstwo jest złożonym zjawiskiem społecznym, przybierającym różne formy. Może przejawiać się ono brakiem zasobów finansowych, materialnych, głodem, brakiem godnego miejsca zamieszkania. Złożony charakter zjawiska ubóstwa wiąże się również z tym, iż zazwyczaj dysfunkcji tej towarzyszą inne problemy, tj. bezrobocie, niepełnosprawność, czy uzależnienia. Ubóstwo można postrzegać w kategoriach ilościowych (wspomniane niskie dochody), jak i jakościowych (słabsze wykształcenie, gorsze warunki mieszkaniowe).

Kwalifikując klientów Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej do grupy ludzi ubogich, za główne kryterium przyjmuje się wysokość dochodów danego gospodarstwa domowego. Ubóstwo jest więc zatem określane nie na zasadzie funkcjonowania w warunkach charakterystycznych dla ubóstwa, lecz z odpowiednio niskimi źródłami finansowymi. Należy jednak pamiętać, iż ubóstwo jest następstwem długotrwałego pozostawania bez odpowiedniej ilości środków finansowych, zapewniających godny byt, pozwalający zaspokoić wszystkie elementarne potrzeby ludzkie.

Na poniższym wykresie przedstawiono strukturę ubóstwa na Powiatu Mińskiego na przestrzeni ostatnich trzech lat. Przyjmując stan ludności Powiatu Mińskiego w ilości 138 927 mieszkańców na koniec 2004 roku, pomoc społeczną z tytułu ubóstwa przyznano 1,5% populacji Powiatu.

Rysunek 4 Liczba osób, dla których jedną z przyczyn przyznania pomocy było ubóstwo

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Mińskiego

Jak widać na powyższym wykresie, w latach 2002 – 2004 liczba świadczeniobiorców utrzymuje się na względnie stałym poziomie, a liczba osób zwracających się po pomoc z tytułu ubóstwa jest dość znacząca. Dlatego też należy dołożyć wszelkich starań, by problem ten ograniczać i dopomóc osobom nim dotkniętym w znalezieniu drogi do godnego życia w kwestii materialnej.

4.5 Niepełnosprawność

Ujmowany w skali globalnej problem niepełnosprawności traktowany jest najczęściej jako nie tylko problem zdrowotny, ale także problem społeczny. Niepełnosprawność staje się udziałem coraz większej rzeszy ludzi, zwłaszcza w związku z postępem nauki ratującej życie w przypadkach: ciężkich uszkodzeń organizmu, wad wrodzonych i wcześniej nabytych. Zauważalny wzrost liczby osób niepełnosprawnych wyznacza coraz większą rangę temu zjawisku wśród innych problemów społecznych i stawia przed polityką społeczną szereg zadań służących m.in. rozwijaniu służb społecznych, stworzenie odpowiednich zabezpieczeń, podjęcie działań osłonowych.

Pojęcie *niepełnosprawność* pojawia się często zarówno w języku potocznym określane jako inwalidztwo, kalectwo, ułomność, upośledzenie, jak również w dokumentach polityki społecznej, aktach prawnych czy opracowaniach naukowych.

W prawie polskim pojęcie „osoba niepełnosprawna” po raz pierwszy pojawiło się w uchwale Sejmu z 1982 roku w sprawie inwalidów i osób niepełnosprawnych⁶, jednak zdefiniowane zostało dopiero w Ustawie z dnia 9 maja 1991 r. o zatrudnieniu i rehabilitacji osób niepełnosprawnych, gdzie zastąpiło używane od wielu lat określenie „inwalida”. Opracowana w 1996 roku definicja „osoby niepełnosprawnej” określiła definicję osoby niepełnosprawnej jako:

osoby, której stan fizyczny lub/i psychiczny trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia wypełnienie zadań życiowych i ról społecznych zgodnie z przyjętymi normami prawnymi i społecznymi.

Karta Praw Człowieka definiuje osoby niepełnosprawne jako:

osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, za niepełnosprawne uważa:

te osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej,

jeżeli uzyskały orzeczenie:

1. zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności określonych w art. 3 ustawy,
2. całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, na podstawie odrębnych przepisów lub
3. rodzaju niepełnosprawności osoby, która nie skończyła 16 roku życia, na podstawie odrębnych przepisów⁷.

Polityka Wspólnoty Europejskiej również ukierunkowana jest na rzecz działań w zakresie osób niepełnosprawnych. Pierwszym dokumentem przedstawiającym ogólną strategię w tej kwestii był komunikat Komisji Europejskiej z 1996 roku w sprawie równych szans osób

⁶ Uchwała Sejmu z dn. 16 września 1982 roku w sprawie inwalidów i osób niepełnosprawnych (MP Nr 22 poz. 188)

⁷ Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.

z niepełnosprawnością „Nowa strategia Wspólnoty Europejskiej w odniesieniu do osób niepełnosprawnych”. W 1997 roku podpisano Traktat Amsterdamski, w którym Unia odniosła się bezpośrednio do kwestii niepełnosprawności. Strategia Unii Europejskiej wobec niepełnosprawności to m.in.:

- ◆ Wyrównywanie regionalnych nierówności i w sytuacji niepełnosprawnych obywateli Wspólnoty w poszczególnych krajach członkowskich;
- ◆ Upowszechnianie problematyki niepełnosprawności we wszystkich inicjatywach podejmowanych przez Komisję Europejską;
- ◆ Wzmacnianie współpracy między krajami członkowskimi, zbieranie i wymiana informacji, danych statystycznych i przykładów dobrej praktyki;
- ◆ Uwrażliwianie społeczeństwa oraz władz na prawa i potrzeby osób z niepełnosprawnością;
- ◆ Ścisła współpraca Komisji Europejskiej z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Wyróżnia się następujące rodzaje niepełnosprawności:

- niewidomi,
- słabo widzący,
- niesłyszący,
- słabo słyszący,
- upośledzenie intelektualne,
- upośledzenie lekkie,
- upośledzenie umiarkowane,
- upośledzenie znaczne,
- z autyzmem,
- niepełnosprawni ruchowo,
- z niepełnosprawnością sprzężoną,
- inni.

Niepełnosprawności, oprócz uszkodzenia ciała czy choroby, towarzyszą często liczne, związane z samodzielnym, codziennym funkcjonowaniem przeszkody - bariery architektoniczne, psychiczne, komunikacyjne, materialne, prawne, społeczne (mentalne). Już sam fakt bycia osobą niepełnosprawną sprawia, że dostęp do wszelkich dziedzin życia społecznego jest utrudniony.

Osoba niepełnosprawna, której towarzyszy brak tolerancji dla odmienności w swoich społecznościach, ograniczony dostęp do wszystkich społecznych zasobów, dyskryminacja w wielu dziedzinach życia społecznego, musi pokonać funkcjonujące w społeczeństwie bariery świadomościowe takie jak bierność, niezrozumienie, niechęć i niewiedzę. Podobne problemy dotyczą osób długotrwale chorych, które w okresie choroby mają ograniczone możliwości wypełniania swych ról społecznych. Przyczyną tego jest często izolacja osób niepełnosprawnych od świata, zamknięcie się ich w „czterech ścianach” domu, a nawet podziale ludzi - na zdrowych i niepełnosprawnych.

Istotne, podczas rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych, jest przestrzeganie i postępowanie zgodnie z prawem wynikającym z Konstytucji RP, Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Konwencji Praw Dziecka, Standardowych Zasad Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych, Karty Osób Niepełnosprawnych, aktów prawa międzynarodowego i wewnętrznego.

Problem osób niepełnosprawnych, które nie potrafią samodzielnie rozwiązywać swoich problemów życiowych, w Powiecie Mińskim jest bliski zarówno pracownikom samorządowym, jak i społeczności lokalnej.

Przeprowadzony w Polsce w 2002 roku Narodowy Spis Powszechny zarejestrował 5.456.700 niepełnosprawnych, co stanowi 14,3 % całego społeczeństwa. Spis ten wykazał, że co siódmy Polak jest osobą niepełnosprawną, a w ciągu 14 lat odsetek ludzi niepełnosprawnych wzrósł o 4,4 %.

Tabela 23 Osoby niepełnosprawne w Powiecie Mińskim w 2002 r.

Powiat	Liczba osób niepełnosprawnych	Liczba osób niepełnosprawnych			Liczba osób niepełnosprawnych w rodzinach	Liczba osób niepełnosprawnych w rodzinach
		pełnosprawnych	niepełnosprawnych	niepełnosprawnych		
Miński	10 133	2 117	1 824	293	7 996	20

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych www.stat.gov.pl

Według danych z Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r. liczba niepełnosprawnych w Powiecie Mińskim wynosiła 10 133 osób, czyli 7,3 % ogółu ludności powiatu. Prognozy przewidują dalszy wzrost liczby ludności niepełnosprawnej na skutek starzenia się społeczeństwa.

Zadania na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane są przez władze Powiatu Mińskiego przede wszystkim w oparciu o Ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych⁸, która definiuje rehabilitację osób niepełnosprawnych jako *zespół działań organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych zmierzających do osiągnięcia możliwie najwyższego poziomu funkcjonowania osób niepełnosprawnych, jakości życia i integracji społecznej, przy aktywnym uczestnictwie tych osób* oraz w oparciu o utworzony „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Mińskim na lata 2002 – 2006”.

Starania władz powiatu koncentrują się na niesieniu szeroko rozumianej pomocy osobom chorym, starym, niepełnosprawnym. W ramach tej działalności, prowadzone są różne programy i realizowane liczne projekty. Oprócz pracowników „etatowych”, w pomoc osobom potrzebującym włączeni są wolontariusze, bez pracy których niemożliwe byłoby zrealizowanie wielu przedsięwzięć. Na uwagę zasługuje także fakt, że we wszelkiego rodzaju organizowane imprezy włączają się również firmy, służące materialnie i finansowo swoją pomocą.

W Powiecie Mińskim funkcjonują placówki służące swoją pomocą osobom niepełnosprawnym. Zalicza się do nich:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim

Celem działania Centrum jest realizacja zadań powiatu w zakresie pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej, a także inspirowanie, nadzorowanie 997 i koordynowanie działań powiatowych jednostek pomocy społecznej.

W zakresie zadań finansowych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Centrum realizuje:

- zwrot kosztów poniesionych w związku z organizacją nowych lub przystosowaniem istniejących stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych,
- zwrot kosztów pracodawcom związanych z wynagrodzeniem wypłacanym osobom niepełnosprawnym oraz składek na ubezpieczenie społeczne,
- udzielanie pożyczek na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej lub rolniczej,
- umarzanie pożyczek udzielanych osobom niepełnosprawnym na prowadzenie działalności gospodarczej,

⁸ Dz. U. Nr 123 z późn. zm.

- dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego na kontynuowanie działalności gospodarczej lub rolniczej,
- finansowanie w części lub całości kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych ,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, w komunikowaniu się i technicznych na wniosek osoby indywidualnej niepełnosprawnej lub instytucji,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- dofinansowanie budowy, rozbudowy i modernizacji obiektów służących rehabilitacji,
- udzielanie informacji osobom niepełnosprawnym o ich prawach i uprawnieniach.

W zakresie zadań finansowych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zrealizowało w 2005 r. następujące zadania w poszczególnych zakresach:

➤ w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- udzielono 3 pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla osób niepełnosprawnych
- zwrot kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne
- finansowanie kosztów szkoleń 6 niepełnosprawnych osób organizowanych przez kierownika urzędu pracy

➤ w zakresie rehabilitacji społecznej:

- dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych dla 251 osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami, w tym dla 71 dzieci
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych (8 dofinansowań na usunięcie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, 19 dofinansowań na usunięcie barier w komunikowaniu się, 5 dofinansowań na usunięcie barier technicznych)

➤ dofinansowanie kosztów bieżącej działalności warsztatów terapii zajęciowej w Sulejówku oraz w Mińsku Mazowieckim;

- dofinansowanie zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla 263 osób
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych (15 imprez)

W sumie, w 2005 roku wydatkowano środki w wysokości 1 561 317 zł.

2. Powiatowy Zespół Do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Mińsku Mazowieckim

Zespół prowadzi orzecznictwo osób dorosłych i dzieci do lat 16-tu w celu ustalenia niepełnosprawności:

- 1/ szkolenia, w tym specjalistycznego,
- 2/ odpowiedniego zatrudnienia uwzględniającego psychofizyczne możliwości danej osoby,
- 3/ korzystania z rehabilitacji,
- 4/ korzystania z systemu pomocy społecznej,
- 5/ zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie,
- 6/ uczestnictwa w terapii zajęciowej,
- 7/ korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji,
- 8/ spełnienia przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art.8 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. – Prawo o ruchu drogowym,
- 9/ konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- 10/ konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Ilość oraz rodzaj orzeczeń wydanych w 2005 r. przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności obrazują poniższe zestawienia:

Tabela 24 Liczba wydanych orzeczeń wg stopni niepełnosprawności, wieku i płci, wykształcenia i zatrudnienia (osoby powyżej 16 r. życia).

Stopnie niepełnosprawności				Wiek				Płeć	
Znaczny	Umiarkowany	Lekki	Razem	16-25	26-40	41-60	61 i >	K	M
156	359	308	823	157	86	370	210	403	420

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim

Tabela 25 Osoby, które otrzymały orzeczenie o stopniu niepełnosprawności w 2005 r. wg wykształcenia oraz zatrudnienia (osoby powyżej 16 r. życia).

Mniej niż podst.	Wykształcenie				Zatrudnienie	
	Podstawowe	Zasadnicze zawodowe	Srednie	Wyższe	Tak	Nie
33	361	210	173	46	75	748

Zródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim

Tabela 26 Orzeczenia wydane w 2005 r. osobom poniżej 16 r. życia wg wieku i płci

Razem liczba orzeczeń	Wiek			Płeć	
	0-5 lat	6-15 lat	16-17 lat	Mężczyźni	Kobiety
264	61	64	139	121	143

Zródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim

Jak widać na podstawie analizy danych z powyższych tabel, liczba osób niepełnosprawnych w Powiecie Mińskim w roku 2005 wzrosła o 1 087 osób, w tym o 264 osób w wieku poniżej 16 lat.

3. Dom Pomocy Społecznej św. Józefa w Mieni

Jest to placówka przeznaczona dla osób starych i przewlekle somatycznie chorych. W placówce na stałe przebywa 182 mieszkańców (kobiet i mężczyzn), w większości są to osoby niepełnosprawne o różnym stopniu i rodzajach niepełnosprawności. W dużej części dom przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych, posiada salę rehabilitacyjną, gabinety lekarskie, opieka medyczna sprawowana jest przez internistę, stomatologa i innych specjalistów.

4. Dom Pomocy Społecznej „Jedlina” w Mieni

Jest to placówka przeznaczona dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. W placówce na stałe przebywa 108 mieszkańców (mężczyzn). Dom przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych, wyposażony jest w salę rehabilitacyjną, gabinety: kinezyterapii, fizykoterapii, hydroterapii, masażu oraz hipoterapii, gabinety lekarskie, opieka medyczna sprawowana jest przez: internistę, psychiatrę i w miarę potrzeb innych specjalistów.

5. Dom Pomocy Społecznej w Kątach

Jest to placówka przeznaczona dla dzieci i osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu głębokim. W placówce na stałe przebywa 45 mieszkańców. Dom nie jest w pełni przystosowany dla osób niepełnosprawnych.

6. Ośrodki Pomocy Społecznej

Na terenie Powiatu Mińskiego działa 12 Miejskich/Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej. W ramach swej działalności ośrodki podejmują również współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie np. przy umieszczaniu osób w Domach Pomocy Społecznej, przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych itp. Realizując zadania z zakresu pomocy społecznej Ośrodki udzielają osobom niepełnosprawnym pomocy w zakresie:

- pomocy finansowej (zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne, zasiłki stałe, okresowe itp.),
- usługi i opiekę pielęgnacyjną,
- pomoc specjalistyczną (poradnictwo, terapia, praca socjalna),
- przyznawanie pomocy rzeczowej.

Tabela 27 Niepełnosprawność jako powód przyznania pomocy społecznej na terenie Powiatu Mińskiego

Powód przyznania świadczenia społecznego	2003	2004	2005
Niepełnosprawność	1 455	1 523	806

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Mińskiego

Dane z powyższej tabeli wskazują, iż niepełnosprawność jest częstym powodem przyznawania świadczeń społecznych przez Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej. W 2003 r. weszło w życie nowe Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Konsekwencją zastosowania nowych przepisów jest mniejsza ilość przyznanych świadczeń w roku 2004.

7. Zakłady Opieki Zdrowotnej

Publiczne i Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w swoich działaniach realizują:

- leczenie ogólne i specjalistyczne,
- udzielają informacji o placówkach wsparcia i rehabilitacyjnych,
- kierują na leczenie szpitalne i w ośrodkach rehabilitacyjnych.

8. Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne w Mińsku Mazowieckim i Sulejówku

Celem poradni jest wspomaganie rozwoju i efektywności uczenia się dzieci i młodzieży, pomocy uczniom w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz udzielanie dzieciom i młodzieży, ich rodzicom lub opiekunom, nauczycielom i wychowawcom pomocy psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej. Poradnie realizują swoje zadania przez prowadzenie działalności: diagnostycznej, terapeutycznej, doradczej i profilaktycznej.

9. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Mińsku Mazowieckim

W skład Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Mińsku Mazowieckim wchodzi: Szkoła Podstawowa Specjalna, Gimnazjum Specjalne.

- Szkoła Podstawowa – uczy się w niej 106 uczniów, w tym: 20 uczniów z DPS w Kątach w pięciu zespołach rewalidacyjno – wychowawczych. Są to dzieci z lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim stopniu upośledzenia.
- Gimnazjum – uczy się w nim 96 uczniów. Są to dzieci z lekkim i znacznym stopniem upośledzenia. W Ośrodku rewalidacją indywidualną uczniowie objęci są w zakresie: logopedii, gimnastyki korekcyjnej, reedukacji, zajęć socjoterapeutycznych. Ośrodek zatrudnia nauczycieli i wychowawców przygotowanych do pracy z dziećmi niepełnosprawnymi.

10. Zespół Szkół Specjalnych w Ignacowie

Zespół Szkół Specjalnych jest placówką dla dziewcząt i chłopców w wieku od 7 do 24 roku życia upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim.

Głównym celem placówki jest wszechstronny rozwój i pomoc uczniom upośledzonym, by na miarę swoich możliwości mogli włączyć się w sprawy swoich bliskich (rodziny, kolegów), a potem coraz szerszej społeczności, by umieli godnie żyć i harmonijnie współżyć z ludźmi oraz czuć się im potrzebni.

W Zespole funkcjonuje:

- Szkoła Podstawowa Specjalna,
- Gimnazjum Specjalne,
- Zasadnicza Szkoła Specjalna – kształcąca w zakresie rolnictwa,
- Zespół Rewalidacyjno-Wychowawczy dla dzieci głęboko upośledzonych.

W Zespole uczy się 118 uczniów, którzy objęci są rehabilitacją ruchową – zajęcia gimnastyki korekcyjnej, wychowanie fizyczne, wycieczki, zawody sportowe; rehabilitacją intelektualną – każde dziecko ma opracowany indywidualny program rehabilitacji, a także rehabilitacją społeczną – udział uczniów w imprezach i spotkaniach z rówieśnikami sprawnymi ze szkół masowych, wycieczki, wyjazdy do teatru, kina. Placówka zatrudnia kadre przygotowaną do pracy z dziećmi niepełnosprawnymi.

11. Zespół Szkół Zawodowych Nr 1 w Mińsku Mazowieckim

W Zespole Szkół funkcjonuje Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna dla młodzieży upośledzonej umysłowo w stopniu lekkim kształcąca w zawodach monter instalacji sanitarnych, posadzkarza, kucharza i krawca. Obecnie uczy się 76 uczniów. W Zespole istnieje internat, w którym zorganizowane są dwie grupy wychowawcze uczniów szkoły specjalnej. Szkoła Zasadnicza Zawodowa Specjalna jest ostatnim etapem edukacji dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim.

12. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Mińsku Mazowieckim

Warsztat Terapii Zajęciowej w Mińsku Mazowieckim prowadzony jest przez „CARITAS” Diecezji Warszawsko-Praskiej w Warszawie, finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Obejmuje terapią 30 uczestników (osób dorosłych kwalifikowanych na podstawie wskazań do terapii zajęciowej). W warsztacie prowadzona jest terapia w grupach 5 osobowych w sześciu pracowniach: krawiecko – tkacko - dziewiarskiej, plastycznej, gastronomicznej, ogrodniczo - przyrodniczej, muzykoterapii i dramy, technicznej.

Terapia odbywa się w następujących formach: indywidualnej poprzez – ogólne usprawnianie, rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, przygotowywanie do życia w środowisku społecznym, między innymi przez rozwijanie umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej oraz grupowej poprzez: rozwijanie umiejętności przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej, rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy, rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy zarobkowej, albo szkolenia zawodowego.

Kadra Warsztatu jest przygotowana do pracy z osobami niepełnosprawnymi.

12. Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim

Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim działa na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu. (Dz. U. 2001 r. Nr 6 poz.56) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. Nr 123 poz. 776 z późn. zm.) realizuje zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudniania osób niepełnosprawnych. W ramach tych zadań Urząd Pracy prowadzi:

- rejestrację osób bezrobotnych niepełnosprawnych oraz poszukujących pracy,
- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych, ich szkolenie oraz przekwalifikowanie,
- kieruje osoby niepełnosprawne, które wymagają specjalistycznego programu szkolenia oraz rehabilitacji leczniczej i społecznej, do specjalistycznego ośrodka szkoleniowo-rehabilitacyjnego lub innej placówki szkoleniowej,
- doradztwo organizacyjno – prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne.

Urząd Pracy współpracuje z organami rentowymi w zakresie wynikającym z odrębnych przepisów oraz z właściwym terenowo inspektorem pracy w zakresie oceny i kontroli miejsc pracy osób niepełnosprawnych.

Na 31.12.2001 w ewidencji urzędu zarejestrowanych było:

- 72 osób bezrobotnych niepełnosprawnych
- 33 osoby niepełnosprawne poszukujące pracy.

Do Powiatowego Urzędu Pracy w 2001r. wpłynęło 160 ofert pracy dla osób niepełnosprawnych. Wśród ofert najczęściej wolne miejsca pracy dotyczyły stanowisk pracy dla agentów ochrony, dozorców, sprzątaczek, pracowników pomocniczych w przemyśle lekkim, magazynierów.

Z poradnictwa zawodowego skorzystało w ubiegłym roku 5 osób niepełnosprawnych bezrobotnych oraz 6 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy.

Na szkolenia skierowano 9 osób – 8 osób niepełnosprawnych bezrobotnych oraz 1 osobę niepełnosprawną poszukującą pracy. Osoby skierowane na szkolenia stanowią zaledwie 8,6 % ogółu osób zarejestrowanych.

13. Organizacje Pozarządowe

Istotną rolę w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych i ich rodzin pełnią organizacje pozarządowe. Nikt lepiej nie zna środowiska osób niepełnosprawnych jak oni sami

poprzez organizowanie się w związki, fundacje i stowarzyszenia oraz działanie w zakresie wsparcia, samopomocy, rozwijania współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi placówkami. Te organizacje najlepiej znają potrzeby swoich podopiecznych i najskuteczniej je zaspokajają. Taka forma działania jest też najtańsza. Dlatego też należy wspierać je w merytorycznym działaniu i finansowo. Jako najbardziej prężnie działające należy wymienić:

- „Caritas” Diecezji Warszawsko – Praskiej w Warszawie
- Mazowieckie Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży z Mózgowym Porażeniem Dziecięcym w Mińsku Mazowieckim
- Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział w Mińsku Mazowieckim
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Mińsku Mazowieckim
- Polski Związek Niewidomych w Mińsku Mazowieckim
- Polski Związek Głuchych w Mińsku Mazowieckim
- Polski Związek Kombatantów w Mińsku Mazowieckim

14. Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób Psychiczenie Chorych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania związane z prowadzeniem i organizacją Środowiskowego Domu Samopomocy. Jest to ośrodek wsparcia przeznaczony dla 30 dorosłych przewlekle chorych psychicznie. Celem Ośrodka jest udzielanie wsparcia i szeroko rozumianej pomocy osobom przewlekle chorym psychicznie w powrocie do normalnego uczestniczenia w życiu społecznym.

W 2005 r. z usług Ośrodka skorzystało 31 osób.

4.6 Uzależnienia

Uzależnienia stanowią jedną z najgroźniejszych plag społecznych XXI wieku – prowadzą do zaburzenia normalnych, prawidłowych czynności człowieka, wywołują dysfunkcjonizm w jego życiu codziennym – człowiek nie jest w stanie pełnić swoich ról w życiu społecznym.

Zazwyczaj ten problem społeczny powiązany jest z innymi dysfunkcjami, jakie dotyczą danej jednostki, np. z bezrobociem, czy z przestępczością. Paradoksalnie, są odpowiedzią na trudną sytuację życiową, ucieczką, która przynosi jednak jeszcze bardziej negatywne i wyniszczające skutki. Ponadto spectrum problemu uzależnienia nie zamyka się tylko w obszarze jednostki uzależnionej, lecz oddziałuje również na najbliższe otoczenie, na rodzinę, pogarszając jej byt i stan psychofizyczny. Innym czynnikiem towarzyszącym jest

włączenie się osoby uzależnionej w środowiska przestępcze. Powody takiego zwrotu mogą być różne: zamroczenie środkami uzależniającymi, przez co jednostka zatracą podział na dobro i zło oraz umiejętność racjonalnych wyborów; innym powodem może być potrzeba zdobycia środków uzależniających.

Niezwykle niepokojącym zjawiskiem jest wzrost uzależnień wśród dzieci i młodzieży.

Na terenie Powiatu Mińskiego od kwietnia 2003 r. działa Punkt Informacyjno – Konsultacyjny ds. Uzależnień. W roku 2005 do specjalistów pełniących dyżury w tym punkcie zgłosiło się 808 osób w celu zasięgnięcia wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, informacyjnego, edukacyjnego oraz z natury prawnej.

Prowadzona przez specjalistów statystyka pokazuje, iż zgłaszające się osoby pochodziły z całego Powiatu Mińskiego. Poniższy wykres pokazuje strukturę zamieszkania osób zgłaszających się po poradnictwo.

Tabela 28 Ilość osób zgłaszających się po porady do Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego z podziałem na Gminy.

Gmina	wzrost	wzrost
Ceglów	21	23
Dębe wielkie	41	31
Dobre	13	26
Halinów	34	35
Jakubów	22	22
Kałuszyn	11	22
Latowicz	6	15
Mrozy	32	47
Siennica	29	17
Stanisławów	20	24
Sulejówek	31	24
Mińsk Mazowiecki – miasto	283	435
Mińsk Mazowiecki – gmina	73	64
Osoby anonimowe	25	23
RAZEM	630	808

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim

Przez cały 2005 r. prowadzone były następujące zajęcia:

- grupa wsparcia dla dorosłych dzieci alkoholików
- grupa wsparcia dla pracowników socjalnych

Ponadto, miały miejsce następujące inicjatywy:

- szkolenie (wykład) – „Rodzina funkcjonalna i dysfunkcyjna na przykładzie rodziny z problemami alkoholowymi”
- warsztaty, dla członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz pracowników ośrodków pomocy społecznej, obejmujące następujące tematy:
 - zasady pierwszego kontaktu z osobą współuzależnioną lub mającą kontakt z osobą uzależnioną;
 - doświadczenie z „pracy z grupą wsparcia dla osób współuzależnioną prowadzoną przez psychologa”;
 - role w rodzinie alkoholowej;
 - metoda interwencji – przygotowanie i realizacja;
- zasady pierwszego kontaktu z osobą uzależnioną – motywowanie do podjęcia leczenia;
- interwencja prawna wobec osoby uzależnionej, odmawiającej podjęcia leczenia.
- szkolenie „Rozwiązywanie konfliktów interpersonalnych” skierowane do kuratorów społecznych, pedagogów szkolnych oraz kierowników i pracowników ośrodków pomocy społecznej;
- szkolenie (wykład i warsztaty) „Wyuczona bezradność”
- od 1 października 2005 r. Biuro Porad Obywatelskich Stowarzyszenia Centrum Informacji Społecznej rozpoczęło udzielanie bezpłatnych porad mieszkańcom powiatu mińskiego.

Tabela 29 Uzależnienie jako powód przyznania pomocy społecznej na terenie Powiatu Mińskiego

Powód przyznania świadczenia społecznego	2004	2005	2006
Alkoholizm	678	713	707
Narkomania	7	9	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Mińskiego

Jak wskazują liczby zawarte w powyższej tabeli, na terenie Powiatu Mińskiego alkoholizm, jako powód przyznania pomocy społecznej pojawia się dość często. Z przeliczenia procentowego wynika, iż ten problem dotyka jedynie nieco ponad 0,5 % populacji Powiatu Mińskiego, aczkolwiek przypuszczać można, iż w rzeczywistości ma on

o wiele szerszy zasięg. Jednakże nie każdy zgłasza się w takim przypadku po pomoc, gdyż jest to bardzo krępująca sprawa. Niekiedy członkowie rodzin alkoholików boją się również agresywnej reakcji ze strony domownika – alkoholika w przypadku ujawnienia sytuacji osobom trzecim.

Narkomania, jako powód przyznania pomocy społecznej, ma o wiele mniejszy udział. Z pewnością, problem narkomanii jest problemem o wiele mniejszym niż alkoholizm, aczkolwiek towarzyszy jemu jeszcze większa wstydlivość i o wiele większa nieakceptacja społeczna. Niemniej jednak jest to problem, który, jak wskazują wszelkie prognozy, będzie narastał, gdyż zażywanie narkotyków – początkowo „miękkich”, zwłaszcza wśród młodzieży, staje się „trendy” i stanowi swoisty wyznacznik niektórych subkultur młodzieżowych. A od narkotyków „miękkich” już tylko o krok do „twardych” używek. One, z kolei, sieją już ogromne spustoszenie w organizmie ludzkim.

4.7 Rodzina dysfunkcyjna

Rodzina jest najważniejszą komórką życia społecznego. To właśnie w rodzinie odbywa się socjalizacja pierwotna dziecka, to rodzina i jej kondycja ma największy wpływ na kształtowanie się charakteru dziecka we wczesnych latach jego życia, to wreszcie dom rodzinny postrzegany jest jako ostoja bezpieczeństwa i wsparcia.

Niestety, nie zawsze obraz rodziny jest tak sielski. Współczesna rodzina przeżywa kryzys i jest to pogląd powszechny. Kryzys ów przejawia się zachwianiem lub niewypełnieniem jednej lub więcej funkcji rodziny. Kryzys ten wpływa niekorzystnie również na kondycję społeczeństwa. Ów niekorzystny wpływ polega na tym, iż dorośli członkowie rodzin dysfunkcyjnych odrzucają podstawowe i obowiązujące normy społeczne i tak funkcjonują nie tylko w rodzinie, ale i w szerszej grupie społecznej, na zewnątrz rodziny. Ponadto, młode jednostki, przechodzące proces socjalizacji w rodzinie dysfunkcyjnej, czy patologicznej wkraczają w życie społeczne z pewnym uciążliwym psychicznym bagażem wyniesionym ze struktur rodzinnych – może nim być zarówno odrzucenie powszechnie obowiązujących norm społecznych, jak i nieprzystosowanie do życia

w społeczeństwie, jak i w późniejszym czasie - niechęć do założenia własnej rodziny lub nieumiejętność prawidłowego funkcjonowania w niej.

Proces socjalizacji odbywa się na następujących płaszczyznach:

- biologiczno- popędowej - dotyczy głównie opieki i pomocy dziecku aż do momentu jego usamodzielnienia się.
- psychiczno- uczuciowej - ważna rola rodziny dotyczy sfery psychiczno – uczuciowej. Życzliwość, ofiarność, bezinteresowność w kontaktach w rodzinie pozostawiają głębokie ślady w psychice i charakterze dziecka, nawiązują się bowiem i umacniają więzi emocjonalne łączące dziecko z rodziną. Zaspokojenie w tym czasie potrzeb uczuciowych, potrzeby miłości, poczucia bezpieczeństwa jak i okazywanie zaufania, szukania rady i pomocy, wyrażanie swych obaw i niepokojów ma kapitalne znaczenie dla przystosowania się późniejszym życiu dorosłym.
- społeczno- kulturowej - rodzina przedstawia dla dziecka pewną formę życia społecznego, gdzie każdy ma stosowne do wieku prawa i obowiązki, gdzie zachodzi konieczność współpracy i współdziałania jej członków dla dobra wszystkich przy poszanowaniu praw każdego, gdzie codzienność wymaga nieraz ofiarności i wyrzeczenia. Przystosowanie do tego rodzaju form życia społecznego w rodzinie umożliwia potem adaptację w innych grupach i zbiorowościach. Z tego punktu widzenia stosunki panujące w rodzinie, swoista atmosfera tej grupy społecznej, codzienny tryb życia domowników mają doniosły wpływ na kształtowanie wyobraźni dziecka o stosunkach międzyludzkich, na jego postawy, a więc w sumie na kształtowanie jego osobowości.
- świadomościowo- moralnej - rodzina ukierunkowuje moralnie, uczy wybierać, wartościować. Rodzice w początkowym okresie rozwojowym dziecka stanowią wyłączny model zachowań moralnych, a sam proces rozwoju osobowego dziecka przebiega w atmosferze panujących w środowisku rodzinnym norm, reguł i zasad moralnych. Wiadomo jednak, że więcej niż werbalne zasady znaczą dla dziecka konkretne działania i zachowania rodziców oraz innych członków rodziny. Rodzice w tym okresie są postrzegani przez dzieci jako jedynie słuszne wzory postępowania zarówno w sferze etycznej jak i religijnej, stanowią swoisty kodeks norm określających, co jest dobre, co złe, co wolno a czego nie wolno czynić. Mimo upływu czasu i silnych oddziaływań norm i wartości przeciwstawnych rodzinnym, ukształtowane w rodzinie zręby moralności pozostaną nadal ważnym filarem, czasem decydującym o wytrwaniu.

Rodzinę dysfunkcyjną charakteryzuje występowanie równocześnie innych problemów: ubóstwa, alkoholizmu lub innego uzależnienia, bezrobocia, przemocy.

Ponadto, dewiacyjne i patologiczne zachowania w ramach rodziny i grup sąsiedzkich bardzo często wymuszane są na młodej jednostce przez stosowanie nieformalnych sankcji negatywnych, przymuszających bądź mobilizujących dziecko do akceptowanych przez grupę zachowań. W związku z tym, młoda jednostka socjalizuje takie wzorce zachowań, przyjmując je za obowiązujące i właściwe, a tym samym dziedziczy zachowania patologiczne, dewiacyjne. Badania potwierdzają, iż dzieci wobec których stosowana była przemoc w życiu dorosłym tą przemoc kontynuują wobec swoich dzieci. Działa to na zasadzie przekazywania sobie pewnego typu doświadczeń. I mimo, że bardzo często ktoś, kto wychowywał się w rodzinie, w której była przemoc i alkohol, zakłada, że sam nigdy nie będzie tak żył, to już w okresie dorastania powiela znany z dzieciństwa scenariusz. Dzieje się tak dlatego, gdyż jest to znany dla niego świat. Świat, w którym, paradoksalnie, czuje się on bezpieczny. Drugim powodem jest potrzeba rozegrania raz jeszcze tej samej batalii – batalii, którą się przegrało w dzieciństwie po to, by ją teraz wygrać. W człowieku istnieje rozwojowa potrzeba posiadania dobrej relacji z „innymi znaczącymi” lub „dobry obiekt” – czyli bardzo często funkcję pełnią osoby bliskie(matka, ojciec). Mechanizm jest następujący: jeśli „dobry obiekt” zawiódł dziecko, to ma ono niezaspokojony deficyt. Dlatego więc dziecko wchodzi w podobne relacje, by deficyt ten zaspokoić. Dlatego też występuje wysokie prawdopodobieństwo dziedziczenia dysfunkcji rodzinnych przez dzieci wychowujące się w takiej rodzinie. Jednakże nie jest to sprawa przesądzona, gdyż w ciągu dziecięcego życia, dziecko może przyswoić zasady innego „dobrego obiektu”. Stać nim może się postać z bajki lub powieści, bohater historyczny, czy ojciec kolegi.⁹

Dlatego warto uświadamiać rodziców i najbliższe otoczenie rodziny, że dobra, zdrowa rodzina, to najwartościowsze środowisko wychowawcze. Cechy takiej rodziny, to wzajemna życzliwość, troska o losy najbliższych, miłość oraz postępowanie zgodnie z powszechnie obowiązującymi normami społecznymi.

Tabela 30 Zasiłek macierzyński i rodzinny w Powiecie Mińskim w latach 2002 - 2004

Rodzaj świadczenia	2002	2003	2004
	liczba osób	liczba osób	liczba osób
Zasiłek macierzyński	249	292	105
Zasiłek rodzinny	261	220	2 965

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z Powiatu Mińskiego

⁹ Ozon nr 34/05, Krzysztof Stańczyk, *Nieśmiały sprawcy przemocy*

Tabela 31 Powody przyznania pomocy rodzinom w latach 2002 - 2004

Lata 2002 - 2004 Powody przyznania pomocy	2002 liczba rodzin	2003 liczba rodzin	2004 liczba osób
Rodziny niepełne	564	539	493
Rodziny wielodzietne	706	763	550
Potrzeba ochrony macierzyństwa	326	332	249
Sieroctwo	34	35	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Mińskiego

Jak widać na podstawie analizy danych zawartych w powyższych tabelach liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu kłopotów różnej natury w rodzinie jest wciąż bardzo wysoka. W 2004 liczba osób w rodzinie, którym udzielono wsparcia wynosiła średnio 324 osoby.

Powiatowe Centrum Pomocy rodzinie w Mińsku Mazowieckim, zgodnie z przepisami Ustawy o pomocy społecznej organizuje i prowadzi specjalistyczne poradnictwo rodzinnego dla rodzin naturalnych i zastępczych.

Od 2000 r. w Mińsku Mazowieckim istnieje Specjalistyczna Poradnia Rodzinna, gdzie mieszkańcy powiatu mogą korzystać z pomocy udzielanej przez 4 psychologów oraz pedagoga.

W 2005 r. w Poradni miały udzielane były następujące formy pomocy:

- konsultacje indywidualne – psychoedukacja, poradnictwo, terapia wspierająca dla osób i ich rodzin,
- spotkania terapeutyczne par, małżeństw i rodzin
- zajęcia grupowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych
- mediacje

Z pomocy specjalistów pracujących w Ośrodku korzystają:

- członkowie rodzin aktualnie przeżywających problemy
- członkowie rodzin dysfunkcyjnych: uzależnionych, niewydolnych wychowawczo z powodu m.in. bezrobocia, trudności finansowych, przewlekłych chorób lub niepełnosprawności, nieprawidłowych postaw życiowych
- osoby dotknięte wypadkami losowymi: nagła śmierć lub ciężka choroba bliskich osób, wypadki komunikacyjne i inne

- opiekunowie zastępczy i wychowankowie z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych

Do najczęstszych przyczyn porad w Ośrodku należą:

- niezaradność życiowa lub poczucie bezradności w obecnie przeżywanej sytuacji życiowej
- zaburzenia emocjonalne, w tym lękowe
- stany depresyjne
- zaburzenia kontroli złości
- myśli, zamiary i próby samobójcze
- konflikty i zaburzenia komunikacji w związkach partnerskich, rodzinach i relacjach z dziećmi,
- sytuacje przemocy domowej
- uzależnienie od alkoholu, substancji psychoaktywnych, hazardu oraz ich skutki (zarówno dla osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin)
- zaburzenia zachowania i zaburzenia emocjonalne u dzieci i młodzieży (nadpobudliwość psychoruchowa, lęk, agresja, wagary)

Od września do grudnia 2005 r. na terenie powiatu realizowany był program „Organizowanie lokalnego systemu środowiskowych form wspierania rodziny”, dofinansowany przez Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego. Dzięki pozyskanym środkom dofinansowano następujące inicjatywy:

- Zorganizowanie Klubu Rodzin Zastępczych integrującego opiekunów zastępczych. Co miesiąc miały miejsce spotkania, na których mieli oni możliwość dzielić się doświadczeniami oraz korzystać z profesjonalnej pomocy;
- Zajęcia warsztatowe dla dzieci i młodzieży wychowywanych w rodzinach dysfunkcyjnych, rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych. W trakcie zajęć kształtowane były prawidłowe postawy emocjonalne, rozwijane umiejętności interpersonalne oraz radzenia sobie ze stresem i podejmowaniem ważnych decyzji;
- Grupa wsparcia dla osób z problemami emocjonalnymi – zajęcia wspierająco – edukacyjne, ukierunkowane na pogłębienie wglądu w siebie, zaakcentowanie mocnych stron, umiejętność rozpoznawania i radzenia sobie z uczuciami i emocjami;

- Zajęcia warsztatowe w ramach Ośrodka Mediacji Specjalistycznej Poradni Rodzinnej PCPR. Zajęcia skierowane były do uczniów szkół średnich, przygotowujące ich do pełnienia ról mediatora rówieśniczego w środowisku szkolnym
- Zajęcia psychoedukacyjne dla pracowników socjalnych, pedagogów, kuratorów i policjantów obejmujące zajęcia seminaryjno – warsztatowe nt. „Rozwiązywanie konfliktów interpersonalnych” oraz warsztaty nt. „Zasady efektywnej komunikacji i rozwiązywania problemów w kontakcie z podopiecznym/klientem”.

Faktem jest, iż w przypadku również tego problemu, pomoc finansowa nie rozwiąże kłopotów, jakie nękają rodzinę, gdyż często nie ograniczają się one jedynie do braku odpowiedniej ilości środków finansowych. Często jest to również alkoholizm, przemoc i inne dewiacje, zakłócające zdrowy tryb funkcjonowania rodziny. W związku z tym zwrócić uwagę należy również na swego rodzaju edukację rodzinną środowisk zagrożonych dysfunkcjami rodziny.

4.7.1 System opieki nad dzieckiem

Dzieciństwo to czas beztroski i zabawy. Jednakże nie wszystkie dzieci mogą cieszyć się w pełni tym okresem. Niektóre z nich odczuwają jedynie ból, głód i samotność. Dzieje się tak, gdyż ich rodziny nie zaspokajają ich elementarnych potrzeb, jakimi są:

1. potrzeba bezpieczeństwa – dziecko nieustannie potrzebuje poczucia bezpieczeństwa, czulego, uspokajającego gestu, by móc normalnie funkcjonować w dorosłym życiu, a ludzie, którym zapewniono poczucie bezpieczeństwa i uczyniono je silnymi w najwcześniejszych latach życia, mają tendencję do pozostania takimi w obliczu jakichkolwiek zagrożeń.¹⁰
2. potrzeba przynależności i miłości – dziecko stale potrzebuje miłości, czułości oraz przynależności – zarówno w formie przywiązania jak i do miejsca. Nieustannie pyta, czy jest kochane, nieustannie szuka dowodów na to. Otrzymanie odpowiedzi na to pytanie, a także znalezienie szukanych dowodów, to niepodważalnie najważniejsze dla jego rozwoju elementy. Rodzice, za pośrednictwem swego zachowania zaspokajają te potrzeby, ale są w stanie tego dokonać tylko wówczas, gdy wzajemne stosunki oparte są na bezwarunkowej miłości.¹¹

¹⁰ Maslow Abraham A.; Motywacja i osobowość; Warszawa : Instytut Wydawniczy Pax , 1990

¹¹ Ross Campbell: Twoje dziecko potrzebuje Ciebie; Kraków: Towarzystwo Krzewienia Etyki Chrześcijańskiej, 1990.

- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się.

Na terenie Powiatu Mińskiego funkcjonują następujące placówki opiekuńczo – wychowawcze zapewniające dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej, opiekę całodobową:

- Dom Dziecka w Falbogach , który jest wielofunkcyjną placówką opiekuńczo – wychowawczą, łączącą w sobie zadania interwencyjne i socjalizacyjne. W 2005 r. w tym domu dziecka przebywało 53 dzieci.
- Dom Dziecka im. M. Weroniki w Siennicy prowadzony jest przez Zgromadzenie Sióstr Kapucynek NSJ na zlecenie Powiatu Mińskiego. Placówka ta łączy zadania interwencyjne i socjalizacyjne. W 2005 r. w placówce tej przebywało 20 dzieci.
- Rodzinny Dom Dziecka Towarzystwa „Nasz Dom” w Łękawicy zapewnił w 2005 r. opiekę 5 dzieciom.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie kieruje również dzieci do placówek opiekuńczo – wychowawczych. Poniższe wykresy obrazują nasilenie tego problemu na terenie Powiatu Mińskiego.

Tabela 32 Dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w latach 2003 – 2005 pochodzące z terenu Powiatu Mińskiego

Wyszczególnienie	Liczba dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo – wychowawczych				Łącznie
	z terenu powiatu mińskiego	z terenu powiatu mazowieckiego	z terenu powiatu łódzkiego	z terenu powiatu warszawskiego	
2003	3	3	0	9	15
2004	10	4	0	18	32
2005	26	1	0	1	28

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej z 12 kwietnia 2004 r. Powiatowe Centrum Pomocy rodzinie realizuje też pomoc w usamodzielnianiu się wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela 33 Pomoc w usamodzielnianiu podopiecznych opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze w latach 2003 -2005

Wyszczególnienie	Tabela 33 Pomoc w usamodzielnianiu podopiecznych opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze w latach 2003 -2005			
	2003	2004	2005	łącznie
2003	8	7	12	27
2004	1	2	13	16
2005	1	2	12	15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim

Tabela 34 Rodziny zastępcze na terenie Powiatu Mińskiego w latach 2003 - 2005

Wyszczególnienie	Tabela 34 Rodziny zastępcze na terenie Powiatu Mińskiego w latach 2003 - 2005			
	2003	2004	2005	łącznie
2003	88	113	13	13
2004	100	136	16	17
2005	101	139	17	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim

Na podstawie powyższych informacji kształtuje się obraz szerokiego wachlarza działań, jakie na rzecz opieki nad dzieckiem podejmuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim. Dzięki dużemu zaangażowaniu ludzi o wielkim sercu, którym bliskie jest dobro dzieci, możliwa jest realizacja wielu przedsięwzięć czyniących szare życie ubogich i zostawionych bez opieki dzieci nieco bardziej kolorowych, bajecznym i przyjaznym – po prostu dziecięcym.

4.8 Bezdomność

Problem bezdomności w Polsce staje się coraz poważniejszy. Spowodowane jest to przemianami społeczno ustrojowymi, związanymi z pojawieniem się zjawiska bezrobocia, eksmisjami „na bruk”, likwidacją hoteli robotniczych, zapaścią na rynku mieszkaniowym. Pomoc bezdomnym, są na skutek złej sytuacji finansów państwa (ograniczone środki na pomoc społeczną), mocno ograniczone.

Naukowa literatura polska nie precyzuje jednoznacznie definicji bezdomności - istnieje wiele definicji tego zjawiska.

Przykładowo, Andrzej Przymeński określa bezdomność jako sytuację osób, które w danym czasie nie posiadają i własnym staraniem nie mogą zapewnić sobie takiego schronienia, które mogłyby uważać za swoje i które spełniałoby minimalne warunki pozwalające uznać je za pomieszczenie mieszkalne¹⁴. Natomiast krótszą i mniej precyzyjną definicję podaje Michał Porowski; wg niego bezdomność jest to względnie trwała sytuacja człowieka pozbawionego dachu nad głową albo nie posiadającego własnego mieszkania.¹⁵

Z definicją osoby bezdomnej można się spotkać także w Ustawie o pomocy społecznej. Zgodnie z nią, za osoby bezdomne uważa się „osoby niezamieszkujące w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowane na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osoby niezamieszkujące w lokalu mieszkalnym i zameldowane na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”.¹⁶

Jednak jak podkreśla wielu badaczy, bezdomność jest przede wszystkim zjawiskiem społecznym, nie poddającym się opisowi w kategoriach czysto prawnych. Ani formalne prawo do zamieszkania w danym lokalu ani brak tego prawa nie przesądzają bowiem niczego w kwestii bezdomności. Możliwe są sytuacje, gdy konflikty rodzinne uniemożliwiają faktyczne współzamieszkiwanie w lokalu, w którym jest się zameldowanym, lub też zaspakajanie potrzeb mieszkaniowych pomimo braku zameldowania i formalnego prawa do zamieszkiwania w danym lokalu.¹⁷

W literaturze socjologicznej wyróżnia się bezdomność sensu stricto i bezdomność sensu largo. Bezdomność sensu stricto (nazywana również rzeczywistą bądź jawną) oznacza brak własnego mieszkania i jednocześnie jakiegokolwiek innego, możliwie stałego, choćby zastępczo traktowanego schronienia przeznaczonego i jakoś przystosowanego do zamieszkania. Natomiast bezdomność sensu largo (nazywana również utajoną lub społeczną) opiera się na ocenie posiadanego lokum jako nie spełniającego kryteriów

¹⁴ M. Abucewicz-Szcześniak, *Bezdomność we współczesnej literaturze przedmiotu*, *Polityka Społeczna* nr 1/2001, str. 17

¹⁵ M. Porowski, *Bezdomność - obraz zjawiska i populacji ludzi bezdomnych*, w: *Pedagogika społeczna*, T. Pilch, I. Lepalczyk, Warszawa 1995, str. 434

¹⁶ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, art. 6 pkt.8)

¹⁷ A. Przymeński, *Geografia i skala zjawiska bezdomności w Polsce*, w: T. Kamiński, W. Łazewski, H. Skorowski (red.) *Bezdomność*, Roczniki naukowe Caritas 1997

mieszkania ze względu na jaskrawe odstępstwo od minimalnych standardów mieszkaniowych albo ze względu na kulturowo usprawiedliwione aspiracje.¹⁸

Bezdomność, z uwagi na skalę zjawiska, jego złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno – ekonomiczne skutki, jest kwestią społeczną o znaczeniu i zasięgu globalnym, mającym swoje specyficzne, regionalne i lokalne uwarunkowania.

Według materiałów rządowych, najczęstszymi powodami bezdomności są:

- ❖ rozpad rodziny,
- ❖ eksmisje,
- ❖ powrót z zakładu karnego bez możliwości zamieszkania,
- ❖ brak stałych dochodów,
- ❖ przemoc w rodzinie,
- ❖ brak tolerancji społecznej,
- ❖ uzależnienia,
- ❖ likwidacja hoteli pracowniczych,
- ❖ opuszczenie domu dziecka,
- ❖ powrót ze szpitala psychiatrycznego,
- ❖ uchodźstwo.¹⁹

Jako współwystępujące z bezdomnością wymieniane są najczęściej: alkoholizm, przestępczość, narkomanie, dezintegrację rodziny, choroby psychiczne, niedorozwój umysłowy, przemoc w rodzinie, prostytutkę, żebractwo, zespół nabytej bezradności, kalectwo i zaniedbane leczenie różnorodnych schorzeń²⁰, a także zagrożenia epidemiologiczne.

Istotnym problemem związanym z bezdomnością jest brak wiedzy na temat rzeczywistej liczby osób bezdomnych. Rozbieżności w ustaleniu liczby bezdomnych mogą wynikać z faktu, iż część osób bezdomnych uzyskuje pomoc z kilku źródeł, co powiększa ogólną liczbę osób objętych pomocą. Nie wszyscy zgłaszający się po pomoc żywnościową i medyczną i deklarujące się jako bezdomne są też sprawdzane²¹, co również zawyża statystyki. W dodatku bezdomni częściej niż inne grupy przemieszczają się po kraju, bądź nie korzystają z oferowanych oficjalnie form pomocy, co dodatkowo utrudnia ich ewidencję.²² Bezdomni zostali objęci ostatnim Spisem Powszechnym, jednak zapewne uzyskane dane nie będą ściśle

¹⁸ M. Porowski, *Bezdomność...*, str. 434

¹⁹ Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, *Kwestia bezdomności w programie działania MPiPS w latach 1994 – 2001 (raport wstępny)*

²⁰ j.w.

²¹ K. W. Frieske, *O potrzebie...*, str. 13

– letnia pogoda nie sprzyjała gromadzeniu się bezdomnych w miejscach, w których łatwo było by dokonać spisu (np. dworce, noclegownie).

Problem bezdomności został uznany za na tyle poważny, że w 2000 roku w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej opracowano resortowy Program „Bezdomność”, a w roku 2005 Program Osłonowy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu Osób Bezdomnych i Zagrożonych Bezdomnością, w którym przywidziane są działania o następującym charakterze:

- **profilaktycznym** – zapobiegające utrwalaniu się i poszerzaniu zjawiska bezdomności, skierowane do najbardziej zagrożonych bezdomnością grup społecznych
- **osłonowym** – zapobiegające degradacji biologicznej i społecznej osób bezdomnych z zastosowaniem standardowych rodzajów i form świadczeń pomocy społecznej oraz podstawowych elementów pracy socjalnej
- **aktywizującym**, zmierzające do wyprowadzania z bezdomności konkretnych osób i grup społecznych, rokujących perspektywy przezwyciężenia tej sytuacji.²³

Tabela 35 Bezdomność jako powód przyznania pomocy społecznej

Wyszczególnienie	2010	2011	2012
Bezdomność	35	34	39

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej

Ustawa o pomocy społecznej informuje, że pomoc bezdomnym należy do zadań własnych każdej gminy. Pomoc ta może mieć formę udzielenia schronienia, posiłku, ubrania, a także zasiłku celowego na leczenie²⁴.

Gminy mogą zlecać wykonywanie tych zadań organizacjom pozarządowym. Organizacje pozarządowe opierają się również na środkach pozyskiwanych od prywatnych sponsorów i darczyńców. Prowadzą one różnorodną działalność na rzecz bezdomnych, w tym placówki typu stacjonarnej (schroniska, domy dla samotnych matek, noclegownie), a także placówki pomocy doraźnej – jadalnie, punkty pomocy medycznej, sanitarnej oraz rzeczowej, domy dziennego pobytu, świetlice. Podejmują się także realizacji różnorodnych świadczeń na rzecz bezdomnych, m.in. udzielania pomocy prawnej,

²² Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, *Kwestia bezdomności...*

²³ por. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, *Kwestia bezdomności...*

²⁴ Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, *Kwestia bezdomności w programie działania MPiPS w latach 1994 – 2001 (raport wstępny)*

psychologicznej, w załatwianiu spraw urzędowych, w poszukiwaniu miejsc pracy i stałych miejsc zamieszkania, a także umożliwiania udziału w imprezach o charakterze kulturalnym i wyprowadzania z izolacji i alienacji społecznej.²⁵

Zadania w zakresie pomocy bezdomnym w powiecie mińskim realizują głównie Miejskie oraz Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Mińskiego. Pomoc instytucji tych koncentruje się głównie na dożywianiu osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością.

4.9 Przestępczość

Czynnikiem niezwykle ważnym w życiu człowieka jest poczucie bezpieczeństwa.

Każdy człowiek, żyjący w społeczeństwie – we wspólnocie państwa, miasta czy osady, doświadcza (jako uczestnik bądź obserwator) pozytywnych i negatywnych zjawisk zachodzących w społeczeństwie. Styka się bezpośrednio lub poprzez media z osobami uzależnionymi od alkoholu czy narkotyków. Czyta o mafii i przestępczości zorganizowanej. Strach przed przestępczością stał się zjawiskiem ważnym społecznie²⁶.

Zjawisko przestępczości nasila się w Polsce z roku na rok.

Przez pojęcie przestępczość rozumie się zbiór czynów zabronionych ustawowo pod groźbą kary, a popełnionych na obszarze danej jednostki terytorialnej. Przestępczość jest zjawiskiem społecznym. Charakteryzuje się następującymi cechami:

- ❖ Stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego,
- ❖ Wyraża się we wzroście liczby osób, które popełniły przestępstwa w stosunku do ogółu²⁷.

Przestępczość rozpatrywana może być z punktu widzenia jej rozległości, intensywności, struktury i dynamiki. Przestępczość i jej poziom determinuje wiele czynników. Wśród czynników kryminogennych można wyodrębnić czynniki o charakterze:

- ◆ Szczególnym:
 - Cechy osobiste przestępcy, układy sytuacyjne, zachwianie równowagi psychicznej, frustracje jednostek, grupy społecznej, rozpad więzi nieformalnych, niedomogi w działaniu organizacji formalnych, alkoholizm, rodziny dysfunkcjonalne, wadliwe działania systemy oświatowego i wychowawczego;

²⁵ por. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, *Kwestia bezdomności...*

²⁶ B. Hołys, *Wiktymologia*, Warszawa 1997, s. 396

²⁷ pl.wikipedia.org

◆ **Ogólnym:**

- Nędza, niesprawiedliwość i konflikty społeczne, nierówny podział bogactw, niski stan zdrowotny społeczeństwa, dominacja jednej grupy społecznej nad innymi – opierająca się jedynie na bogactwie lub posiadaniu siły czy władzy, frustracja wywołana niespełnieniem podstawowych potrzeb związanych z egzystencją ludzką, masowy wyzysk, nierówne możliwości życiowe i nieszczęścia powodowane przez człowieka, rygorystyczność kodeksów i przepisów prawnych pozostających w niezgodzie z poglądami społeczeństwa, przestarzałe lub nieprzychylnie ludziom ustawodawstwa stosowane w sposób sztywny wobec wielu warstw społecznych²⁸.

Szczególnego znaczenia przybiera, jeśli występuje wśród nieletnich. Co jakiś czas wstrząśnięci jesteśmy zachowaniem młodych ludzi, przepelnionym agresją, bestialstwem oraz sadyzmem. Przystępczość młodzieży jest od wielu lat przedmiotem szczególnego zainteresowania kryminologów.

W Polsce udział młodzieży w ogólnej liczbie sprawców przestępstw stanowi 25 – 28%.

Z danych wynika, że liczba nieletnich sprawców przestępstw z roku na rok systematycznie wzrasta. Najwięcej przestępstw, jakie popełnili nieletni to zazwyczaj kradzieże i kradzieże z włamaniem. Obserwowane jest także zwiększenie zjawiska przestępczości po spożyciu alkoholu, szczególnie wśród osób bezrobotnych.

Przedstawione poniżej dane charakteryzują poruszany problem w odniesieniu do Powiatu Mińskiego.

Tabela 36 Kategorie przestępstw popełnianych przez nieletnich na terenie Powiatu Mińskiego w latach 2001-2005

Kategoria przestępstwa	Lata 2001-2005				
	2001	2002	2003	2004	2005
Kradzież mienia	22	10	12	18	15
Kradzież z włamaniem	16	18	18	19	8
Bójka, pobicie	3	5	8	4	15
Uszkodzenie ciała	15	13	12	18	18
Wymuszenie rozbójnicze i rozbój	49	38	35	13	26
Groźby karalne	6	3	b.d.	b.d.	b.d.
Naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza na służbie	0	1	0	b.d.	b.d.
Kradzież rozbójnicza	5	0	b.d.	b.d.	
Uszkodzenie mienia	13	9	6	9	63
Wywieranie przemocą wpływu na świadka	0	0	b.d.	b.d.	b.d.
Drogowe + art. 17108 par. 1 i 2	5	2	1	10	4
Paserstwo	1	0	b.d.	6	b.d.

²⁸ pl.wikipedia.org

Posiadanie narkotyków	0	1	17	11	11
Znieważanie godła	0	1	0	b.d.	b.d.
Podrobienie dokumentów	0	2	1	7	0
Zgwałcenie	0	2	2	1	0
Naruszenie nietykalności cielesnej	0	1	b.d.	b.d.	b.d.
Inne	b.d.	b.d.	38	60	54
RAZEM	135	125	150	176	214

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Mińsku Mazowieckim

Analiza powyższego zestawienia implikuje niepokojący wniosek dotyczący zwiększającej się liczby przestępstw popełnianych przez nieletnich na terenie Powiatu Mińskiego. Na przestrzeni lat 2001 – 2005 (2001 – 135 przestępstw; 2005 – 214 przestępstwa) liczba ujawnionych wykroczeń dokonanych przez nieletnich wzrosła o 79 czynów, co stanowi aż 58%.

Szukając przyczyn tego zjawiska, pracownicy Komendy Powiatowej Policji w Mińsku Mazowieckim zakładają, iż wiąże się to z rzeczywistym wzrostem liczby czynów karalnych, jak również ze wzmożonymi działaniami ze strony policji.

Zauważyć należy, iż przestępstwa dokonane przez nieletnich w większości mają charakter kryminalny i skierowane są przeciwko życiu i zdrowiu. Najczęściej dokonywanymi wykroczeniami w przypadku nieletnich są rozboje, wymuszenia rozbójnicze, kradzieże mienia i kradzieże z włamaniem. W wyniku tego rodzaju przestępstw najczęściej przywłaszczane przez nieletnich sprawców są telefony komórkowe.

Rys 5 Przestępczość nieletnich wg kategorii wiekowych w Powiecie Mińskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Mińsku Mazowieckim

Jak obrazuje powyższy rysunek, czynów karalnych dokonują najczęściej nieletni będący uczniami gimnazjów, pierwszych klas szkoły średniej i najstarszych klas szkoły podstawowej. Najwięcej czynów zanotowanych zostało wśród młodzieży w przedziale wiekowym powyżej 13 do 16 roku życia.

Doświadczenie pracowników Komendy Powiatowej Policji w Mińsku Mazowieckim pokazują, iż nieletni nie mają skrępowań przed popełnieniem następnego czynu mimo, iż wobec nich stosowano już środki wychowawcze. Postawa taka wynikać może z poczucia bezkarności i domniemania, iż pozostałe środki – nawet te bardziej restrykcyjne – będą również mało dolegliwe wobec nieletnich przestępców.

Jednym z głównych zajęć KPP w Mińsku Mazowieckim jest dbanie o bezpieczeństwo na drogach. Położenie Powiatu Mińskiego w województwie o znacznym natężeniu ruchu drogowego jest jedną z przyczyn, dla której szczególnie dbać należy o bezpieczeństwo podróżnych. Głównymi przyczynami wypadków drogowych są:

- błędy pieszych,
- nadmierna prędkość,
- nie udzielenie pierwszeństwa,
- nieprawidłowe manewry.

Niebagatelny wpływ na poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym ma stan trzeźwości użytkowników uchu drogowego. Pomimo zaostżenia sankcji za kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości, dynamika przestępczości w tej kategorii nadal utrzymuje tendencję wzrostową. Na podobnym poziomie utrzymuje się udział nietrzeźwych kierujących w zdarzeniach drogowych.

5. Analiza SWOT

W oparciu o diagnozę sytuacji społecznej w Powiecie Mińskim można wskazać najważniejsze dla lokalnej społeczności problemy. W takim przypadku bardzo często stosuje się analizę SWOT, która pozwala na określenie deficytów, a co za tym idzie na wyłonienie potrzeb, jest metoda szans i zagrożeń. Dzięki analizie SWOT możemy określić słabe i mocne strony oraz najważniejsze czynniki zewnętrzne: szanse i zagrożenia.

Zebranie materiału informacyjnego i przeprowadzenie konsultacji pozwoliło na sporządzenie diagnozy problemów społecznych w Powiecie Mińskim i opracowanie takiej analizy.

Ogólna sytuacja w zakresie prowadzonej pomocy społecznej na terenie Powiatu Mińskiego z podziałem na cztery ww. obszary ukazuje poniższe zestawienie. Analiza wybranych problemów społecznych przedstawiona została w dalszej części rozdziału.

Analiza SWOT sytuacji społecznej na terenie Powiatu Mińskiego

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Istniejące Domy Pomocy Społecznej • Prężnie działające na terenie Powiatu Ośrodki Pomocy Społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie; • Możliwość wczesnego diagnozowania, dzięki zasobom intelektualnym wykształconej, wykwalifikowanej kadry; • Silny i rozbudowany wolontariat; • Potencjał demograficzny – znaczna liczba osób w wieku produkcyjnym; 	<ul style="list-style-type: none"> • Nieskoordynowany system działań instytucji i organizacji pozarządowych; • Niedostateczna baza lokalowa; • Bariery architektoniczne w dostępie do infrastruktury społecznej dla osób niepełnosprawnych; • Brak domu pomocy dla seniorów, dziennego domu pobytu dla seniorów; • Brak dostatecznej ilości mieszkań komunalnych; • Niedostateczne środki finansowe na funkcjonowanie pomocy społecznej oraz zatrudnienie nowych specjalistów; • Nowe zadania zlecane bez pokrycia finansowego;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Integracja z UE – możliwości pozyskiwania dodatkowych środków zewnętrznych; • Poszerzenie rynku pracy dzięki rozwojowi małej i średniej przedsiębiorczości • Rozwój współpracy istniejących już instytucji; • Tworzenie nowych miejsc pracy dzięki wykorzystaniu szans płynących z dobrego położenia geograficznego Powiatu Mińskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • Niż demograficzny; • Emigracja zarobkowa wykształconych ludzi; • Wzrastające bezrobocie; • Rozczarowanie społeczne polityką państwa; • Upadek autorytetów moralnych i społecznych; • Roszczeniowa postawa wobec pomocy społecznej, wyuczona bezradność; • Niestabilny system prawny;

<ul style="list-style-type: none"> • Aktywne zasoby ludzkie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska świadomość społeczna i obywatelska; • Starzenie się społeczeństwa; • Brak zrozumienia znaczenia i problematyki pomocy społecznej wśród społeczeństwa; • Brak zrozumienia znaczenia i problematyki pomocy społecznej wśród społeczeństwa; • Ubogi rynek pracy; • Wzrastająca liczba ludzi ubogich;
---	--

Niewątpliwie mocną stroną Powiatu Mińskiego jest skoordynowany i prężnie działający system pomocy społecznej w każdej z poszczególnych gmin, jak i jednostka powiatowa, jaką jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Na uwagę zasługuje silny samorząd mogący sprawnie decydować o kierunku prowadzonej przez powiat polityki społecznej. Elementem wspomagającym i dającym dodatkowe szanse i możliwości w tej materii, jest opracowany Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Mińskiego, którego cele strategiczne nawiązują do polepszenia stanu pomocy społecznej na terenie powiatu, stworzenia warunków do rozwoju regionu, a także zaangażowanie w pomoc społeczną placówek oświatowych, licznych stowarzyszeń i innych organizacji pozarządowych, które na terenie miasta aktywnie uczestniczą (w większości przypadków współpracując ze sobą) niosąc pomoc potrzebującym.

Niestety, w trakcie konsultacji społecznych nie było też trudności ze wskazaniem słabych stron. Najbardziej znaczącą słabą stroną jest brak wystarczających zasobów finansowych, co w znaczącym stopniu ogranicza działanie i aktywność pomocy społecznej.

Nadzieją na poprawę warunków życia społeczności Powiatu Mińskiego jest, w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, możliwość dofinansowania pomocy społecznej z funduszy strukturalnych, które zasiliłyby skromny budżet miasta przeznaczony na pomoc potrzebującym. Równie ważne jest ustalenie korzystnych rozwiązań prawnych, a także lansowanie polityki prozatrudnieniowej, które zmniejszyłoby skalę występujących w mieście dysfunkcji społecznych. Kolejna szansa to rozwój systemu obsługi około biznesowej dla małej i średniej przedsiębiorczości zarówno lokalnej, jak i w kontekście inwestorów zewnętrznych. Jest to bardzo istotne, ale i złożone zagadnienie. Stwarzając, bowiem warunki do rozwoju przedsiębiorczości powiat przyczynia się do tworzenia miejsc pracy, ale także samo czerpie pewne korzyści, np. z podatków lokalnych, które w części mogą pokrywać wydatki związane z prowadzoną przez miasto, polityką społeczną. Dodatkowe miejsca pracy to również w pewnym stopniu zapobieganie pewnym patologiom, takim jak: alkoholizm czy ubóstwo.

Niepokojące jest także przystosowanie się osób korzystających z pomocy społecznej do zaistniałej sytuacji. Osoby takie charakteryzuje mała aktywność (a wręcz bierność) oraz brak chęci zmierzającej ku samodzielnemu (albo częściowo samodzielnemu) wyjściu z niekorzystnej życiowo sytuacji. Obserwuje się uzależnienie tych osób od pomocy społecznej, a nawet długotrwałą postawę roszczeniową klientów pomocy społecznej.

Analiza wybranych problemów społecznych na terenie Powiatu Mińskiego:

Bezrobocie i ubóstwo

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dobrze funkcjonujące urzędy pracy ➤ Aktywne Kluby Pracy ➤ Organizowane kursy dokształcające ➤ Podnoszenie kompetencji pracowników ➤ Wdrażane programy walki z bezrobociem ➤ Dotacje pozyskane z programów unijnych ➤ Internetowe strony urzędów pracy ➤ Wzrost świadomości wśród osób młodych na temat wymagań współczesnego rynku pracy ➤ Organizacja szkoleń przekwalifikujących osoby bezrobotne 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Duża ilość wykluczonych osób ➤ Roszczeniowość postaw ➤ Biurokracja ➤ Wyuczona bezradność ➤ Niskie wykształcenie osób bezrobotnych i ubogich ➤ Niedostateczne kwalifikacje urzędników ➤ Brak zaangażowania urzędników ➤ Ubogi rynek pracy ➤ Niespójne przepisy podatkowe ➤ Ograniczone środki finansowe na organizację form aktywnych: staże, roboty publiczne, interwencje, szkolenia ➤ Brak zainteresowania osób bezrobotnych pomocą w wyjściu z bezrobocia ➤ Kumulacja bezrobocia w rodzinie ➤ Negatywne zmiany w psychice wywołane bezrobociem
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zwiększenie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej ➤ Zwiększenie dostępności obszarów inwestycyjnych ➤ Preferencyjne formy zatrudniania absolwentów ➤ Dotacje unijne ➤ Inwestycje zagraniczne w powiecie ➤ Powstające organizacje pozarządowe ➤ Zwiększenie liczby kursów, warsztatów i szkoleń dla pracowników pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Brak nowych miejsc pracy ➤ Wysokie koszty związane z zatrudnieniem – nieprzychylna polityka państwowa ➤ Skomplikowane wnioski unijne, zawikłane wymogi formalne ➤ Uprzedzenie społeczne wobec ludzi ubogich i bezrobotnych ➤ Mała aktywność bezrobotnych w poszukiwaniu sposobów na polepszenie życia ➤ Niespójności prawne

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Położenie Powiatu Mińskiego w niedalekiej odległości od miasta stołecznego Warszawa, co daje większe możliwości znalezienia zatrudnienia ➤ Otwarty rynek pracy w UE 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Brak przejrzystości reguł prawnych rynku pracy
--	--

Rodzina dysfunkcyjna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dobre rozeznanie potrzeb środowiskowych ➤ Dobra współpraca z placówkami zajmującymi się sprawami rodziny ➤ Odpowiednio wykwalifikowana kadra ➤ Dobra lokalizacja ośrodków pomocy rodzinie ➤ Praca z dziećmi już od najmłodszych lat poprzez prowadzone programy profilaktyczne, organizowanie wolnego czasu i wypoczynku ➤ Prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych ➤ Działania instytucji wspomagających rodzinę 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izolacja społeczna rodzin z dysfunkcjami ➤ Brak programów zwiększających świadomość społeczną w zakresie profilaktyki dot. dysfunkcji ➤ Niechęć rodzin do współpracy ➤ Zbyt mała ilość środków finansowych na pomoc ➤ Bezrobocie ➤ Niskie kwalifikacje członków rodzin ➤ Uzależnienia ➤ Trudna sytuacja materialna rodzin ➤ Trudna sytuacja mieszkaniowa i lokalowa ➤ Konsumpcyjny styl życia ➤ Rozluźnienie więzi rodzinnych ➤ Wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Szkolenia pod hasłem „psychoedukacja” ➤ Poradnictwo rodzinne dostosowane do potrzeb poszczególnych grup rodzin ➤ Walka z bezrobociem poprzez organizację kursów kwalifikacyjnych ➤ Zajęcia terapeutyczne dla dzieci i ich rodzin ➤ Propagowanie idei rodzin zastępczych ➤ Wspólne wyjazdy rekreacyjne: rodzice – dzieci – terapeuci ➤ Organizacja wolnego czasu dla dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych ➤ Wzorzec rodziny wielopokoleniowej ➤ Wzrost poziomu wykształcenia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bezrobocie ➤ Niska samoocena ➤ Zamknięcie w sobie i ucieczka do uzależnień ➤ Niedostateczny rozwój edukacji ➤ Agresja i przemoc ➤ Trudności w znalezieniu zatrudnienia ➤ Narażenie dzieci zaniedbywanych przez rodziców na negatywny wpływ rówieśników ➤ Niesprzyjające warunki do zakładania rodziny ➤ Niespójne przepisy prawne ➤ Pogłębiające się patologie społeczne ➤ Narastające zubożenie społeczeństwa ➤ Upadek autorytetów i wartości moralnych ➤ Brak spójnej polityki prorodzinnej

Uzależnienia

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ działania Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ➤ osoby przygotowane merytorycznie do rozwiązywania problemów uzależnień i otwarte na współpracę ➤ dostęp do Internetu – w zakresie informacji dotyczących pomocy dla osób uzależnionych, współuzależnionych ➤ posiadanie przez instytucje wielu informacji, diagnoz, które można wykorzystać w opracowaniu projektów, programów służących łagodzeniu problemów uzależnień ➤ funkcjonujące grupy samopomocy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ niedostateczna liczba placówek odwykowych ➤ niewystarczająca dostępność do pomocy terapeutycznej, psychologicznej i prawnej ➤ niedostateczny przepływ informacji między instytucjami zajmującymi się osobami/rodzinami dotkniętymi uzależnieniem ➤ niedostateczna liczba świetlic socjoterapeutycznych ➤ ograniczone (drastycznie) środki na profilaktykę uzależnień ➤ mała liczba grup wsparcia ➤ niedostateczne środki finansowe na rozwiązywanie problemów ➤ niedostateczna świadomość społeczna co do swoich praw i możliwości ➤ brak zasobów lokalów na działalność terapeutyczną, inną ➤ ukrywanie problemu przez osoby uzależnione i ich rodziny ➤ niska świadomość istniejącego problemu bądź nieświadomość problemu
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ działania integrujące środowisko lokalne (odpowiednie osoby) na rzecz inicjatyw prowadzących do rozwiązania/złagodzenia problemów uzależnień ➤ rozpropagowanie znaczenia profilaktyki i kształcenia ustawicznego osób biorących udział w wychowaniu dzieci i młodzieży ➤ włączenie wolontariuszy w prace na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień ➤ zdrowy styl życia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Brak świadomości znaczenia problemu uzależnień u osób decydujących o kierunkach działań w gminie oraz o jej budżecie ➤ Dziedziczenie postaw, zachowań rodziców uzależnionych ➤ Degradacja fizyczna, psychiczna, społeczna osób/rodzin dotkniętych uzależnieniem ➤ Propozycje legalizacji środków uzależniających ➤ Zwiększająca się liczba dzieci uzależnionych ➤ Zwiększająca się liczba czynników uzależniających – telewizja, Internet, gry ➤ Brak pomysłów na zdrowe życie ➤ Brak bezpieczeństwa emocjonalnego – stresujący tryb życia (ciągła troska o utrzymanie pracy) ➤ liberalizm w wychowaniu młodego

	<p>pokolenia</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ nieefektywne wykorzystanie środków pochodzących z akcyzy
--	---

Niepełnosprawność i długotrwała choroba

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dobre rozpoznanie potrzeb ➤ pozytywna postawa społeczna, gotowość niesienia pomocy ➤ rozwijający się sponsoring ➤ umiejętność pozyskiwania środków unijnych na rzecz niepełnosprawnych ➤ nowowypbudowane obiekty przystosowane do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych ➤ współpraca z organizacjami pozarządowymi ➤ wykwalifikowana kadra ➤ istnienie placówek wspierających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ niskie nakłady finansowe na zaspokojenie potrzeb ➤ brak odpowiednich pomieszczeń ➤ brak specjalistycznych form opieki ➤ brak możliwości kompleksowej pomocy dla całej rodziny niepełnosprawnego lub niepełnosprawnych ➤ brak środków na zatrudnienie odpowiedniej liczby specjalistów (psycholog, terapeuta) ➤ niewystarczające udogodnienia architektoniczne ➤ duży wskaźnik bezrobocia wśród niepełnosprawnych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ fundusze unijne ➤ możliwości/programy dostosowania rynku pracy do potrzeb bezrobotnych ➤ dalszy rozwój wolontariatu ➤ dobra interpretacja integracji społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ brak spójnej polityki państwowej ➤ biurokracja ➤ ogromne ograniczenia w pozyskiwaniu środków z UE ➤ brak świadomości społecznej na temat niepełnosprawności i długotrwałej choroby ➤ postawa roszczeniowa, bierność ➤ utrwalone złe schematy radzenia sobie z problemem ➤ utrwalony, błędny pogląd społeczny na temat niepełnosprawnych ➤ dziedziczenie problemów ➤ ograniczony dostęp do pomocy medycznej i rehabilitacji ➤ tendencja do marginalizowania osób niepełnosprawnych ➤ narastająca liczba osób niepełnosprawnych

marginalizacja społeczna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Instytucje pomocy społecznej ➤ Integracja służb pomocy społecznej ➤ Wspólna realizacja programów prewencyjnych i profilaktycznych na rzecz przeciwdziałaniu przestępczości 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Roszczeniowość postaw ➤ Brak środków ➤ Biurokracja ➤ Brak hoteli, noclegowni ➤ Negatywne nastawienie społeczne
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zwiększony zasięg profilaktyki wśród najmłodszych ➤ Wzrost gospodarczy ➤ Zmiana nastawienia społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozwarstwienie społeczeństwa ➤ Negatywne wzorce zachowań w rodzinach ➤ Dziedziczona bezradność społeczna

6. Wdrażanie Strategii. Misja, Priorytety i Cele operacyjne. Harmonogram realizacji celów strategicznych

Zmieniająca się nieustannie rzeczywistość społeczno-gospodarcza sprawia, że proponowane w strategii cele i działania nie wyznaczają ostatecznej wersji prowadzonej polityki w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na terenie Powiatu Mińskiego, a wszelkie działania, tj.: modyfikacje, tworzenie innych założeń strategii, są dopuszczalne, ponieważ dokument ten ma w jak największym stopniu pomóc mieszkańcom powiatu w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

Misja

*Powiat Miński miejscem zapewniający wszechstronną pomoc
w celu poprawy jakości życia swoich mieszkańców
i
rozwiązywania istniejących problemów społecznych,
dbającym o środowisko naturalne poprzez prowadzenie polityki zrównoważonego rozwoju
oraz
stwarzającym warunki dla dalszego rozwoju powiatu i swoich mieszkańców.*

Okres programowania niniejszej strategii i poszczególnych przyjętych działań przypada na lata 2006 -2016.

Organizacje i instytucje zaangażowane oraz realizujące założone cele i proponowane działania to:

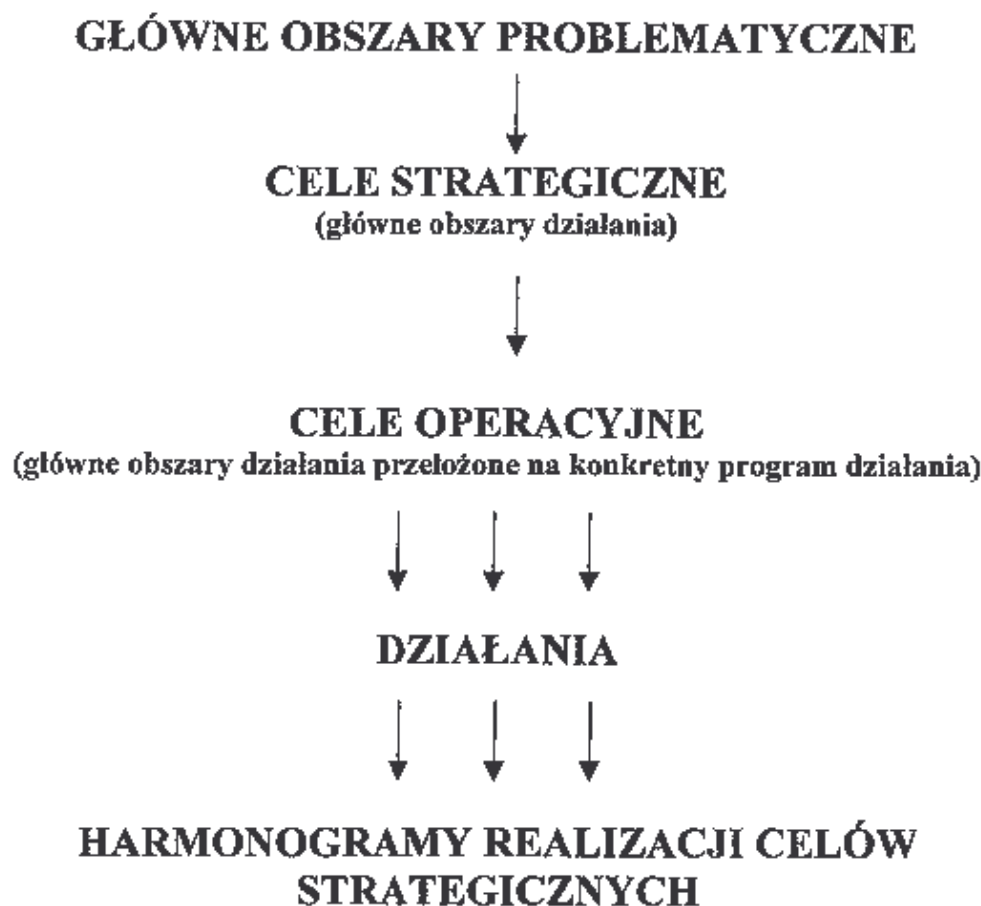
- ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim;
- ◆ Starostwo Powiatowe w Mińsku Mazowieckim;
- ◆ Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim;
- ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu;
- ◆ Domy Pomocy Społecznej z terenu powiatu;
- ◆ Sąd Rejonowy;
- ◆ Komenda Powiatowa Policji w Mińsku Mazowieckim;
- ◆ Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne
- ◆ placówki służby zdrowia;
- ◆ kościoły;

- ◆ szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne;
- ◆ media;
- ◆ świetlice środowiskowe;
- ◆ zainteresowane osoby,
- ◆ instytucje i organizacje pozarządowe.

Głównym celem w zakresie polityki społecznej w Powiecie Mińskim na lata 2006-2016 jest:

Stwarzanie społeczności lokalnej możliwości pozytywnego rozwiązania trudnych sytuacji życiowych, przy zapewnieniu dialogu społecznego i współpracy wszystkich partnerów z wykorzystaniem wszystkich dostępnych zasobów, możliwości i wiedzy.

Zawarty w Strategii schemat planowania strategicznego przedstawia się następująco:

Dla opracowywania niniejszej strategii przyjęto następujące obszary problematyczne:

- I. Dysfunkcje rodziny
- II. Bezrobocie

III. Patologie społeczne

IV. Marginalizacja grup społecznych

I Obszar - Dysfunkcje rodziny

Rodzina to grupa współzależnych od siebie osobników, które łączy poczucie historii, więzi emocjonalne oraz strategia działania w celu zaspokojenia potrzeb zarówno całej rodziny, jak i jej członków.

Funkcjonalna zdrowa rodzina jest zdrową głębią, na której jej członkowie mogą wyrosnąć na dojrzałe istoty ludzkie. Odgrywa ona podstawową rolę w kształtowaniu zdrowia psychicznego jej członków, a tym samym kondycja rodziny ma zasadnicze znaczenie dla zdrowia psychicznego całego społeczeństwa.

Istotnym problemem stają się zaburzenia funkcjonowania rodziny - zaburzenia nastrojowe, nerwicowe, rozwoju psychicznego, zachowań i emocji, które mogą prowadzić do szeregu negatywnych konsekwencji społecznych.

Dysfunkcje rodziny, jej kryzysy i nierozwiązane problemy dotyczą wszystkich jej członków, inicjując lub potęgując proces ich marginalizacji. Wsparcie rodziny w rozwiązaniu jej problemów, służące poprawie jej funkcjonowania, najskuteczniej temu procesowi przeciwdziała.

Cel strategiczny 1: Propagowanie prawidłowego wzorca funkcjonowania rodziny

Cel operacyjny 1.1 – Promocja modelu rodziny

Działania:

- 1.1.1 Upowszechnianie wzorca rodziny poprzez promocję postaw prorodzinnych i pozytywnego wzorca rodziny
- 1.1.2 Tworzenie i wdrażanie lokalnych programów promujących rodzinę
- 1.1.3 Pedagogizacja rodziców i nauczycieli w zakresie promocji modelu rodziny
- 1.1.4 Pobudzanie aktywności rodzin w kierunku tworzenia grup samopomocowych

Cel operacyjny 1.2 – Pomoc rodzinom zagrożonym dysfunkcją

Działania:

- 1.2.1 Monitoring problemów społecznych z zakresu funkcjonowania rodziny
- 1.2.2 Rozwijanie infrastruktury i usług w zakresie poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego
- 1.2.3 Usprawnianie przepływu informacji o formach wspierania rodzin

- 1.2.4 Wspieranie tworzenia i przekształcania infrastruktury socjalnej
- 1.2.5 Doskonalenie kadr zawodowych pracujących na rzecz rodziny i dziecka oraz pracowników instytucji pomocy społecznej
- 1.2.6 Prowadzenie wszechstronnej pracy z rodziną i wykorzystywanie różnorodnych technik i metod
- 1.2.7 Prowadzenie działań w zakresie poradnictwa pracy i doskonalenia zawodowego osób bezrobotnych
- 1.2.8 Podejmowanie działań na rzecz osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze, resocjalizacyjne, domy pomocy społecznej oraz uchodźców
- 1.2.9 Pozyskiwanie środków finansowych na właściwą pomoc osobom i rodzinom jej potrzebującym
- 1.2.10 Pobudzenie aktywności własnej rodziny i osób korzystających z pomocy przy rozwiązywaniu problemów
- 1.2.11 Praca socjalna w rodzinach wychowujących dzieci
- 1.2.12 Udzielanie pomocy materialnej rodzinom wielodzietnym znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej

Cel operacyjny 1.3 – Prawidłowe spędzanie czasu wolnego służące wzmocnieniu relacji rodzinnych

Działania:

- 1.3.1 Zwiększenie świadomości w zakresie prawidłowego zagospodarowania czasu wolnego
- 1.3.2 Promowanie i wyrobienie nawyku aktywnego wypoczynku rodzinnego
- 1.3.3 Tworzenie i wdrażanie programów i działań wzmacniających więzi rodzinne
- 1.3.4 Zwiększenie liczby wiejskich świetlic środowiskowych oraz ich wyposażenie

Tabela 32. Harmonogram realizacji - Cel strategiczny 1: Propagowanie prawidłowego wzorca funkcjonowania rodziny

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizacji	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników
Cel operacyjny 1.1 Promocja modelu rodziny wychowującej dzieci oraz budowa oparcia społecznego					
1.1.1	Upowszechnianie wzorca rodziny poprzez promocję postaw prorodzinnych i pozytywnego wzorca rodziny	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ placówki służby zdrowia ◆ Kościoły ◆ zainteresowane organizacje pozarządowe ◆ placówki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość i specyfika form upowszechniania wzorca rodziny/podejmowanych działań ◆ Liczba odbiorców podejmowanych działań ◆ Liczba imprez promujących wzorzec rodziny ◆ Liczba uczestników imprez ◆ Wykaz zaangażowanych instytucji/placówek w podejmowane działania na rzecz promocji modelu rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Raporty: <ul style="list-style-type: none"> ◆ PCPR-u w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ placówek służby zdrowia ◆ Kościołów ◆ zainteresowanych organizacji pozarządowych ◆ placówki oświatowe
1.1.2	Tworzenie i wdrażanie lokalnych programów promujących rodzinę	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Liczba opracowanych i wdrożonych programów ◆ Specyfikacja programów ◆ Liczba instytucji, w których realizowane są opracowane programy 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Raporty: <ul style="list-style-type: none"> ◆ PCPR-u w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ zainteresowanych organizacji pozarządowych
1.1.3	Pedagogizacja rodziców i nauczycieli	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Liczba rodzin i nauczycieli zainteresowanych pedagogizacją w zakresie prawidłowego modelu rodziny wychowującej dzieci ◆ Liczba rodziców i nauczycieli uczestniczących w pedagogizacji 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Raporty: <ul style="list-style-type: none"> ◆ PCPR-u w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Poradnie Psychologiczno-

			<ul style="list-style-type: none"> zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> zainteresowanych organizacji pozarządowych 	
1.1.4	<p>Pobudzanie aktywności rodzin w kierunku tworzenia grup samopomocowych</p>	<p>Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii</p>	<ul style="list-style-type: none"> Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> Ilość i różnorodność form pobudzania aktywności Liczba działających grup samopomocowych Wykaz jednostek zaangażowanych w działanie 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> PCPR-u w Mińsku Mazowieckim Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu zainteresowanych organizacji pozarządowych 	
Cel operacyjny 1.2 – Pomoc rodzinom zagrożonym dysfunkcją						
1.2.1	<p>Monitoring problemów społecznych z zakresu funkcjonowania rodziny</p>	<p>Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii</p>	<ul style="list-style-type: none"> Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> Baza danych o zaistniałych problemach społecznych 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> PCPR-u w Mińsku Mazowieckim Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu zainteresowanych organizacji pozarządowych 	
1.2.2	<p>Rozwijanie infrastruktury i usług w zakresie poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego</p>	<p>Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii</p>	<ul style="list-style-type: none"> Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Jednostki samorządu terytorialnego zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> Baza danych o placówkach zajmujących się poradnictwem specjalistycznym Liczba osób/rodzin objętych pomocą specjalistyczną Liczba nowopowstałych placówek/instytucji poradnictwa specjalistycznego Liczba pracowników zatrudnionych w nowopowstałych placówkach 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> PCPR-u w Mińsku Mazowieckim Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu zainteresowanych organizacji pozarządowych 	

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 - 2016

1.2.3	Usprawnianie przepływu informacji o formach wspierania rodzin	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość i różnorodność form informowania zainteresowanych ◆ Wykaz zaangażowanych instytucji ◆ Liczba przeprowadzonych szkoleń 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ PCPR-u w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ zainteresowanych organizacji pozarządowych
1.2.4	Wspieranie tworzenia i przekształcania infrastruktury społecznej	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwo Powiatowe w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość i specyfika inicjatyw wspierających infrastrukturę społeczną ◆ Wykaz zaangażowanych instytucji 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwa Powiatowego w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu
1.2.5	Doskonalenie kadr zawodowych pracujących na rzecz rodziny i dziecka oraz pracowników instytucji pomocy społecznej	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwo Powiatowe w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostki samorządu terytorialnego ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Liczba osób uczestniczących w formach podnoszących poziom kompetencji ◆ Wykaz zaangażowanych instytucji 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwa Powiatowego w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ zainteresowanych organizacji pozarządowych
1.2.6	Prowadzenie wszechstronnej pracy z rodziną i wykorzystywanie różnorodnych technik i metod	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne ◆ zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość i specyfika podejmowanych działań ◆ Ilość osób objętych działaniem ◆ Liczba specjalistów pracujących z rodzinami 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ PCPR-u w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne ◆ zainteresowanych organizacji pozarządowych

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 - 2016

1.2.7	Prowadzenie działań w zakresie poradnictwa pracy i doskonalenia zawodowego osób bezrobotnych	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość i specyfika podejmowanych działań ◆ Liczba bezrobotnych objętych poradnictwem i doskonaleniem zawodowym ◆ Wykaz placówek zaangażowanych w działania 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ PCPR-u w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ zainteresowanych organizacji pozarządowych
1.2.8	Podejmowanie działań na rzecz osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze, resocjalizacyjne, domy pomocy społecznej oraz uchodźców	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Domy Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość i specyfikacja podejmowanych działań 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ PCPR-u w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Domów Pomocy społecznej z terenu Powiatu ◆ zainteresowanych organizacji pozarządowych
1.2.9	Pozyskiwanie środków finansowych na własną pomoc osobom i rodzinom jej potrzebującym	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwo Powiatowe w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostki samorządu terytorialnego ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość inicjatyw na rzecz pozyskania środków finansowych w celu wsparcia rodzin i wyrównywania ich szans ◆ Wysokość pozyskanych środków finansowych i źródło ich pochodzenia ◆ Liczba osób i rodzin, które otrzymały wsparcie 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwa Powiatowego w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostek samorządu terytorialnego ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 - 2016

1.2.10	Pobudzenie aktywności własnej rodziny i osób korzystających z pomocy przy rozwiązywaniu problemów	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwo Powiatowe w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Domy Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Liczba osób przejawiających aktywność zawodową ◆ Baza danych o rodzinach i osobach znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej ◆ Liczba osób przekwalifikowanych ◆ Liczba osób podnoszących kwalifikacje zawodowe 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwa Powiatowego w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostek samorządu terytorialnego ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Domów Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych
1.2.11	Praca socjalna w rodzinach wychowujących dzieci	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Liczba osób pracujących/pomagających w rodzinach wychowujących dzieci ◆ Liczba rodzin objętych pomocą 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ PCPR-u w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ zainteresowanych organizacji pozarządowych
1.2.12	Udzielanie pomocy materialnej rodzinom wielodzietnym znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Wysokość środków finansowych przeznaczonych na pomoc materialną rodzinom wielodzietnym ◆ Liczba rodzin wielodzietnych zainteresowanych pomocą ◆ Liczba rodzin wielodzietnych objętych pomocą materialną 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ PCPR-u w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu

Cel operacyjny 1.3 – Prawidłowe spędzanie czasu wolnego służące wzmocnieniu relacji rodzinnych				
1.3.1	Zwiększenie świadomości w zakresie prawidłowego zagospodarowania czasu wolnego	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ zainteresowane organizacje pozarządowe szkoły podstawowe i gimnazjalne ◆ Kościoły ◆ świetlice środowiskowe 	<p>Ilość i specyfika podejmowanych działań</p> <p>Liczba osób uczestniczących w programach</p> <p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ PCPR-u w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ zainteresowanych organizacji pozarządowych i szkół podstawowych i gimnazjalnych ◆ Kościołów ◆ świetlic środowiskowych
1.3.2	Promowanie i wyrobienie nawyku aktywnego wypoczynku rodzinnego	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ zainteresowane organizacje pozarządowe szkoły podstawowe i gimnazjalne ◆ Kościoły ◆ świetlice środowiskowe 	<p>Ilość inicjatyw z zakresu promowania i wyrobienia nawyku aktywnego wypoczynku rodzinnego i ich specyfika</p> <p>Ilość i specyfika podejmowanych działań</p> <p>Liczba zainteresowanych osób</p> <p>Liczba osób uczestniczących w działaniach/inicjatywach</p> <p>Liczba rodzin uczestniczących w programach</p> <p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ PCPR-u w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ zainteresowanych organizacji pozarządowych i szkół podstawowych i gimnazjalnych ◆ Kościołów ◆ świetlic środowiskowych
1.3.3	Promowanie oraz rozwój idei wolontariatu	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ zainteresowane organizacje 	<p>Ilość i różnorodność form promocji idei wolontariatu</p> <p>Liczba nowych wolontariuszy</p> <p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ PCPR-u w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ zainteresowanych

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 - 2016

			<ul style="list-style-type: none"> ◆ pozarządowe szkoły podstawowe i gimnazjalne ◆ Kościoły ◆ świetlice środowiskowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ organizacji pozarządowych szkół podstawowych i gimnazjalnych ◆ Kościołów ◆ świetlice środowiskowych
1.3.4	<p>Tworzenie i wdrażanie programów i działań wzmacniających więzi rodzinne</p>	<p>Działania ciągłe w horyzontalnym czasie strategii</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ zainteresowane organizacje pozarządowe, szkoły ponadgimnazjalne ◆ Kościoły ◆ świetlice środowiskowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Raporty: <ul style="list-style-type: none"> ◆ PCPR-u w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ zainteresowanych organizacji pozarządowych szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych ◆ Kościołów ◆ świetlic środowiskowych ◆ Ilość, specyfika i różnorodność nowopowstałych programów i działań wzmacniających więzi rodzinne ◆ Liczba osób zainteresowanych programami ◆ Liczba uczestników programów
1.3.5	<p>Zwiększenie liczby wiejskich świetlic środowiskowych oraz ich doposażenie</p>	<p>Działania ciągłe w horyzontalnym czasie strategii</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwo Powiatowe w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Raporty: <ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwa Powiatowego w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Liczba nowopowstałych świetlic środowiskowych ◆ Liczba osób korzystających z nowopowstałych świetlic środowiskowych ◆ Wysokość środków finansowych przeznaczonych na zwiększenie liczby i doposażenie świetlic środowiskowych

Propozycje konkretnych działań dla Obszaru I – Dysfunkcje rodziny, wyłonione w toku konsultacji społecznych:

- Powołanie większej ilości grup wsparcia, np. AA, DDA,
- Organizowanie szkoleń z zakresu przygotowywania do rodzicielstwa, bądź „resocjalizacji rodzicielstwa” „Szkoła dla rodziców”
- Stworzenie systemu kompleksowego objęcia opieką terapeutyczną i psychologiczną członków rodzin patologicznych na zasadzie aktywnej pomocy terapeuty (przeciwieństw terapeuty – urzędnika)
- Powołanie świetlic socjoterapeutycznych

II Obszar – Bezrobocie

Powszechnie występujące bezrobocie jest tragedią osobistą i rodzinną, jest też problemem makroekonomicznym.

Długotrwałe pozostawanie bez pracy przyzwyczajają do życia na rachunek krewnych, z czasem zmusza do żebractwa, wyłudzeń, bądź pracy dorywczej w szarej strefie, a w krajach o rozwiniętym systemie zapomóg na rachunek innych podatników. Brak uzupełniania i aktualizowania wiedzy zawodowej oraz umiejętności, odruchów profesjonalnych, postępująca demoralizacja pogarszają szanse uzyskania przez nich pracy nawet w okresie poprawy koniunktury. W ten sposób powstaje permanentne bezrobocie, spychające na margines część społeczeństwa. Rodzące się w tych grupach frustracje są dobrą pożywką dla różnorodnych patologii i przestępczości.

Wytworzenie się permanentnego bezrobocia jest poważnym problemem społecznym, walka z nim jest trudna, długotrwała i kosztowna. Ale konieczna, ponieważ uruchamia ono mechanizmy działające antyrozwojowo zarówno poprzez zmniejszenie popytu na nowe technologie, jak i pogorszeniu możliwości wytwórczych - zmniejszenie zasobów human capital.

Cel strategiczny 2: Ograniczenie skutków bezrobocia i zapobieganie degradacji społeczno-zawodowych społeczeństwa

Cel operacyjny 2.1 – Ograniczenie zjawiska bezrobocia

Działania:

2.1.1 Ograniczenie zjawiska bezrobocia wśród młodzieży

2.1.2 Wspieranie osób w wieku 50+ na rynku pracy

2.1.3 Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych

2.1.4. Zwiększenie zatrudnienia wśród kobiet

2.1.5 Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych

Cel operacyjny 2.2 – Przeciwdziałanie zjawisku dziedzicznego bezrobocia w rodzinach

Działania:

2.2.1 Rozpoznanie środowisk zagrożonych dziedziczeniem bezrobocia

2.2.2 Integracja podmiotów podejmujących działania na rzecz osób bezrobotnych

2.2.3 Opracowanie i wdrażanie programów i działań aktywizujących służące wsparciu rodzin zagrożonych dziedziczeniem bezrobocia

Cel operacyjny 2.3 – Zapobieganie degradacji społeczno-zawodowej - wykluczeniu społecznemu osób długotrwale bezrobotnych

Działania:

2.3.1 Opracowywanie i wdrażanie programów specjalnych na rzecz aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych

2.3.2 Rozwój infrastruktury na rzecz osób długotrwale bezrobotnych zagrożonych degradacją społeczno-zawodową

2.3.3 Rozwój infrastruktury i usług w zakresie poradnictwa specjalistycznego

2.3.4. Wspieranie aktywności osób w kierunku tworzenia i działania grup samopomocowych

Cel operacyjny 2.4 – Tworzenie skutecznych programów aktywizujących dla osób bezrobotnych oraz systemu wsparcia dla nich i członków ich rodzin

Działania:

2.4.1 Analiza potrzeb beneficjentów

2.4.2 Budowanie sieci współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia

2.4.3 Tworzenie i wdrażanie różnych programów i działań służących wychodzeniu z bezrobocia

2.4.4 Towarzystwienie osobom bezrobotnym w wychodzeniu z systemu pomocy społecznej

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 - 2016

Tabela 33. Harmonogram realizacji - Cel strategiczny 2: Ograniczenie skutków bezrobocia i zapobieganie degradacji społeczno-zawodowych społeczeństwa

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizacji	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników	
		Cel operacyjny 2.1 – Ograniczenie zjawiska bezrobocia				
2.1.1	Ograniczenie zjawiska bezrobocia wśród młodzieży	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim ◆ Szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Baza danych o bezrobotnej młodzieży ◆ Ilość i różnorodność form pomocy ◆ Liczba osób (młodzieży) objęta pomocą ◆ Wysokość środków finansowych przeznaczona na redukującą zjawiska 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim ◆ Szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	
2.1.2	Wspieranie osób w wieku 50+ na rynku pracy	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Liczba osób w wieku 50+ korzystająca z pomocy ◆ Liczba opracowanych i wdrożonych programów pomocy ◆ Liczba specjalistów uczestniczących w programach 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim 	

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 - 2016

			<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Baza danych o bezrobotnych niepełnosprawnych ◆ Liczba niepełnosprawnych uczestniczących w programach aktywizacji zawodowej ◆ Ilość i specyfika form pomocy osobom niepełnosprawnym w kierunku ich aktywizacji zawodowej 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe <p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe
2.1.3	Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Baza danych dotycząca bezrobocia wśród kobiet ◆ Ilość i specyfika form pomocy bezrobotnym kobietom w kierunku ich aktywizacji zawodowej ◆ Liczba kobiet korzystająca z pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe <p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe
2.1.4	Zwiększenie zatrudnienia wśród kobiet	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 		

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 - 2016

2.1.5	Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Baza danych dotycząca osób długotrwale bezrobotnych ◆ Ilość i różnorodność form pomocy osobom długotrwale bezrobotnym ◆ Liczba długotrwale bezrobotnych uczestniczących w programach ◆ Liczba osób uczestniczących w formach podnoszących poziom kompetencji zawodowych ◆ Liczba specjalistów zaangażowanych w pomoc osobom długotrwale bezrobotnym i ich aktywność zawodową 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe
Cel operacyjny 2.2 – Przeciwdziałanie zjawisku dziedzicznego bezrobocia w rodzinach					
2.2.1	Rozpoznanie środowisk zagrożonych dziedziczeniem bezrobocia	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Baza danych ◆ Ilość analiz danych związanych z problematyką dziedzicznego bezrobocia ◆ Liczba osób zagrożonych dziedziczeniem bezrobocia 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 - 2016

2.2.2	Integracja podmiotów podejmujących działania na rzecz osób bezrobotnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Liczba placówek i instytucji działających na rzecz osób bezrobotnych ◆ Baza danych o placówkach i instytucjach działających na rzecz osób bezrobotnych ◆ Ilość i różnorodność wspólnie podejmowanych działań ◆ Liczba osób bezrobotnych objęta pomocą ◆ Liczba specjalistów profesjonalnie świadczących pomoc osobom bezrobotnym 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe
2.2.3	Opracowanie i wdrażanie programów i działań aktywizujących służące wsparciu rodzin zagrożonych dziedziczeniem bezrobocia	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość i specyfikacja, różnorodność programów i działań aktywizujących ◆ Liczba specjalistów profesjonalnie przygotowanych do pracy ◆ Baza placówek i instytucji zaangażowanych w działania ◆ Liczba osób uczestniczących w programach i działaniach aktywizujących ◆ Liczba opracowanych i wdrożonych programów i działań profilaktycznych i działań aktywizujących 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 - 2016

Cel operacyjny 2.3 – Zapobieganie degradacji społeczno-zawodowej - wykluczeniu społecznemu osób długotrwale bezrobotnych			
2.3.1	<p>Opracowywanie i wdrażanie programów specjalnych na rzecz aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych</p> <p>Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<p>Liczba analiz danych dotyczących wykluczenia społecznego osób długotrwale bezrobotnych</p> <p>Liczba opracowanych i wdrożonych programów i wykaz placówek, które opracowywały lub/oraz realizują programy</p> <p>Liczba osób objętych realizowanymi programami</p>
2.3.2	<p>Rozwój infrastruktury na rzecz osób długotrwale bezrobotnych zagrożonych degradacją społeczno-zawodową</p> <p>Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu 	<p>Wykaz jednostek świadczących pomoc</p> <p>Ilość analiz danych związanych z problematyką bezrobocia i osobami zagrożonymi degradacją społeczno-zawodową</p> <p>Ilość ankiet przeprowadzonych w celu zbadania potrzeby rozwoju infrastruktury</p>

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 - 2016

2.3.3	Rozwój infrastruktury i usług w zakresie poradnictwa specjalistycznego	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Baza danych (wykaz jednostek) z zakresu poradnictwa specjalistycznego ◆ Ilość osób korzystających z istniejących placówek poradnictwa specjalistycznego ◆ Liczba i wykaz nowopowstałych placówek poradnictwa specjalistycznego ◆ Liczba pracowników zatrudnionych w nowopowstałych placówkach poradnictwa specjalistycznego 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych
2.3.4	Wspieranie aktywności osób w kierunku tworzenia i działania grup samopomocowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Wysokość środków finansowych przeznaczona i wydatkowana na wsparcie grup samopomocowych ◆ Liczba osób korzystających z grup samopomocowych ◆ Liczba i wykaz grup samopomocowych 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych
Cel operacyjny 2.4 – Tworzenie skutecznych programów aktywizujących dla osób bezrobotnych oraz systemu wsparcia dla nich i członków ich rodzin					
2.4.1	Analiza potrzeb beneficjentów	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Powiatowy Urząd Pracy 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość analiz dot. potrzeb beneficjentów w kierunku opracowywania działań aktywizujących 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Powiatowego Urzędu Pracy

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 - 2016

2.4.2	<p>Budowanie sieci współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia</p>	<p>Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Liczba i wykaz współpracujących instytucji i organizacji działających na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia ◆ Baza danych dotyczących działań w zakresie redukcji bezrobocia ◆ Ilość analiz dot. zjawiska bezrobocia i wychodzenia z niego ◆ Liczba opracowanych i wdrożonych projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu ◆ Liczba osób korzystających z projektów ◆ Wykaz instytucji realizujących opracowane projekty 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych
2.4.3	<p>Tworzenie i wdrażanie różnych programów i działań służących wychodzeniu z bezrobocia</p>	<p>Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Liczba i specyfika programów/działań służących wychodzeniu z bezrobocia ◆ Liczba bezrobotnych objętych programami/działaniami ◆ Wykaz instytucji zaangażowanych w różne formy pomocy i wychodzenia z bezrobocia ◆ Poziom potrzeb oraz postawy mieszkańców na podstawie wyników badań ankietowych 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 - 2016

2.4.4	Towarzyszenie osobom bezrobotnym w wychodzeniu z systemu pomocy społecznej	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe ◆ Powiatowy Urząd Pracy Mińsku Mazowieckim 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość i specyfika programów/działań służących wychodzeniu bezrobotnych z systemu pomocy społecznej ◆ Liczba bezrobotnych korzystająca z pomocy ◆ Wykaz instytucji zaangażowanych w działania 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych ◆ Powiatowego Urzędu Pracy Mińsku Mazowieckim
-------	--	--	--	--	---

Propozycje konkretnych działań dla Obszaru II – Bezrobocie, wyłonione w toku konsultacji społecznych:

- Organizacja warsztatów i szkoleń dla osób bezrobotnych wzmacniające ich szanse na rynku pracy
- Przygotowanie programów kształcenia ustawicznego dla osób bezrobotnych – nowy zawód, matura, studia
- Organizacja warsztatów psychologicznych, aktywizujących, skłaniających do wyzbycia się postawy wyuczonej bezradności
- Kursy dla osób bezrobotnych pod hasłem „Samozatrudnienie”, wyjaśniające procedury zakładania własnego przedsiębiorstwa
- Reintegracja zawodowa kobiet – projekt skierowany dla kobiet bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych, pomagający w aktywnym powrocie na rynek pracy
- Kursy poświęcone samoprezentacji oraz zasadom rozmowy kwalifikacyjnej
- Stworzenie systemu promocji Powiatu Mińskiego, jako terenu przyjaznego inwestorom

III Obszar – Patologie społeczne

Patologia społeczna (pathos - cierpienie, logos - nauka) oznacza naukę o cierpieniu społecznym, jest zjawiskiem społecznym związanym z zachowaniem się jednostek lub grup społecznych niezgodnym z powszechnie obowiązującymi normami i wartościami. Zjawisko to zatacza obecnie coraz szersze kręgi i obejmuje coraz młodsze osoby, a nawet dzieci. Staje się poważnym problemem społecznym, zwłaszcza w szkołach oraz wśród osób bezrobotnych. Szczególnie niepokojące zjawiska patologii społecznych to alkoholizm, narkomania oraz przestępczość, które z czasem decydują o społecznym wykluczeniu i marginalizacji znacznych grup osób.

Ponieważ problem staje się poważny i szybko przybiera na sile, należy mu przeciwdziałać promując prawidłowe wzorce i postawy, w tym postawę szeroko rozumianej trzeźwości.

Cel strategiczny 3 – Ograniczenie zjawiska patologii społecznych

Cel operacyjny 3.1 – Sprawny system profilaktyki patologii społecznych

Działania:

- 3.1.1 Opracowanie i wdrażanie programów profilaktycznych dla poszczególnych grup społecznych
- 3.1.2 Monitorowanie skuteczności, efektywności realizowanych programów profilaktycznych
- 3.1.3 Szkolenie kadry pracującej z osobami dotkniętymi problemem patologii społecznych

Cel operacyjny 3.2 – Zintegrowane działania zmierzające w kierunku pomocy osobom dotkniętym problemem patologii społecznych oraz rodzinom tych osób

Działania:

- 3.2.1 Monitoring skali zjawiska patologii społecznych i ich skutków
- 3.2.2 Rozwój poradnictwa specjalistycznego oraz infrastruktury leczniczej i terapeutycznej
- 3.2.3 Tworzenie i realizacja różnych form wsparcia dla osób dotkniętych problemem patologii społecznych i ich rodzin

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 - 2016

Tabela 34. Harmonogram realizacji - Cel strategiczny 3 – Ograniczenie zjawiska patologii społecznych

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizacji	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników
Cel operacyjny 3.1 – Sprawny system profilaktyki patologii społecznych					
3.1.1	Opracowanie i wdrażanie programów profilaktycznych dla poszczególnych grup społecznych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość i specyfika opracowywanych i wdrożonych programów profilaktycznych ◆ Wykaz placówek realizujących programy profilaktyczne ◆ Liczba osób korzystających z programów profilaktycznych ◆ Liczba specjalistów uczestniczących w programach profilaktycznych ◆ Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację działań 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych
3.1.2	Monitorowanie skuteczności, efektywności realizowanych programów profilaktycznych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Poziom wiedzy oraz postawy mieszkańców na podstawie wyników badań ankietowych ◆ Ilość analiz dotyczących skuteczności, efektywności realizowanych programów profilaktycznych 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych

3.1.3	Szkolenie kadry pracującej z osobami dotkniętymi problemem patologii społecznych	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwo Powiatowe w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe, szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość szkoleń i ich uczestników ◆ Różnorodność przeprowadzonych szkoleń 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwa Powiatowego w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych ◆ Szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych
Cel operacyjny 3.2 – Zintegrowane działania zmierzające w kierunku pomocy osobom dotkniętym problemem patologii społecznych oraz rodzinom tych osób					
3.2.1	Monitoring skali zjawiska patologii społecznych i ich skutków	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość i różnorodność analiz z zakresu patologii społecznych ◆ Poziom wiedzy oraz postawy mieszkańców na podstawie wyników badań ankietowych 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 - 2016

<p>3.2.2</p>	<p>Rozwój poradnictwa specjalistycznego oraz infrastruktury leczniczej i terapeutycznej</p>	<p>Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Baza danych o placówkach prowadzących poradnictwo specjalistyczne oraz świadczących usługi lecznicze i terapeutyczne ◆ Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację działań ◆ Liczba nowopowstałych placówek poradnictwa specjalistycznego ◆ Liczba i specyfikacja nowopowstałych usług z zakresu poradnictwa specjalistycznego, profilaktyki i terapii 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych
<p>3.2.3</p>	<p>Tworzenie i realizacja różnych form wsparcia dla osób dotkniętych problemem patologii społecznych i ich rodzin</p>	<p>Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Wykaz analizowanych problemów społecznych/spraw z zakresu patologii społecznych ◆ Liczba i specyfikacja form wsparcia ◆ Liczba specjalistów świadczących profesjonalną pomoc ◆ Liczba osób objętych wsparciem ◆ Wysokość środków finansowych przeznaczona na realizację działań ◆ Baza danych miejsc świadczenia profesjonalną pomoc 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych

Propozycje konkretnych działań dla Obszaru III – Patologie społeczne, wyłonione w toku konsultacji społecznych:

- Utworzenie grupy pracowników społecznych pracujących z ludźmi na „ulicach” – prewencja poprzez pracę z potencjalnie zagrożonymi patologiami grupami społecznymi (określone dzielnice)
- Promocja zdrowego stylu życia, aktywnego spędzania czasu wolnego
- Działania profilaktyczne w szkołach prowadzone wspólnie przez nauczycieli, policjantów i osoby, które „wyszły z patologii”
- Organizacja czasu wolnego dla dzieci ze środowisk zagrożonych patologiami – zapobieganie dziedziczeniu negatywnych wzorców

IV Obszar – Zapobieganie marginalizacji grup społecznych

Marginalizacja należy do naturalnych procesów społecznych i jej dynamiczny wzrost jest nieodłącznym atrybutem przemian społecznych. Procesem społecznej marginalizacji zagrożone są zarówno jednostki, jak i całe grupy społeczne. Marginalizacja społeczna jest zjawiskiem niepożądanym, wywołującym szereg negatywnych skutków społecznych. Tadeusz Kowalak zalicza do nich: niepewność, brak stałości, upośledzenie, bezbronność, ubóstwo jedno i wielowymiarowe, nędzę, nierówności społeczne, odrzucenie, różnice społeczne, dyskryminację, segregację, dyskwalifikację, odłączenie, deprawację, brak umiejętności adaptacji, niekorzystną sytuację, nieformalny apartheid, stygmatyzację²⁹. Zjawisko to powoduje także szereg innych skutków indywidualnych, jednostkowych, m.in. bierność, apatię, brak zaufania do innych, uciekanie się do przemocy itp.

Zahamowanie rozwoju procesów marginalizacji społecznej wymaga bardzo złożonych działań kompleksowych zarówno w skali globalnej, lokalnej, jak i indywidualnej.

Cel strategiczny 4 – Ograniczenie zjawiska marginalizacji grup społecznych

Cel operacyjny 4.1 – Sprawny system wsparcia grup społecznych dotkniętych marginalizacją

Działania:

4.1.1 Aktywizacja grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym

²⁹ T. Kowalak: Marginalność i marginalizacja społeczna. Warszawa 1998, s. 16

- 4.1.2 Tworzenie i wdrażanie programów profilaktycznych dla określonych grup społecznych
- 4.1.3 Prowadzenie edukacji kształtującej poczucie własnej wartości
- 4.1.4 Promowanie zdrowego stylu życia
- 4.1.5. Promowanie oraz rozwój idei wolontariatu
- 4.1.6 Organizowanie imprez kulturalno-oświatowych
- 4.1.7 Zwiększenie liczby świetlic środowiskowych i doposażenie istniejących
- 4.1.8 Organizowanie zajęć pozalekcyjnych oraz kół zainteresowań

Cel operacyjny 4.2 – Szeroki wachlarz ofert wsparcia osób i rodzin dotkniętych marginalizacją

Działania:

- 4.2.1 Monitoring skali zjawiska
- 4.2.2 Aktywizacja środowiska lokalnego na rzecz wsparcia osób dotkniętych marginalizacją
- 4.2.3 Rozwój infrastruktury służącej poprawie sytuacji osób dotkniętych marginalizacją
- 4.2.4 Szkolenie kadry pracującej z osobami dotkniętymi marginalizacją
- 4.2.5 Wspieranie grup samopomocowych
- 4.2.6 Rozwój poradnictwa specjalistycznego i usług socjalnych, leczniczych, terapeutycznych
- 4.2.7 Rozwój pomocy postpenitencjarnej
- 4.2.8 Rozwój doradztwa zawodowego

Cel operacyjny 4.3 – Poprawa funkcjonowania osób wychodzących z trudnej sytuacji życiowej

Działania:

- 4.3.1 Podejmowanie działań na rzecz wsparcia osób niedostosowanych społecznie

Tabela 35. Harmonogram realizacji - Cel strategiczny 4 – Ograniczenie zjawiska marginalizacji grup społecznych

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizacji	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników
Cel operacyjny 4.1 – Sprawny system wsparcia grup społecznych dotkniętych marginalizacją					
4.1.1	Aktywizacja grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość i specyfikacja podejmowanych działań 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych
4.1.2	Tworzenie i wdrażanie programów profilaktycznych dla określonych grup społecznych	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość nowoutworzonych programów profilaktycznych ◆ Liczba grup społecznych objętych nowoutworzonymi programami profilaktycznymi 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych
4.1.3	Prowadzenie edukacji kształtującej poczucie własnej wartości	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe ◆ Szkoły podstawowe, gimnazja i ponadgimnazjalne kościoły ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość i różnorodność form edukacji ◆ Liczba szkoleń ◆ Liczba uczestników realizowanych szkoleń 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych ◆ Szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych ◆ Kościołów ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 - 2016

4.1.4	Promowanie zdrowego stylu życia	Działania ciągłe w horyzontalnym czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe ◆ Szkoły podstawowe, gimnazja i ponadgimnazjalne kościoły ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Media 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość i różnorodność form promocji zdrowego stylu życia ◆ Liczba zainteresowanych tematem ◆ Liczba uczestników 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych ◆ Szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych ◆ Kościołów ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Mediów
4.1.5	Promowanie oraz rozwój idei wolontariatu	Działania ciągłe w horyzontalnym czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe ◆ Szkoły podstawowe, gimnazja i ponadgimnazjalne kościoły 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość i różnorodność form promocji idei wolontariatu ◆ Liczba imprez promujących ideę wolontariatu ◆ Liczba uczestników imprez ◆ Liczba nowych wolontariuszy 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych ◆ Szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych ◆ Kościołów

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 - 2016

4.1.6	Organizowanie imprez kulturalno-oświatowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe ◆ Szkoły podstawowe, gimnazja i ponadgimnazjalne ◆ kościoły 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Liczba imprez kulturalno-oświatowych ◆ Liczba uczestników imprez 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych ◆ Szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych ◆ Kościołów
4.1.7	Zwiększenie liczby świetlic środowiskowych i doposażenie istniejących	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Liczba nowopowstałych świetlic środowiskowych ◆ Wysokość środków finansowych wydatkowana na doposażenie świetlic 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu
4.1.8	Organizowanie zajęć pozalekcyjnych oraz kół zainteresowań	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne ◆ świetlice środowiskowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość i specyfikacja prowadzonych zajęć pozalekcyjnych ◆ Ilość i różnorodność prowadzonych kół zainteresowań ◆ Liczba uczestników zajęć pozalekcyjnych ◆ Liczba uczestników kół zainteresowań 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych ◆ świetlic środowiskowych
Cel operacyjny 4.2 – Szeroki wachlarz ofert wsparcia osób i rodzin dotkniętych marginalizacją					
4.2.1	Monitoring skali zjawiska	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dane z raportów, statystyka zawarta w sprawozdaniach 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 - 2016

4.2.2	Aktywizacja środowiska lokalnego na rzecz wsparcia osób dotkniętych marginalizacją	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe ◆ Szkoły podstawowe, gimnazja i ponadgimnazjalne 		<p>Społecznej z terenu Powiatu</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych ◆ Szkół podstawowych i gimnazjów i ponadgimnazjalnych <p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych ◆ Szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych ◆ Kościołów
4.2.3	Rozwój infrastruktury służącej poprawie sytuacji osób dotkniętych marginalizacją	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe ◆ Szkoły podstawowe, gimnazja i ponadgimnazjalne ◆ Kościoły 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość i specyfika podjętych działań 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu
4.2.4	Szkolenie kadry pracującej osobami dotkniętymi marginalizacją	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwo Powiatowe w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość szkoleń i ich uczestników ◆ Różnorodność przeprowadzonych szkoleń 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Starostwa Powiatowego w Mińsku Mazowieckim

4.2.5	Wspieranie grup samopomocowych	Działania ciągłe w horyzontalnym czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej ◆ Jednostki samorządu terytorialnego ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Liczba działających grup samopomocowych ◆ Wysokość środków finansowych pomiesionych na pomoc grupom samopomocowym 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych
4.2.6	Rozwój poradnictwa specjalistycznego i usług socjalnych, leczniczych, terapeutycznych	Działania ciągłe w horyzontalnym czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe ◆ Placówki służby zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Liczba i specyfikacja nowopowstałych usług (porad) ◆ Liczba osób korzystających z poradnictwa 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych ◆ Placówek służby zdrowia
4.2.7	Rozwój pomocy postpenitencjalnej	Działania ciągłe w horyzontalnym czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość i specyfika form pomocy ◆ Liczba uczestników ◆ Liczba osób, które poprawiły swoją sytuację 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych

4.2.8	Rozwój doradztwa zawodowego	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwo Powiatowe w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość i specyfikacja podjętych działań ◆ Liczba osób korzystających z doradztwa zawodowego 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwa Powiatowego w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowego Urzędu Pracy
Cel operacyjny 4.3 – Poprawa funkcjonowania osób wychodzących z trudnej sytuacji życiowej					
4.3.1	Podjęmowanie działań na rzecz wsparcia osób niedostosowanych społecznie	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwo Powiatowe w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość i specyfika działań na rzecz wsparcia osób niedostosowanych społecznie ◆ Liczba osób korzystających z pomocy 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwa Powiatowego w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowego Urzędu Pracy ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych
Cel operacyjny 4.4 – Pomoc osobom niepełnosprawnym w aktywnym i pełnym życiu na terenie Powiatu Mińskiego					
4.4.1	Likwidacja barier architektonicznych na terenie Powiatu Mińskiego	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwo Powiatowe w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość działań na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych ◆ Liczba osób korzystających z pomocy 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwa Powiatowego w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych

<p>4.4.2</p>	<p>Przewyciężenie stereotypu postrzegania społecznego i dyskryminowania osób niepełnosprawnych</p>	<p>Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwo Powiatowe w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe ◆ Szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne ◆ Domy Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość działań na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych ◆ Liczba osób korzystających z pomocy ◆ Liczba spotkań, pogadańek 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwa Powiatowego w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych ◆ Zaangażowanych szkół ◆ Domów Pomocy Społecznej
<p>4.4.3</p>	<p>Zapewnienie osobom niepełnosprawnym, zarówno fizycznie, jak i intelektualnie, kompleksowej opieki medycznej w warunkach hospitalizacji, jak i rehabilitacji domowej i szpitalnej</p>	<p>Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwo Powiatowe w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe ◆ Szkoła zdrowia ◆ Domy Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość działań na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych ◆ Liczba osób korzystających z pomocy 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwa Powiatowego w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych ◆ Szkoły zdrowia ◆ Domów Pomocy Społecznej

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 - 2016

4.4.4	Pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym w godnym prowadzeniu życia i kontaktach społecznych (chronione mieszkania, kluby seniora)	Działania ciągłe w horyzontcie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwo Powiatowe w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim ◆ Zainteresowane organizacje pozarządowe ◆ Służba zdrowia ◆ Domy Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ilość działań na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych ◆ Liczba osób korzystających z pomocy 	<p>Raporty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Starostwa Powiatowego w Mińsku Mazowieckim ◆ Jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu ◆ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ◆ Zainteresowanych organizacji pozarządowych ◆ Służby zdrowia ◆ Domów Pomocy Społecznej
-------	--	---	---	---	---

Propozycje konkretnych działań dla Obszaru IV – Zapobieganie marginalizacji społecznej, wyłonione w toku konsultacji społecznych:

- Zwiększenie ilości mieszkań chronionych
- Powołanie ośrodków wsparcia
- Utworzenie świetlic środowiskowych
- Rozszerzenia wachlarza usług medycznych i rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych
- Ułatwienie dostępu do usług medycznych i rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych
- Zwiększenie liczby noclegowni
- Projekty z zakresu psychoedukacji, samorealizacji i ponownej integracji ze społeczeństwem

7. Wdrażanie strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Mińskiego obejmuje przedział czasowy od roku 2006 do 2016. Zważywszy na dynamicznie zmieniającą się rzeczywistość jest to okres tym bardziej rozległy. Dlatego też założyć należy otwartość niniejszego dokumentu w sensie możliwości jego uzupełniania i modyfikacji na przestrzeni lat, jakie strategia obejmuje swym zasięgiem. W trakcie realizacji strategii niektóre działania mogą okazać się niemożliwymi do realizacji z powodów zewnętrznych, inne można będzie uzupełnić, bądź rozszerzyć ich zakres. Okazać się też może, iż rzeczywistość zmieniła się do tego stopnia, że zupełnie nowe działania trzeba będzie skonstruować i wpisać je do dokumentu.

Z wyżej wymienionych względów takie założenie dotyczące Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wydaje się jak najbardziej uzasadnione i praktyczne.

7.1 Zasady realizacji strategii

„Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 – 2016” ma na celu wytyczenie głównych kierunków zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców społeczności lokalnej, jaką jest Powiat Miński. „Jakość życia” jest szerokim pojęciem, a składa się na nie to wszystko, co potrzebne jest jednostce do godnego życia, a więc zasoby materialne, w tym mieszkanie, pożywienie, praca, potrzeby kulturowe, a także wszystko, co wpływa na poczucie bezpieczeństwa i komfortu psychicznego jednostki. Koordynatorem wdrożenia niniejszej strategii będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim przy zachowaniu zasady, że za kształt i realizację powyższej Strategii odpowiadają władze Powiatu, podmioty współpracujące i adresaci programów.

Strategia powinna być realizowana z wykorzystaniem następujących zasad:

Zasada pomocniczości

Gmina koncentrować ma swe wysiłki na tych zadaniach, których wykonania nie może przekazać innym podmiotom i, które muszą zostać wykonane przez sektor publiczny. Zadania wytyczone w strategii dotyczą pomocy mieszkańcom powiatu, ale w dużej mierze wykonane muszą zostać przy współpracy adresatów strategii z podmiotami publicznymi. Tam, gdzie jednostki społeczne będą w stanie poradzić sobie same ze swoimi problemami, instytucje publiczne ingerować nie będą.

Zasada solidaryzmu

Niektóre zadania i obowiązki muszą być rozłożone na wszystkich adresatów strategii. Dotyczy to głównie zadań z zakresu walki z bezrobociem, pomocy osobom niepełnosprawnym, zapobieganiu dysfunkcjom rodziny.

Zasada zrównoważonego rozwoju

Rozwój społeczno – gospodarczy przy realizacji projektów o dłuższym czasowo zasięgu zachodzić musi przy zachowaniu równowagi pomiędzy elementami ekologicznymi, społecznymi i przestrzennymi. Stanowi to warunek niezbędny do podniesienia poziomu życia na terenie Powiatu, jak i funkcjonowania miejscowych instytucji.

Zasada rozwoju wielokierunkowego

W początkowym etapie wdrażania strategii realizowane powinny być działania, w których Powiat ma już pewne doświadczenie i są one łatwiejsze do wykonania. W kolejnym etapie wdrażane powinny być innowacyjne przedsięwzięcia.

Zasada równości szans do świadczenia usług publicznych

Zakłada się tu otwartość do świadczeń i usług publicznych. Adresaci programu liczyć mogą na wsparcie ze strony Powiatu, skoncentrowane głównie na uczestniczeniu w systemie świadczeń i usług publicznych (kształcenie, ochrony zdrowia, mieszkania).

Zasada orientacji na mieszkańców

Władze Powiatu, programując zadania, mają świadomość, że głównym podmiotem ich projektów są ludzie – społeczność lokalna Powiatu Mińskiego, mająca swoje potrzeby, ambicje i umiejętności. Działania muszą być tak zaplanowane, by pobudzić ich aktywność.

Zasada współodpowiedzialności

Za kształt i realizację powyższej strategii odpowiadają wszyscy, tj. władza Powiatu, podmioty współpracujące i adresaci programów.

Zasada partnerstwa publiczno – prywatnego

Zasada ta umożliwi łączenie wysiłków finansowych władz lokalnych z pomocą sektora prywatnego, co sprzyja płynności wprowadzanych działań, jak i tworzy dobre podłoże pod programowe konsorcja. Pozwala to na realizację ważnych przedsięwzięć społecznych oraz inwestycyjnych.

Zasada ciągłości działania

Gwarantuje to trwałość, jak i efektywność rozwiązań systemowych służących minimalizowaniu źródeł bezpieczeństwa socjalnego.

7.2 Zasady współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Niepodważalnym faktem jest, iż Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie powinno prowadzić współpracę z organizacjami pozarządowymi. Zasady tej współpracy powinny być jednak jasno określone, tak, by zapewnić profesjonalne wykonania wspólnych, bądź powierzonych zadań.

Na powierzone organizacji pozarządowej zadania można udzielić dotacji, która sfinansuje koszty ich realizacji. Dla udokumentowania podjętych inicjatyw sporządzany powinien być coroczny raport zlecenia działań pomocy społecznej.

Rozwiązywanie problemów społecznych może być efektywniejsze, gdy wprowadzi się współpracę z sektorem non-profit. Dlatego też ważną kwestię stanowi tu powoływanie wspólnych zespołów, których zadaniem będzie opracowywanie programów mających na celu rozwiązanie danego problemu społecznego, znalezienie rozwiązania.

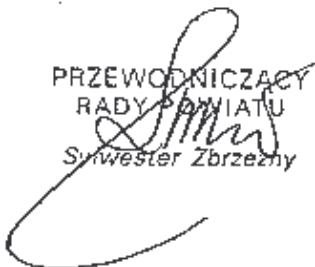
Innym rodzajem współpracy może być bieżący wzajemny kontakt polegający na informowaniu się o zaistniałym stanie rzeczy, o planowanych działaniach, a w konsekwencji, wspólna ich realizacja.

Organizacje pozarządowe stają się bardzo istotną strukturą w działaniach podejmowanych przez instytucje samorządowe. Dlatego też tak bardzo ważne jest wypracowanie ścieżki partnerskiej współpracy pomiędzy organizacjami a gminą, co sprzyjać będzie bardziej efektywnym rozwiązaniom, nowatorskim podejściom i odciążeniem pracowników pomocy społecznej.

8. Zakończenie

Celem opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Mińskim jest wykształcenie jak najszerszego wachlarza pomocy całej społeczności Powiatu Mińskiego. Uwzględnione zostały w niej potrzeby i problemy społeczne zdiagnozowane na terenie miasta, jak i odpowiadające im działania profilaktyczne i zaradcze.

Biorąc pod uwagę złożoność sytuacji społecznej na terenie naszego kraju, mnogość problemów i osób niepotrafiących im podołać, niezwykle ważna jest wrażliwość społeczna osób będących w stanie nieść pomoc bliźnim w czynieniu ich życia lepszym i bardziej ludzkim.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU

Sylwester Zbrzezny